

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 3/2020

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрага: Сыдыков А. К.
Коллегия мүчөлөрү: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Куанбек кызы Н.

Жооптуу катчы: Мамилеев Б. М.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
Юридикалык башкармалыгына:
телефон: (996 312) 61 10 38 телефону
факс: (996 312) 61 10 59 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
басылмалары бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 61 08 59 телефону
факс: (996 312) 61 09 92 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат.

Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «М-Maxima» тарабынан даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, Горький көчөсү, 48/1-6.

2020-жылдын 21-октябрында басууга кол коюлган.

2020-жылдын 26-октябрында басылган.

100 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2020-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Сыдыков А. К.
Члены коллегии: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Куанбек кызы Н.

Ответственный секретарь: Мамилеев Б. М

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридическое управление:
телефон: (996 312) 61 10 38
факс: (996 312) 61 10 59
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел публикаций Национального банка:
телефон: (996 312) 61 08 59
факс: (996 312) 61 09 92
<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики.

Предположительная периодичность издания журнала – один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Maxima».

г. Бишкек, ул. Горького, 48/1-6

Подписано в печать 21 октября 2020 года.

Отпечатано 26 октября 2020 года.

Тираж 100 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2020 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (Улуттук банктын) өткөн жыл үчүн отчету болуп саналат. Ал өзүндө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул ай сайын чыгарылуучу маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономика секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы секторду өнүктүрүү тенденциялары жана төлөм балансы, тышкы соода, эл аралык камдар, тышкы карыз жана Кыргыз Республикасынын инвестициялык позициялары боюнча маалыматтар чагылдырылат. Чейрек сайын – январь, май, июль, октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Бул отчет финансылык туруктуулукка таасир этүүчү тышкы жана ички экономикалык факторлор боюнча Улуттук банктын жалпы баа берүүсүн, банктардын жана башка финансылык ортомчулук институттарынын абалын, ошондой эле Кыргызстандын финансы рынокторунун күндөлүк абалын жана финансы секторунун туруктуулугун талдап-иликтөөнү чагылдырат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Другие издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Данная публикация является отчетом Национального банка Кыргызской Республики (НБКР) за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность НБКР, общие сведения о НБКР, статистические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Это ежемесячное информационное издание содержит статистические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает тенденции развития внешнего сектора и данные по платежному балансу, внешней торговле, международным резервам, внешнему долгу и международной инвестиционной позиции Кыргызской Республики. Публикуется ежеквартально в январе, мае, июле, октябре на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики отражает общую оценку Национального банка относительно внешнеэкономических и внутриэкономических факторов, влияющих на финансовую стабильность, состояния банков, других институтов финансового посредничества, а также анализ текущего состояния финансовых рынков и устойчивости финансового сектора Кыргызстана. Публикуется два раза в год, на кыргызском, русском и английском языках.

МАЗМУНУ:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 27-мартындагы № 2020-П-14\17–1-(ПС) «Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23–8-(НПА) «Убактылуу администрация жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 31-мартында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 12
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 27-мартындагы № 2020-П-14\17–2-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 27-мартындагы № 9/10 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында жана банктык эмес финансы-кредит уюмдарында кассалык операцияларды ишке ашыруу боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 2-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....53
3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 27-мартындагы № 2020-П-14\17–3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 28-майындагы № 22/4 «Тике банктык көзөмөл жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 2-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 66
4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 27-мартындагы № 2020-П-14\17–4-(ПС) «Кыргыз Республикасында санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүү боюнча 2020–2022-жылдарга каралган концепцияны бекитүү тууралуу» токтому (2020-жылдын 2-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 84
5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 30-мартындагы № 2020-П-07\18–1-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 30-мартында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 115

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 30-мартындагы № 2020-П-07\18–2-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10–2-(ДКП) «Банктар үчүн милдеттүү камдык талаптардын ченемдери тууралуу» токтомуна өзгөртүү киргизүү тууралуу» токтому (2020-жылдын 30-мартында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 116
7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 30-мартындагы № 2020-П-12\19–1-(БС) «COVID-19 коронавирусу жайылышына байланыштуу Кыргыз Республикасынын айрым аймактарына өзгөчө абал киргизүүдө Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын иштөө тартиби жана алардын ишин жөнгө салуу жөнүндө» токтому (2020-жылдын 31-мартында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 118
8. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 3-апрелиндеги № 2020-П-12\20–1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын жана банк эмес финансы-кредит уюмдарынын Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына отчет берүүсүнүн убактылуу мөөнөттөрү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 3-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 130
9. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 3-апрелиндеги № 2020-П-14\20–2-(ПС) «Коммерциялык банктардын, төлөм уюмдарынын, төлөм системаларынын операторлорунун Кыргыз Республикасын Улуттук банкына электрондук форматта төлөм системасы боюнча отчет берүүсүнүн убактылуу мөөнөттөрү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 3-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 134

10. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 9-апрелиндеги № 2020-П-14\21–1-(ПС) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 18-мартындагы № 2020-П-12/13–1-(БС) «COVID-19 пандемиясына байланыштуу финансы-кредит уюмдарынын ишин убактылуу жөнгө салуу эрежелери жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 9-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 137
11. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 16-апрелиндеги № 2020-П-12\23–1-(БС) «Банктын финансылык отчетуна аудит жүргүзүү, бекитүү, сунуштоо жана жарыялоо мөөнөттөрүн узартуу жөнүндө» токтому (2020-жылдын 16-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 139
12. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 22-апрелиндеги № 2020-П-33\24–2-(НФКУ) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 23-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 142
13. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 22-апрелиндеги № 2020-П-33\24–3-(НФКУ) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2020-жылдын 23-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 148

СОДЕРЖАНИЕ:

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской от 27 марта 2020 года № 2020-П-14\17–1-(ПС) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О Временной администрации» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23–8-(НПА)» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 31 марта 2020 года)... 152
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 марта 2020 года № 2020-П-14\17–2-(НПА) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по выполнению кассовых операций в коммерческих банках и небанковских финансово-кредитных организациях Кыргызской Республики» от 27 марта 2013 № 9/10» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 2 апреля 2020 года)... 189
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 марта 2020 года № 2020-П-14\17–3-(НПА) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О прямом банковском надзоре» от 28 мая 2008 года № 22/4»» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 2 апреля 2020 года) 202
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 марта 2020 года № 2020-П-14\17–4-(ПС) «Об утверждении Концепции развития цифровых платежных технологий в Кыргызской Республике на 2020–2022 годы» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 2 апреля 2020 года)..... 217
5. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 марта 2020 года № 2020-П-07\18–1-(ДКП) «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 30 марта 2020 года)..... 245

6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 марта 2020 года № 2020-П-07\18–2-(ДКП) «О внесении изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О нормативах обязательных резервных требований для банков» от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10–2-(ДКП)» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 30 марта 2020 года).....246
7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 марта 2020 года № 2020-П-12\19–1-(БС) «О порядке работы и регулирования деятельности банков, небанковских финансово-кредитных организаций и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики, при введении на определенных территориях Кыргызской Республики чрезвычайного положения в связи с распространением коронавируса COVID-19» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 31 марта 2020 года).....248
8. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 3 апреля 2020 года № 2020-П-12\20–1-(НПА) «О временных сроках представления отчетности коммерческими банками и небанковскими финансово-кредитными организациями Кыргызской Республики в Национальный банк Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 3 апреля 2020 года).....259
9. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 3 апреля 2020 года № 2020-П-14\20–2-(ПС) «О временных сроках представления отчетности в электронном формате коммерческими банками, платежными организациями и операторами платежных систем в Национальный банк Кыргызской Республики в части платежной системы» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 3 апреля 2020 года).....263

10. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 9 апреля 2020 года № 2020-П-14\21–1-(ПС) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О временных правилах регулирования деятельности финансово-кредитных организаций в связи с пандемией COVID-19» от 18 марта 2020 года № 2020-П-12/13–1-(БС)» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 9 апреля 2020 года).....266
11. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 16 апреля 2020 года № 2020-П-12\23–1-(БС) «О продлении сроков проведения аудита, утверждения, представления и публикации финансовой отчетности банка» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 16 апреля 2020 года).....268
12. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 22 апреля 2020 года № 2020-П-33\24–2-(НФКУ) «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 23 апреля 2020 года)..... 271
13. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 22 апреля 2020 года № 2020-П-33\24–3-(НФКУ) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 23 апреля 2020 года).....277

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 27-мартындагы
№ 2020-П-14\17-1-(ПС)

Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-8-(НПА) «Убактылуу администрация жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-8-(НПА) «Убактылуу администрация жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна сунушталган өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

- токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун, «KG төлөм системаларынын операторлору ассоциациясы» юридикалык жактар

бирикмесин, «Байланыш операторлору ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАКты, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин жана коммерциялык банктарды тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 27-мартындагы
№ 2020-П-14\17–1-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23–8-(НПА)
«Убактылуу администрация жөнүндө» жобону
бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23–8-(НПА) «Убактылуу администрация жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Убактылуу администрация жөнүндө» жобонун:

– 1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1. Бул жободо Убактылуу администрацияны киргизүү жана жүзөгө ашыруу, ошондой эле Убактылуу администрация киргизилген мезгил аралыгында алар банк операцияларын жүргүзүүдө пайдаланган атайы терминдерди эске алуу менен коммерциялык банктарды, депозиттерди тартуу менен иш алып барган микрофинансылык уюмдарды, Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААКты, депозиттерди тартуу менен иш алып барган, анын ичинде операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырган же «ислам терезесине» ээ кредиттик союздарды, турак жай-сактык кредиттик компанияларды (мындан ары – банктар), ошондой эле төлөм уюмдарын/төлөм системаларынын операторлорун реструктуризациялоо негиздери, тартиби жана жол-жобосу аныкталган. Мында кредиттик союздарга жана төлөм уюмдарына/төлөм системаларынын операторлоруна карата реструктуризациялоо жол-жоболору колдонулбайт.

Бул жобонун талаптары кредиттик союздарга жана төлөм уюмдарына/төлөм системаларынын операторлоруна алардын

иш өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык колдонулат»;

– 2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2. Жободо Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө» мыйзамдарында (мындан ары – мыйзам) чагылдырылган аныктамалар, ошондой эле төмөнкү түшүнүктөр пайдаланылган:

Убактылуу администрация Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) тарабынан төмөнкүлөрдү контролдоо максатында таасир этүү чарасы катары киргизилет:

– активдердин, документтердин жана маалыматтардын сакталышын камсыз кылуу, банк аманатчыларынын жана башка кредиторлорунун укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын коргоо, республиканын банк тутумунун туруктуулугун жана коопсуздугун камсыздоо, ошондой эле банкта айкын иш жагдайын аныктоо жана анын андан аркы ишин белгилөө үчүн банкты контролдоо;

– төлөм системаларын пайдалануучулардын укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын коргоо, төлөм системаларынын натыйжалуулугун, коопсуздугун жана ишенимдүүлүгүн камсыз кылуу, ошондой эле төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун айкын иш жагдайын аныктоо жана анын андан аркы ишин белгилөө үчүн төлөм уюмдарын/төлөм системаларынын операторлорун контролдоо.

Убактылуу администратор – банкта/төлөм уюмдарында/төлөм системаларынын операторлорунда Убактылуу администрация режимин жүзөгө ашыруу максатында, Улуттук банк тарабынан дайындалган Убактылуу администратор же Убактылуу администрациянын жетекчиси.

Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршылык көрсөтүү – банктын/төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун (филиалдын/туунду компаниянын) башкаруу органынын жана/же айрым кызмат адамдарынын жана кызматкерлеринин, ошондой эле Убактылуу администратор же Убактылуу администрация жетекчиси/мүчөсү мыйзамда жана ушул жободо аныкталган милдеттерин аткаруусуна тоскоолдук

кылган же ага мүмкүнчүлүк бербеген банк/төлөм уюмдары/төлөм системаларынын операторлору менен байланыштуу башка жактардын аракеттенүүсү же аракеттенбей коюулары.

Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршы аракеттер көрүлгөндүгү жөнүндө акт – банктын/төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун (филиалдын/туунду компаниянын) башкаруу органдарынын жана/же анын айрым кызмат адамдарынын жана кызматкерлеринин жана банк/төлөм уюмдары/төлөм системаларынын операторлору менен байланыштуу башка жактардын Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршы аракеттери боюнча түзүлгөн документ.

Көзөмөл органы – Улуттук банктын уюштуруу түзүмүндө каралган Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрү, Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети (мындан ары – Көзөмөл боюнча комитети) Улуттук банктын Төлөм системасы боюнча комитети (мындан ары – Төлөм системасы боюнча комитети).

Банкты реструктуризациялоо – аманатчылардын жана башка кредиторлордун таламдарын коргоо, банк жана төлөм системалары үчүн маанилүү болуп саналган банк ишинин үзгүлтүксүздүгүн, ошондой эле банк жана финансы системасынын туруктуулугун камсыз кылуу максатында банкка карата көрүлүүчү чаралар топтому.»;

– 3-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«3. Убактылуу администрация банкка/төлөм уюмдарына/төлөм системаларынын операторлоруна «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамында, ошондой эле Улуттук банктын башка ченемдик укуктук актыларында белгиленген негиздер орун алган шартта киргизилет.»;

– 4-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«4. Убактылуу администрацияны киргизүү жана Убактылуу администраторду/Убактылуу администрация жетекчисин дайындоо чечими Улуттук банк Башкармасы/ Көзөмөл боюнча комитети/ Төлөм системасы боюнча комитети тарабынан көзөмөл органынын өтүнүчүнүн негизинде кабыл алынат.

Улуттук банк Башкармасынын/ Көзөмөл боюнча комитетинин/ Төлөм системасы боюнча комитетинин Убактылуу администрацияны киргизүү жана Убактылуу администраторду/Убактылуу

администрация жетекчисин дайындоо чечими токтом менен таризделет жана эгерде токтомдо башкасы каралбаса, ал кабыл алынган учурдан тартып күчүнө кирет.»;

– 5-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«5. Убактылуу администрацияны киргизүү жана Убактылуу администраторду/Убактылуу администрация жетекчисин дайындоо чечими Улуттук банк Башкармасынын/Көзөмөл боюнча комитети/Төлөм системасы боюнча комитети тарабынан Директорлор кеңешинин, банктын кредиторлорунун жана акционерлеринин, төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун аткаруу органынын жана/же акционерлеринин (уюштуруучулары)/катышуучуларынын өтүнүч каты, ошондой эле укук коргоо, сот жана башка ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардын аларда Убактылуу администрация киргизүү үчүн негиздер көрсөтүлгөн кайрылуусу боюнча кабыл алынышы мүмкүн.»;

– 6-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«6. Убактылуу администрацияны киргизүү ушул жобонун 5-пунктунда көрсөтүлгөн жактар тарабынан демилгеленсе, алар Улуттук банкка кайрылууда төмөнкү документтерди сунуштоого тийиш:

– банк төлөө мөөнөтү келип жеткенден кийинки 5 (беш) жумуш күнү ичинде кредитордук карызынын ордун жаппагандыгы жөнүндө же болбосо Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык Убактылуу администрацияны киргизүү үчүн башка негиздер бар экендиги жөнүндө өтүнүч кат;

– төлөм уюмдары/төлөм системаларынын операторлору төлөм системасынын катышуучулары жана пайдалануучулары алдында финансылык милдеттенмелерин аткарганандыгы жана/же эсептешүү мөөнөтү келип жеткенден кийинки 5 (беш) жумуш күнү ичинде милдеттенмелерин төлөөгө жөндөмсүз экендиги жөнүндө же болбосо Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Убактылуу администрацияны киргизүү үчүн башка негиздер бар экендиги тууралуу өтүнүч кат;

– тиешелүү ченемдик укуктук актыларга таянуу жана тастыктоочу документтерди кошо тиркөө менен банкка/төлөм уюмдарына/төлөм

системаларынын операторлоруна Убактылуу администрация киргизүү зарылчылыгын негиздөө.

– Көзөмөл органы сунушталган документтерди 20 жумуш күнү ичинде карап чыгат жана Убактылуу администрацияны киргизүү зарылчылыгы негизделген шартта, сунушталган документтердин негизинде, чечим кабыл алуу үчүн өтүнүчтү Улуттук банк Башкармасынын/ Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин кароосуна сунуштайт.»;

– 7-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«7. Банкка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна Убактылуу администрация киргизүү өтүнүчүндө төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

– банк, филиалдар, сактык кассалары, туунду же караштуу компаниялар, банктык топтун түзүмү тууралуу маалымат (эгерде колдонууга жол берилсе) же төлөм уюмдары/төлөм системаларынын операторлору, туунду компаниялар жана караштуу уюмдар (эгерде колдонууга жол берилсе) жөнүндө маалыматтар;

– Убактылуу администрация киргизүүнү негиздөө;

– банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун финансылык абалы тууралуу маалымат (анын ичинде акыркы комплекстүү жана максаттуу текшерүүлөрдүн жыйынтыктары);

– Убактылуу администрацияны киргизүү мөөнөтү жөнүндө сунуш, ал 6 (алты) айдан ашпоого тийиш;

– талапкерлердин (Убактылуу администратор, Убактылуу администрациянын мүчөлөрү кызмат ордуна талапкерлер) Улуттук банктын талаптарына жооп бере тургандыгы жөнүндө маалыматты көрсөтүү менен Убактылуу администрациянын курамы жөнүндө сунуш;

– негиздемелерди көрсөтүү менен банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун ишине чектөөлөрдү киргизүү боюнча сунуш (эгер болсо/зарыл учурларда);

– банктын банк-корреспонденттеринин тизмеси жана/же товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын, төлөм уюмдарынын агенттеринин, төлөм системаларынын операторлорунун контрагенттеринин тизмеси;

- башка маалымат.»;
- 8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«8. Улуттук банк Башкармасынын/Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин Убактылуу администрация киргизүү жана Убактылуу администраторду/Убактылуу администрация жетекчисин дайындоо жөнүндө токтомунда төмөнкүлөр көрсөтүлөт:

- ага карата Убактылуу администрацияны киргизүү жөнүндө чечим кабыл алынган банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун фирмалык (расмий) жана кыскартылган аталышы;

- Убактылуу администрацияны киргизүүгө негиздеме (ченемдик укуктук актыларга шилтемелерди кошо алганда);

- Убактылуу администрация режими киргизилген күн жана убактысы;

- Убактылуу администрация режими киргизилген мөөнөт;

- банктын эсептешүүлөрдү жана төлөмдөрдү (зарылчылыкка жараша) жүзөгө ашыруу тартибин кошо алганда, банктын иш ыргагы, же үчүнчү жактардын/төлөмдөрдүн процессингинин пайдасына төлөмдөрдү кабыл алуу эрежелерин жана жол-жоболорун кошо алганда, төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун иш ыргагы;

- банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун ишине коюлган чектөөлөрдүн тизмеги (зарылчылыкка жараша);

- дайындалган Убактылуу администратор, ошондой эле Убактылуу администрацияга ишке тартылган адамдар, анын ичинде Улуттук банктын кызматкерлери жөнүндө маалымат;

- Убактылуу администрация милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон тапшырма же көрсөтмө (зарылчылыкка жараша);

- Убактылуу администрациянын банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун документтерин, активдерин жана баалуулуктарын кабыл алуу мөөнөттөрү;

- Убактылуу администрация дайындалгандыгы тууралуу банк-корреспонденттерге маалымдоо боюнча талаптар жана/же банктарга/бардык төлөм уюмдарына/төлөм системаларынын операторлоруна маалымдоо жөнүндө талаптар;

- Убактылуу администрациянын Улуттук банка чыгашалар сметасын жана отчетторду берүү тартиби жана мөөнөттөрү.

Улуттук банк Башкармасынын/ Көзөмөл боюнча комитетинин/ Төлөм системасы боюнча комитетинин Убактылуу администрацияны киргизүү жана Убактылуу администраторду/Убактылуу администрация жетекчисин дайындоо тууралуу токтомунда Убактылуу администрацияга жүктөлгөн милдеттерди жана функцияларды аткаруу үчүн зарыл болгон башка жоболор камтылышы мүмкүн.»

- 10-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«10. Улуттук банк Башкармасынын/ Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин Убактылуу администрацияны киргизүү, Убактылуу администраторду/Убактылуу администрация жетекчисин дайындоо жөнүндө токтому көзөмөл органы тарабынан, эгерде токтомдо башкасы каралбаса, ал кабыл алынган учурдан тартып 1 (бир) жумуш күнү ичинде банктын/төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун башкаруу органына тааныштырылууга тийиш.

Улуттук банк Башкармасынын/ Көзөмөл боюнча комитетинин/ Төлөм системасы боюнча комитетинин токтомунун көчүрмөсү Директорлор кеңешинин төрагасына же банктын жетекчисине, аткаруу органынын жетекчисине же төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун жетекчисине көчүрмөнүн экинчи нускасына тапшырылган күндү жана убактысын көрсөтүп, кол койдуруу менен тапшырылат, ал ыйгарым укуктары токтогонго чейин Убактылуу администратордо сакталат. Банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору аны алгандыгын тастыктап кол койгон токтомдун экинчи нускасынын көчүрмөсүн Убактылуу администратор көзөмөл органына тапшырат.»;

- 11-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«11. Убактылуу администрацияны киргизүү чечими кабыл алынган учурда, мындай чечим кабыл алынган учурдан кийинки 1 (бир) жумуш күнү ичинде көзөмөл органы:

- банкта: эгерде токтомдо башкасы каралбаса, банктар аралык эсептешүүлөр жана төлөмдөр системалары боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган уюмдарга, бардык коммерциялык

банктарга, Кыргыз Республикасынын Депозиттерди коргоо агенттигине (мындан ары – Депозиттерди коргоо агенттиги), «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАКка билдирүү кат жөнөтөт;

– төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда: эгерде токтомдо башкасы каралбаса, банктарга, бардык төлөм уюмдарына/төлөм системаларынын операторлоруна билдирүү кат жөнөтөт.

Билдирүү катта төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

– Убактылуу администрация киргизилген банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун аталышы;

– Улуттук банк Башкармасынын/ Көзөмөл боюнча комитетинин/ Төлөм системасы боюнча комитетинин тиешелүү токтому кабыл алынган күндү, анын номерин көрсөтүү менен Убактылуу администрация киргизилгендиги жөнүндө билдирүү;

– Убактылуу администрацияны баштоо күнү жана убактысы;

– Убактылуу администрация киргизилген мөөнөт;

– Убактылуу администратордун аты-жөнү;

– Убактылуу администратордун кол тамгасынын үлгүсү.»;

– 12-пункттагы «Улуттук банк Башкармасы» деген сөздөр «/ Көзөмөл боюнча комитети/Төлөм системасы боюнча комитети» деген сөздөр менен толукталсын;

– 17-пункттагы «Улуттук банк Башкармасы» деген сөздөр «/ Көзөмөл боюнча комитети/Төлөм системасы боюнча комитети» деген сөздөр менен толукталсын;

– 18-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«18. Убактылуу администрациянын курамына мындай режим киргизилген банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызмат адамдары жана аффилирленген жактары, ошондой эле таламдары каршы келген адамдар дайындалбайт. Бул талаптар Улуттук банктын кызматкерлерине да тиешелүү. Мында, Убактылуу администратордун каалоосу боюнча айрым ыйгарым укуктар банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызмат адамдарына жүктөлүшү мүмкүн. Алар Убактылуу администратордун тиешелүү буйругу/буйруусу менен тариздетилүүгө тийиш.»;

- 19-пункттагы «Убактылуу администрациясы» деген сөздөр «Банктын Убактылуу администрациясы» дегенге алмаштырылсын;

- 21-пункттагы:

«Улуттук банк Башкармасы» деген сөздөр «/ Көзөмөл боюнча комитети/Төлөм системасы боюнча комитети» деген сөздөр менен толукталсын;

бешинчи абзацындагы «тиешелүү мыйзам» деген сөздөр «Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамында» дегенге алмаштырылсын;

- 22-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«22. Убактылуу администратордун кызматына көрсөтүлгөн талапкер төмөнкү минималдуу талаптарга ылайык келүүгө тийиш:

1) жогорку билими тууралуу дипломго ээ болуусу;

2) финансы-банк системасында кеминде 5 (беш) жылдык, анын ичинде жетекчилик кызматтарда кеминде 2 (эки) жылдык эмгек стажы болууга (банктын Убактылуу администратору кызмат ордуна);

2–1) финансы-банк системасында, анын ичинде төлөм системасында (төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда Убактылуу администрация үчүн) кеминде 5 (беш) жылдык эмгек стажы болууга, анын ичинде жетекчилик кызматтарда – кеминде 1 (бир) жылдык эмгек стажы болууга (төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун Убактылуу администратору кызмат ордуна);

3) Кыргыз Республикасынын банк ишин, анын ичинде бантык тобокелдиктерди жөнгө салган мыйзамдарды билүүсү (банктын Убактылуу администратору кызмат ордуна);

3–1) Кыргыз Республикасынын төлөм системасын, анын ичинде төлөм системасындагы тобокелдиктерди жөнгө салган мыйзамдарды билүүсү (төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун Убактылуу администратору кызмат ордуна);

4) кынтыксыз ишкердик абройго ээ болууга;

5) Убактылуу администрация киргизилген банктын карыз алуучулары, кредиторлору жана банк менен байланыштуу жактар, ошондой эле төлөм уюмдары/төлөм системаларынын операторлору менен байланыштуу жактары, товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар жана төлөм уюмунун агенттери жана төлөм

системаларынын операторунун контрагенттери менен таламдардын каршы келбеши.»;

- 23-пункттагы «банктарда» деген сөз «/төлөм уюмдарында/ төлөм системаларынын операторлорунда» деген сөздөр менен толукталсын;

- 25, 26 жана 29-пункттардагы «Улуттук банк Башкармасынын» деген сөздөр «/ Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин» деген сөздөр менен толукталсын;

- 27-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«27. Убактылуу администрация киргизилген учурдан тартып:

1) банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун башкаруу органдарынын жана кызмат адамдарынын ыйгарым укуктары токтотулуп, Убактылуу администрацияга өткөрүлүп берилет. Мында, эгерде алар Убактылуу администрация тарабынан бекитилбесе, башкаруу органынын бардык чечимдери укук чегинде кабыл алынбаган катары саналат. Убактылуу администрация башкаруу органынын бардык ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырат:

- банктын өз ыктыярдуу жоюлуу чечимин кабыл алуу боюнча ыйгарым укугун эске албаганда, банктын уставына жана Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык;

- төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун өз ыктыярдуу жоюлуу чечимин кабыл алуу боюнча ыйгарым укугун эске албаганда, төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун уставына жана Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык;

2) банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун атынан юридикалык жак катары Убактылуу администрация гана иш алып барууга укуктуу. Кимдир бирөөнүн банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун атынан кандайдыр бир иш-аракеттери жараксыз катары эсептелинет;

3) банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун ишеним боюнча тескөөсүндө турган мүлктү эске албаганда, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунан карыздарды өндүрүү жөнүндө соттук актыларды аткаруу убактылуу токтотулат;

4) бюджетке милдеттүү төлөмдөрдү төлөөнү кошо алганда, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бардык карыздык милдеттенмелери боюнча пайыздарды, үстөк айыпты жана башка финансылык санкцияларды кошуп эсептөө токтотулат;

5) пайданы бөлүштүрүү, дивиденддерди төлөө, акционерлер алдында бардык финансылык милдеттенмелерди аткаруу, ошондой эле банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызмат адамдарына жана кызматкерлерине ар кандай сый акыларды (белгиленген эмгек акыны кошпогондо, сый акылар, бонустар жана башка демилгелөөчү төлөөлөр) төлөө токтотулат;

6) эгерде Улуттук банк тарабынан башкасы белгиленбесе, бардык банктык операциялар жана төлөмдөр, бүтүмдөр жана башка иштер убактылуу токтотулат;

7) банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору тарап катары иш алып барган жарандык жана экономикалык иштер боюнча сот иши убактылуу токтотулат;

8) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар тарабынан банкка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна карата кабыл алынган кандай болбосун мажбурлоо актыларын аткаруу иши убактылуу токтотулат.»;

- 30-пункттагы «мыйзамга» деген сөз «Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана бак иштери жөнүндө» мыйзамына» дегенге алмаштырылсын;

- 31-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«31. Убактылуу администрация киргизилген учурдан тартып банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызмат адамдары банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жайларына тоскоолдуксуз кирүү, активдери жана документтери менен таанышып чыгуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.»;

- 32-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«32. Убактылуу администрация киргизилген учурда банктын (Башкарманын мүчөлөрү)/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (аткаруу органынын мүчөлөрү) жетекчилиги Убактылуу администрацияга аудио/видео жабдуулар орнотулбаган өзүнчө

жай бөлүп берүүгө, үчүнчү жактардын ошол жайга аудио/видео жабдууларын орнотуу аракеттерине бөгөт коюуга, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жана Убактылуу администрациянын документтеринин коопсуз сакталышын, ошондой эле Убактылуу администрация өз ишин аткаруусу үчүн зарыл жабдуу жана техника менен камсыз кылууга милдеттүү»;

– 33-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«33. Эгерде Убактылуу администрация коопсуз иш алып баруусу жана/же кызматтык маалыматтарды коргоо же болбосо келип чыккан жагдайлар өзгөчө иш шартын жана техникалык жактан жабдууну талап кылбаса, Убактылуу администрация өз ишин жүргүзүп жаткан мезгил ичинде банкка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна тиешелүү кызматтык жайларды, байланыш каражаттарын, автоунаа транспортторун жана башка техникалык каражаттарды банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун аткаруу органы үчүн белгиленген тартипте жана шарттарда пайдалана алат.»;

– 34-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«34. Эгерде Улуттук банк Башкармасы/ Көзөмөл боюнча комитети/Төлөм системасы боюнча комитети тарабынан башкасы белгиленбесе, Убактылуу администратор Убактылуу администрацияны жүзөгө ашыруу максатында, өз компетенциясынын жана Убактылуу администрацияны жүргүзүүнүн максаттуу багытынын алкагында зарыл деп эсептеген ыйгарым укуктарды банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жетекчилерине жана кызматкерлерине ыйгарышы мүмкүн. Мындан тышкары Убактылуу администратор Убактылуу администрацияны жүзөгө ашыруу үчүн адистерди ишке тартууга укуктуу. Бул жөнүндө маалымат Убактылуу администратордун Улуттук банкка сунушталуучу отчетунда чагылдырылууга тийиш.»;

– 35-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«35. Дайындалгандан кийин Убактылуу администратор тез арада төмөнкүлөрдү аткарууга тийиш:

– банкта Убактылуу администрация киргизилген учурда, банктын филиалдарына, туунду компанияларына жана өкүлчүлүктөрүнө, банктык топко, чет өлкө банкына (Убактылуу администрация киргизилген банктын филиалына) маалымдайт,

– төлөм уюмдарына/төлөм системаларынын операторлоруна Убактылуу администрация киргизилген учурда, банктарга, төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун туунду компанияларына, төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун караштуу компанияларына (эгерде колдонууга жол берилсе) Убактылуу администрация киргизилгендиги тууралуу маалымдайт жана Убактылуу администратордун кол тамга үлгүсү чагылдырылган билдирүү катты жөнөтөт;

– инвентаризация жүргүзүү үчүн комиссия түзүү, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (филиалдардын/туунду компаниялардын) жайларына кирүү укугуна ээ адамдар үчүн өзгөчө өткөрмө режимин киргизүү, анын ичинде автоматташтырылган жана маалымат системаларынан виртуалдуу пайдалануу жөнүндө буйрукту, ошондой эле Убактылуу администратордун каалоосу боюнча Убактылуу администрацияны жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон башка буйруктарды жана буйрууларды чыгарат.»;

– 36-пункттун:

биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Дайындалгандан кийин Убактылуу администратор тез арада банк-корреспонденттерге/банктарга, товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочуларга жана төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун агенттерине Убактылуу администрация режими киргизилгендиги жөнүндө маалымдайт (SWIFT системасынын каналдары, факс боюнча, башка жеткиликтүү жана алгылыктуу байланыш каналдары аркылуу) жана төмөнкүлөр камтылган билдирүү кат жөнөтөт:»;

экинчи абзацтагы «Улуттук банк Башкармасынын» деген сөздөр «/Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин» деген сөздөр менен толукталсын;

– 38-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«38. Убактылуу администрациянын негизги милдетинен болуп банкта/төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда Убактылуу администрация режимин Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашыруу саналат.»;

– 39-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«39. Убактылуу администрациянын милдеттерине алардын негизинде Убактылуу администрация киргизилип жаткан максаттарга жана негиздерге жараша төмөнкүлөр кирет:

- банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун финансылык абалынын начарлашына жол бербөө чараларын көрүү;

- банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жазууларынын, документтеринин жана активдеринин сакталышын камсыз кылуу;

- финансылык отчет менен банкта/төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда орун алган айкын иш жагдайын салыштырып текшерүү;

- банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун чыгашаларын мүмкүн болушунча кыскартуу;

- зарыл учурларда, укук коргоо органдары менен өз ара иш алып баруу аракеттерин Улуттук банкка макулдашуу;

- катышуучулардын банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун финансылык абалын жакшыртуу үчүн айкын мүмкүнчүлүгү жана ниети болгон шартта, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун төлөө жөндөмдүүлүгүн калыбына келтирүү боюнча зарыл чараларды көрүү;

- банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун андан аркы иши боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү даярдоо;

- Улуттук банктын тиешелүү чечими болгон шартта, банкты реструктуризациялоо боюнча чараларды көрүү;

- Убактылуу администрацияны жүзөгө ашыруу максатында, башка чараларды көрүү.»;

- 40-пункттагы «Улуттук банк Башкармасына» деген сөздөр «/Көзөмөл боюнча комитетине/Төлөм системасы боюнча комитетине» деген сөздөр менен толукталсын;

- 42-пункттагы «Улуттук банк Башкармасы» деген сөздөр «/Көзөмөл боюнча комитети/Төлөм системасы боюнча комитети» деген сөздөр менен толукталсын;

- 43-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«43. Убактылуу администрация киргизилген мезгил аралыгында филиалдарын жана туунду компанияларды кошо алганда, банктын же

төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун отчетторуна (күндөлүк, ар айлык, чейректик, жылдык жана башка отчеттор жана маалыматтар) Улуттук банктын талаптарына ылайык Убактылуу администратор (Убактылуу администрациянын филиалдагы/туунду компаниядагы өкүлү) жана башкы бухгалтер кол коюшат.

Убактылуу администрация киргизилген мезгил аралыгында банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору отчетторду мамлекеттик органдарга (салык, статистика жана башка органдарга) берет.»;

- 44-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«44. Убактылуу администратор төмөнкүлөргө укуктуу:

- банктын филиалдарына, ошондой эле анын туунду компанияларынын башкаруу органдарына, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун өкүлчүлүктөрүнө жана/же филиалдарына Убактылуу администрациянын өкүлү катары дайындоого же дайындоо үчүн адистерди тартууга (болгон болсо);

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте акционерлер жыйынын чакырууга;

- зарылчылыкка жараша банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жайларын мөөр басып бекитүүгө;

- банктын филиалдарын, туунду компанияларын, өкүлчүлүктөрүн, аманат кассаларын жана башка түзүмдүк бөлүмдөрүн, же төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун өкүлчүлүктөрүн жана/же филиалдарын (болгон шартта) жабууга (ишин токтотууга);

- банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун атынан кайсы болбосун документтерге жана келишимдерге кол коюуга;

- банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун атынан нааразычылыктарды билдирүүгө жана доо талаптарын коюуга;

- банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун ишине көз карандысыз аудитордук текшерүүлөрдү жүргүзүүгө келишим түзүүгө;

- Убактылуу администратор өкүлдөрү жана банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкерлери милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон буйруктарга жана буйрууларга кол коюуга;

- ишке кабыл алуу, кызматка дайындоо, иштен бошотуу же кызматынан убактылуу четтетүү, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкерлеринин ортосунда милдеттерди бөлүштүрүү жөнүндө буйруктарды/буйрууларды чыгарууга (милдеттүү түрдө эмгек мыйзамынын талаптарын сактоо менен);

- эмгек мыйзамдарына ылайык, банктын (башкы мекеменин, бөлүмдөрдүн, филиалдардын ж.б.)/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун, анын ичинде анын өкүлчүлүктөрүнүн жана/же филиалдарынын штаттык тизимин карап чыгууга;

- банкка Убактылуу администрация режимин киргизүүгө себеп болгон жана/же банкта көйгөй жараткан иш-аракеттери үчүн банк жетекчилерин жана катышуучуларын, ошондой эле банк менен байланыштуу башка жактарды көзөмөл органына маалымдоо менен жоопкерчиликке тартуу (анын ичинде тиешелүү укук коргоо органдарына жана сот органдарына кайрылуу менен да);

- банкка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна Убактылуу администрация киргизилген мезгил ичинде бардык соттордо доочу же жоопкер катары банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун атынан өкүл катары иш алып барууга;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык башка милдеттерди аткарууга.»;

- 45-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«45. Улуттук банк Башкармасынын/Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин уруксатынын негизинде Убактылуу администратор төмөнкүлөр боюнча суммаларды жарым-жартылай же толугу менен төлөшү мүмкүн:

- төлөөлөр боюнча тиешелүү негиздеме берүү жана төлөөлөрдүн банктын финансылык абалына жана ликвиддүүлүк көрсөткүчүнө таасири жөнүндө маалыматты сунуштоо менен Убактылуу администратордун маалыматынын негизинде банк менен байланыштуу болбогон жактардын аманаттары боюнча;

– төлөөлөр боюнча тиешелүү негиздеме берүү жана төлөөлөрдүн төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун финансылык абалына таасири жөнүндө маалыматты сунуштоо менен Убактылуу администратор тарабынан сунушталган маалыматтын негизинде төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун банктар, товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар, агенттер жана контрагенттер алдында карызы боюнча.»;

– 46-пункт төмөнкү абзацтар менен толукталсын:

«Эгерде Убактылуу администрация төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору төлөөгө жөндөмсүз жана банкрот катары таанылууга тийиш деген тыянакка келсе, Убактылуу администрация төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун административдик жана чарба чыгашаларына байланыштуу кандай болбосун төлөөлөрдү токтотууга милдеттүү.

Убактылуу администрация карыздардын биринчи кезекте, толугу менен же жарым-жартылай мамлекеттик менчикте турган товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочуларга, коммуналдык ишканаларга жана бюджеттик уюмдарга, ошондой эле башка товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочуларга төлөнүшүн камсыз кылууга тийиш.»;

– 47-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«47. Банкка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна Убактылуу администрация режими киргизилген күндөн тартып 15 (он беш) календардык күндөн кечиктирбеген мөөнөттө Убактылуу администратор банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун учурдагы финансылык абалы жана ишине баа берүү жөнүндө отчетту даярдап, Улуттук банк Башкармасына/Көзөмөл боюнча комитетине/Төлөм системасы боюнча комитетине сунуштоого милдеттүү. Отчет тышкы аудиторду ишке тартуу менен түзүлүшү мүмкүн, анын кызмат көрсөтүүсү үчүн нарк Убактылуу администрация боюнча чыгашаларга кошулат. Убактылуу администратордун отчетунда алар банкты жоюуда, төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору банкроттукка учураган шартта сатып өткөрүлүшү мүмкүн болгон активдердин наркына баа берүүлөр, милдеттенмелердин жана калган капиталдык ресурстардын толук көлөмү, ошондой эле тиешелүү негиздеме берүү менен төмөнкүдөй сунуш-көрсөтмөлөрдүн бири камтылууга тийиш:

- көйгөйлөр четтетилгендигине байланыштуу банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун өз алдынча ишин калыбына келтирүү;

- банктын лицензиясын кайтарып алуу жана сот тарабынан таанылгандан кийин банкты мажбурлап жоюуну баштоо;

- төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун лицензиясын кайтарып алуу;

- банкты реструктуризациялоо боюнча иш-чараларды жүргүзүү.»;

- 48-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«48. Улуттук банк Башкармасы/Көзөмөл боюнча комитет/Төлөм системасы боюнча комитет Убактылуу администратордун отчетун жана сунуштарын карап көрүп, төмөнкү чечимдердин бирин кабыл алат:

- көйгөйлөр четтетилгендигине байланыштуу банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун өз алдынча ишин калыбына келтирүү жөнүндө;

- мыйзам талаптарына ылайык, банктын операторунун лицензиясын кайтарып алуу жана банкты мажбурлап жоюу жол-жобосун баштоо жөнүндө;

- төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун лицензиясын кайтарып алуу;

- банкты реструктуризациялоону баштоо сунушун колдоо тууралуу.

Улуттук банк Башкармасы/Көзөмөл боюнча комитет/Төлөм системасы боюнча комитет тарабынан кабыл алынган чечимдин негизинде, Убактылуу администратор Улуттук банк тарабынан белгиленген мөөнөт ичинде банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун андан аркы ишине тиешелүү иш-чаралар планын даярдап, аны Улуттук банк Башкармасынын/Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин кароосуна сунуштайт.»;

- 61-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«61. Улуттук банк реструктуризациялоо жөнүндө өтүнүчтү канааттандыруудан баш тарткан учурда Убактылуу администратор Улуттук банк Башкармасы тарабынан белгиленген мөөнөттө Улуттук

банка банкты реструктуризациялоо боюнча жаңы/жеткире иштелип чыккан чаралары менен же болбосо банкты жоюу жөнүндө сунушу менен өтүнүч сунуштоого тийиш.»;

– 73-пункттагы «мыйзам» деген сөз «Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын» дегенге алмаштырылсын;

– 13-главанын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Убактылуу администратордун банктын филиалындагы/туунду компаниясындагы, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун өкүлчүлүгүндөгү жана/же филиалындагы өкүлү»;

– 91-пункттагы «мыйзамдарга» деген сөз «Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын» дегенге алмаштырылсын;

– 99-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«99. Көмөк көрсөтүү максатында Убактылуу администратор өз өкүлү катары адистерди ишке тартышы мүмкүн. Убактылуу администратордун өкүлдөрүнүн саны банктын филиалдарынын, туунду компанияларынын, аманат кассаларынын жана башка түзүмдүк бөлүмдөрүнүн, төлөм уюмдарынын/төлөм системаларынын операторлорунун филиалдарынын жана өкүлчүлүктөрүнүн санына, ошондой эле иштин мүнөзүнө жана көлөмүнө жараша Убактылуу администратор тарабынан аныкталат. Убактылуу администратордун өкүлүнүн эмгек акысы жана жоопкерчилиги Убактылуу администратор менен түзүлгөн келишимдин негизинде белгиленет.»;

– 100-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«100. Убактылуу администратор тарабынан ишке тартылган адис Убактылуу администратордун өкүлүнүн милдетин аткаруу үчүн финансы-банк системасында/төлөм системасында кеминде 2 (эки) жылдык иш тажрыйбасы, ошондой эле банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору менен байланышы болбоого же таламдардын каршы келип калышына жол бербөөгө тийиш.»;

– 102-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«102. Убактылуу администратордун өкүлү буйруктун көчүрмөсүн банктын филиалынын/туунду компаниясынын/аманат кассасынын жетекчисине, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын

операторунун өкүлчүлүгүнүн жана/же филиалынын жетекчисине тапшырат, ал көчүрмөнүн экинчи нускасына кол коюп, көчүрмөнү алган күндү жана убакытты көрсөтүүгө тийиш, ал Убактылуу администратордун өкүлүндө анын ыйгарым укуктары аяктаганга чейин сакталат.»;

- 105-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«105. Убактылуу администратор банктын филиалына (туунду компаниясына), аманат кассасына жана башка түзүмдүк бөлүмдөрүнө, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун филиалына жана/же өкүлчүлүгүнө Убактылуу администрациянын өкүлүн дайындоосуз, баардык бүтүмдөрдү Убактылуу администратор менен макулдашуу аркылуу жүзөгө ашыруу шартында ыйгарым укуктарды/функцияларды банктын филиалынын (туунду компаниясынын), аманат кассаларынын жана башка түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчисине, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун филиалынын жана/же өкүлчүлүгүнүн жетекчисине өткөрүп бериши мүмкүн.»;

- 106-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«Убактылуу администрациянын ишине байланыштуу чыгашалар Убактылуу администрация режими киргизилген банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун эсебинен ишке ашырылат.»;

- 107-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«107. Убактылуу администратордун жана ал ишке тарткан, Улуттук банктын кызматкери болуп саналбаган адистердин эмгегине төлөө банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун каражаттарынын эсебинен ишке ашырылат. Эгерде Убактылуу администрация режими киргизилген банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун Убактылуу администратордун жана ал ишке тарткан, Улуттук банктын кызматкери болуп саналбаган адистердин эмгегине төлөө үчүн ликвиддүү каражаттары жок болсо, Убактылуу администратордун өтүнүчү жана Улуттук банктын чечими боюнча бул чыгашалар Улуттук банктын өздүк каражаттарынын эсебинен ишке ашырылат. Ал чыгашалар андан ары Убактылуу администратор дайындалган банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун сарптоолоруна

кирет. Убактылуу администрациянын курамына тартылган Улуттук банктын кызматкерлеринин эмгегине төлөө Улуттук банктын өздүк каражаттарынын эсебинен ишке ашырылат.

Улуттук банктын эсебинен Убактылуу администратордун жана ал ишке тарткан, Улуттук банктын кызматкери болуп саналбаган адистердин эмгегине төлөө үчүн сарпталган чыгашалар Убактылуу администрация ишин токтоткон учурда банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору тарабынан, ал эми банкты мажбурлап жоюу жол-жобосу башталган учурда – Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамында белгиленген тартипте, кредиторлордун талаптарын канааттандыруу кезектүүлүгүнө ылайык төлөнөт.»;

– 108 жана 110-пункттардагы «Улуттук банк Башкармасынын», «Улуттук банк Башкармасы» деген сөздөр тиешелүү жөндөмөдөгү «/Көзөмөл боюнча комитети/Төлөм системасы боюнча комитети» деген сөздөр менен толукталсын;

– 112-пунктунун онунчу абзацындагы «банктын» деген сөз «/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун» деген сөздөр менен толукталсын;

– 113 жана 115-пункттардагы «Улуттук банк Башкармасына», «Улуттук банк Башкармасы» деген сөздөр тиешелүү жөндөмөдөгү «/Көзөмөл боюнча комитети/Төлөм системасы боюнча комитети» деген сөздөр менен толукталсын;

– 15-главанын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Убактылуу администрациянын банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун мөөрүн, ачкычтарын жана документтерин кабыл алуу жана өткөрүп берүү»;

– 116-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«116. Убактылуу администрация банка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна келгенден кийин банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жетекчиси банктын бардык мөөрлөрүн (штамптарын) жана ачкычтарын (анын ичинде электрондук ачкычтарды), ошондой эле төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун ачкычтарын (анын ичинде электрондук ачкычтарды) өткөрүп берет, ал эми Убактылуу администратор кабыл алып, кабыл алуу-өткөрүп берүү актысына же

банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун мөөрлөрүн жана ачкычтарын каттоо журналына кол коет.

Убактылуу администратордун банктын филиалындагы/туунду компаниясындагы өкүлү филиалдын/туунду компаниянын жетекчисинен банктын бардык мөөрлөрүн (штамптарын) жана ачкычтарын (анын ичинде электрондук ачкычтарды) кабыл алуу-өткөрүп берүү актысына же алар катталуучу тиешелүү журналга кол коюу менен өткөрүп алат.

Убактылуу администратордун төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун өкүлчүлүгүндөгү жана/же филиалындагы өкүлү туунду компаниянын жетекчисинен төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бардык мөөрлөрүн (штамптарын) жана ачкычтарын (анын ичинде электрондук ачкычтарды) кабыл алуу-өткөрүп берүү актысына же алар катталуучу тиешелүү журналга кол коюу менен өткөрүп алат.»;

- 117-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«117. Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жетекчиси жана башкы бухгалтери банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бухгалтердик жана башка документтерин ушул жобого карата 1-тиркемеге ылайык тиешелүү тизме боюнча Убактылуу администраторго өткөрүп беришет.

Документтерди кабыл алуу-өткөрүп берүү Улуттук банк Башкармасынын/Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин токтомунда белгиленген тартипте жана мөөнөттө жүзөгө ашырылып, тиешелүү акт (актылар) менен таризделинет.

Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун филиалынын/туунду компаниясынын жетекчиси жана башкы бухгалтери банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бухгалтердик жана башка документтерин ушул жобого карата 1-тиркемеге ылайык тиешелүү тизме боюнча Убактылуу администратордун өкүлүнө өткөрүп берет.»;

- 118-пункттагы «банктын» деген сөз «/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун» деген сөздөр менен толукталсын;

- 119-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«119. Убактылуу администратор Убактылуу администрация чарасы киргизилген күндөн кийинки жумуш күнүнөн кечиктирбестен төмөнкүлөрдү ишке ашырууга милдеттүү:

- банктын башкы офисиндеги, филиалдарындагы, түзүмдүк бөлүмдөрүндөгү бардык материалдык баалуулуктарды (негизги каражаттарды, жабдууларды ж.б.), анын ичинде банка тиешелүү болбогон жана анда күрөөдө, ишенимдүү башкарууда турган мүлктү инвентаризациялоого (мындан ары текст боюнча – инвентаризациялоо), төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун, анын ичинде филиалдарынын жана өкүлчүлүктөрүнүн бардык материалдык баалуулуктарын (негизги каражаттарды, жабдууларды ж.б.) инвентаризациялоо. Инвентаризациялоо мөөнөтү Убактылуу администратордун буйругу менен филиалдардын жана башка түзүмдүк бөлүмдөрдүн санына, аткарыла турган иш көлөмүнө жараша белгиленет, бирок ал Убактылуу администрация киргизилгенден кийин 30 (отуз) календардык күндөн ашпоого тийиш;

- банктын, анын филиалдарынын жана өкүлчүлүктөрүнүн кассаларындагы, банкоматтардагы, терминалдардагы жана касса түйүнүнөн тышкары операциялык кассалардагы банкнотторго, монеталарга жана башка баалуулуктарга ревизия жүргүзүүгө (мындан ары текст боюнча – ревизия жүргүзүү), төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кассаларындагы, төлөм терминалдарындагы банкнотторго, монеталарга жана башка баалуулуктарга ревизия жүргүзүүгө. Ревизия Убактылуу администрация киргизилген күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ишке ашырылууга тийиш;

- Убактылуу администрация башталган күнгө карата бардык банк-корреспонденттердин эсептери боюнча тастыктама алуу менен банк-корреспонденттердеги эсептерди такташтырууга;

- төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун коммерциялык банктарда ачылган эсептерин такташтырууга жана Убактылуу администрация башталган күнгө карата коммерциялык банктагы эсептери боюнча тастыктаманы алууга.

Мындан тышкары Убактылуу администратор:

1) банкта төмөнкүлөрдү такташтырууга тийиш:

– рыноктук же корректировкаланган нарк боюнча эсепке алынган баалуу кагаздарды;

– кредиттерди, Улуттук банк Башкармасы тарабынан бекитилген «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жана «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырууда активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жоболорго ылайык, кредиттер боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камдарды корректировкалоону;

– баалоо наркы боюнча таанылган башка активдерди;

2) банкта такташтыруунун натыйжасында, айрым статьялар боюнча корректировкалоолорду эске алуу менен баланстык отчетту түзөт.

3) төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда такташтыруунун натыйжасында, баланстык отчетту түзөт.»;

– 121-пунктунун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Эгерде банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жетекчиси (башкы бухгалтери же болбосо башка кызматкери) ревизия жана/же инвентаризация жүргүзүүдөн же болбосо ревизия жана/же инвентаризация боюнча комиссияда катышуудан баш тартса, Убактылуу администратор Убактылуу администрация жүргүзүүгө каршы аракеттер көрүлгөндүгү тууралуу акт түзөт.»;

– 17-главанын аталышындагы «банктын» деген сөз «/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору» деген сөздөр менен толукталсын;

– 122-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«122. Убактылуу администратор банка Убактылуу администрация режими киргизилгенден кийинки 2 (эки) жумуш күнү ичинде Убактылуу администратордун жана банктын эсептешүү документтерине кол коюу укугу берилген башка адамдардын кол тамга үлгүлөрү түшүрүлгөн, тиешелүү негизде тариздетилген карточкаларды (2 (эки) нускада) Улуттук банка берет.

Областтарда филиалы/туунду компаниясы бар банктын Убактылуу администрация боюнча өкүлү Убактылуу администрация режими киргизилгенден кийинки 2 (эки) жумуш күнү ичинде Улуттук банктын тиешелүү областтык башкармалыгына Убактылуу администратордун өкүлүнүн жана ал мындай укук чегерген башка адамдардын кол тамгаларынын үлгүлөрү түшүрүлгөн, тиешелүү негизде таризделген карточкаларды (эки нускада) берүүгө тийиш.

Төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда Убактылуу администрация киргизилген учурдан тартып 2 (эки) жумуш күнү ичинде Убактылуу администратор аларда төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун эсептери ачылган коммерциялык банктарга талапка ылайык тариздетилген, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун эсептешүү документтерине кол коюу укугу (2 нускада), анын ичинде алар боюнча операциялар аралыктан/дистанциондук тейлөө аркылуу ишке ашырылган төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун банктык эсептеринен пайдалануу укугу берилген Убактылуу администратордун жана башка адамдардын кол тамга үлгүлөрү менен карточкаларды сунуштайт.»;

– 123-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«123. Банктын жана анын филиалдарынын/туунду компанияларынын, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жана анын өкүлчүлүктөрүнүн/филиалдарынын Убактылуу администрация киргизилген жана Убактылуу администратор дайындалган учурга карата банктын төлөм документтерине кол коюу укугуна ээ кызматкерлеринин кол тамга үлгүлөрү түшүрүлгөн карточкалар анык эмес болуп саналат. Мындай карточкалар тиешелүүлүгүнө жараша Улуттук банкта же областтык башкармалыктарда сакталууга тийиш.

Төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жана анын өкүлчүлүгүнүн/филиалынын Убактылуу администрация киргизилген жана Убактылуу администратор дайындалган учурга карата төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун төлөм документтерине кол коюу укугуна ээ кызматкерлеринин кол тамга үлгүлөрү түшүрүлгөн карточкалар анык эмес болуп саналат. Мындай карточкалар, аларда төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун эсептери ачылган коммерциялык банкта сакталууга тийиш.»;

– 124-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«124. Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун эсептешүү документтерине биринчи кол коюу укугу Убактылуу администраторго, ал эми банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун филиалынын/туунду компаниясынын эсептешүү документтерине кол коюу укугу – Убактылуу администратордун өкүлүнө тиешелүү.

Банктын төлөм документтерине экинчи кол коюу укугу, банктын башкы бухгалтерине же болбосо Убактылуу администратордун өкүлүнө/Убактылуу администрациянын курамына кирген, бөлүштүрүлгөн милдеттерге ылайык башкы бухгалтердин милдеттерин аткарган адамга, ал эми банктын филиалынын/туунду компаниясынын эсептешүү документтерине – филиалдын/туунду компаниянын башкы бухгалтерине же Убактылуу администрациянын өкүлүнүн сунушу боюнча филиалдын/туунду компаниянын башкы бухгалтеринин милдеттерин аткарган, Убактылуу администратор ыйгарым укук чегерген башка адамга таандык.

Төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун төлөм документтерине экинчи кол коюу укугу төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун башкы бухгалтерине же болбосо Убактылуу администратордун өкүлүнө/Убактылуу администрациянын курамына кирген, бөлүштүрүлгөн милдеттерге ылайык башкы бухгалтердин милдеттерин аткарган адамга, ал эми төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун туунду компаниясынын эсептешүү документтеринде (болгон учурда) – өкүлчүлүктүн/филиалдын башкы бухгалтерине же Убактылуу администрациянын өкүлүнүн сунушу боюнча туунду компаниянын башкы бухгалтеринин милдеттерин аткарган, Убактылуу администратор ыйгарым укук чегерген башка адамга таандык.

Убактылуу администратор банктын филиалынын жетекчисинин филиалдын эсептешүү документтерине биринчи кол коюу ыйгарым укуктарын жана милдеттерин калтыруу чечимин кабыл алууга укуктуу.

Убактылуу администратор төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун өкүлчүлүгүнүн/филиалынын жетекчисинин өкүлчүлүктүн/филиалдын эсептешүү документтерине биринчи кол коюу ыйгарым укуктарын жана милдеттерин калтыруу чечимин кабыл алууга укуктуу.»;

– 125-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«125. Банктын жана анын филиалдарынын төлөм документтери, Улуттук банктын эсептешүү операцияларын жүзөгө ашырган түзүмдүк бөлүмдөрү, банктар аралык төлөмдөр жана эсептешүүлөр боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган мекемелер, үчүнчү жактардын пайдасына төлөм системалары боюнча банк-корреспонденттер тарабынан ушул жобонун 124-пунктунда көрсөтүлгөн адамдардын кол коюусу менен аткарууга кабыл алынат.

Төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жана анын өкүлчүлүктөрүнүн/филиалдарынын төлөм документтери анда төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун эсептери ачылган коммерциялык банк тарабынан ушул жобонун 124-пунктунда көрсөтүлгөн адамдардын кол коюусу менен аткарууга кабыл алынат.»;

– 128-пунктунун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун башкаруу органдары жана/же айрым кызматкерлери жана банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору менен байланыштуу башка адамдар тарабынан Убактылуу администрация милдеттерин жүзөгө ашырууга каршы аракеттер көрүлсө, Убактылуу администратор Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршы аракеттер көрүлгөндүгү жөнүндө акт түзөт (ушул жобого карата 3-тиркемеге ылайык).»;

– 130-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«130. Банктын филиалында/туунду компаниясында жана төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун өкүлчүлүгүндө/филиалында Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршы аракеттер көрүлгөндүгү жөнүндө акт Убактылуу администратордун өкүлү тарабынан түзүлөт жана кол коюлат. Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршы аракеттер көрүлгөндүгү жөнүндө актынын көчүрмөсү Убактылуу администраторго жөнөтүлөт.»;

– 131-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«131. Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршы аракеттер көрүлгөндүгү жөнүндө акт ал түзүлгөн күндү, кириш номерин, каттоодон өткөргөн жакты көрсөтүү менен банкта/төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда милдеттүү түрдө кирген корреспонденция катары каттоодон өткөртүлүүгө тийиш.»;

– 132-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«132. Убактылуу администратор мыйзам актыларына ылайык, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун башкаруу органдары жана/же айрым кызматкерлери жана банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору менен байланыштуу башка адамдар тарабынан Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршы аракеттер көрүлгөндүгү фактылары жөнүндө арыз менен укук коргоо органдарына кайрылууга укуктуу.»;

– 133-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«133. Банктын (филиалдын/туунду компаниянын) башкаруу органдары, төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору (филиалдарында/өкүлчүлүктөрдө) жана/же алардын айрым кызмат адамдары жана кызматкерлери жана банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору менен байланыштуу башка адамдар Убактылуу администраторго (анын өкүлдөрүнө) каршы аракеттерди көрсө, ал мыйзам актыларына ылайык банкка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна жана/же алардын айрым кызмат адамдарына карата таасир этүү чараларын көрүү үчүн негиз болуп саналат.»;

– 134-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«134. Убактылуу администрация мөөнөтү Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамга ылайык, Улуттук банк Башкармасынын/ Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин чечими менен алты айдан ашпаган мөөнөткө бир жолу узартылышы мүмкүн.»;

– 135-пунктунун:

биринчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Көзөмөл органы Убактылуу администрацияны узартуу чечими кабыл алынган күнү билдирүү кат даярдап, аны белгиленген тартипте банктар аралык төлөмдөр жана эсептешүүлөр боюнча кызматтарды сунуштаган уюмдарга, төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна тааныштырат.»;

экинчи сүйлөмүндөгү «Улуттук банк Башкармасынын» деген сөздөр «/Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин» деген сөздөр менен толукталсын;

- 137 жана 138-пункттардагы «Улуттук банк Башкармасынын» деген сөздөр «/Көзөмөл боюнча комитетинин/Төлөм системасы боюнча комитетинин» деген сөздөр менен толукталсын;

- 139-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«139. Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызмат адамдарынын Убактылуу администрация жүргүзүү мезгил аралыгында токтотулган ыйгарым укуктары, эгерде алар Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык кызматтарынан бошотулбаган болсо жана Улуттук банк тарабынан банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызмат адамын алмаштыруу талап кылынбаса, Убактылуу администратордун иши токтогондон кийин калыбына келтирилет.»;

- 140-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«140. Убактылуу администратор банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызмат адамдарынын ыйгарым укуктары калыбына келтирилгенден кийин банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун мөөрлөрүн (штамптарын), ачкычтарын (анын ичинде электрондук ачкычтарын), бухгалтердик жана башка документтерин ушул жобого карата 1-тиркемеге ылайык макулдашылган мөөнөттө өткөрүп берет, ал эми банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жетекчиси аларды кабыл алат.

Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун мөөрлөрүн (штамптарын), ачкычтарын (анын ичинде электрондук ачкычтарын), бухгалтердик жана башка документтерин кабыл алуу жана өткөрүп берүү тиешелүү акт (актылар) менен таризделет.»;

- 141-пункт төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору Убактылуу администрация токтотулган учурдан кийинки 2 (эки) жумуш күнү ичинде алардын эсептешүү эсептери ачылган коммерциялык банктарга төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун эсептешүү документтерине кол коюу укугуна ээ кызмат адамдарынын, ошондой эле башка адамдардын кол тамгасынын үлгүсү түшүрүлгөн тиешелүү түрдө таризделген карточкаларды (эки нускада) берүүгө тийиш.»;

– 145-пункттагы «банктар аралык эсептешүү жана төлөмдөрдү жүргүзүү системалары боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган» деген сөздөр «банктар аралык эсептешүүлөр жана төлөмдөр боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган» дегенге алмаштырылсын;

– 1-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

«1-тиркеме

Банктын (филиалдын/туунду компаниянын), төлөм уюмунун/ төлөм системаларынын операторунун (филиалдарынын/ өкүлчүлүктөрүнүн) Убактылуу администрация башталган жана токтотулган учурда милдеттүү түрдө кабыл алынып/ өткөрүлүп берилүүчү документтеринин минималдуу тизмеги

1. Банктын (филиалдын/туунду компаниянын), төлөм уюмунун/ төлөм системаларынын операторунун (филиалдын/өкүлчүлүктүн) уюштуруу документтери.

2. Банк (филиал/туунду компания), төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору (филиал/өкүлчүлүк) мамлекеттик каттоодон өткөндүгү (кайра каттоодон өткөндүгү) жөнүндө күбөлүк.

3. Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун банк операцияларын ишке ашырууга, ошондой эле баалуу кагаздар рыногунда кесиптик ишти жүзөгө ашырууга лицензиялары, башка лицензиялары жана уруксат берүүлөр.

4. Банктын (филиалдын/туунду компаниянын), төлөм уюмунун/ төлөм системаларынын операторунун (филиалдын/өкүлчүлүктүн) штаттык тизими, кызмат ордун, алар иштеген түзүмдүк бөлүмдү, эмгек акысын, бош кызмат орундар тизмегин көрсөтүү менен банктын (филиалдын/туунду мекеменин) жана төлөм уюмунун/ төлөм системаларынын операторунун (филиалдын/өкүлчүлүктүн) кызматкерлеринин тизмегин, ошондой эле банктын/төлөм уюмунун/ төлөм системаларынын операторунун кызматкерлеринин өздүк иши жана эмгек китепчелери. Жеке курам жана негизги иш боюнча бардык буйруктар.

5. Жайгашкан ордун көрсөтүү менен филиалдардын, өкүлчүлүктөрдүн жана туунду компаниялардын (чет өлкөдөгүлөрдү кошо алганда) тизмеси.

6. Банктын (филиалдын/туунду компаниянын) жана төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (филиалдын/өкүлчүлүктүн) Убактылуу администрация киргизилген/токтотулган күнгө карата бүтүндөй банк жана филиалдары боюнча бухгалтердик балансы, ошондой эле баланстык эсеп боюнча отчету.

7. Эсеп номерин, ар бир иштин (юридикалык иштерде документтердин тизмеси болушу зарыл) барагынын саны чагылдырылган юридикалык иштин номерин көрсөтүү менен банк (филиалдын/туунду компаниянын) кардарларынын тизмеси.

8. Эсеп номерин, ар бир иштин (юридикалык иштерде документтердин тизмеси болушу зарыл) барагынын саны чагылдырылган юридикалык иштин номерин көрсөтүү менен төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун агенттеринин, товарларды/ кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын тизмеси.

9. Берилген гарантиялар, аккредитивтер жана банктын башка милдеттенмелери боюнча документтер.

10. Чарба келишимдерин кошо алганда, банк (филиал/туунду компания), төлөм уюмдары/төлөм системаларынын операторлору (филиал/өкүлчүлүктөрү) менен келишилген бардык бүтүмдөр боюнча келишимдер.

11. Корреспонденттик мамилелерди түзүү тууралуу келишимдер, электрондук ачкычтарды кошо алганда, электрондук төлөмдөр жана кол тамга үлгүлөрүнүн шифрлери.

12. Банк (филиал/туунду компания) тарабынан жүргүзүлүүчү кредиттик жана башка таржымал, күрөөлүк мүлк жөнүндө документтер, банк тарабынан чыгарылган гарантиялык жана башка баланстан тышкаркы милдеттенмелер.

13. Тышкы аудиторлор тарабынан банка/төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда жүргүзүлгөн аудитордук текшерүүлөр боюнча бардык отчеттор.

14. Ишеним каттарды эсепке алуу китеби, ошондой эле банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкерлерине, алардын филиалдарынын, туунду компанияларынын, өкүлчүлүктөрдүн жетекчилерине жана үчүнчү жактарга берилген ишеним каттардын көчүрмөлөрү.

15. Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун аткаруу органынын протоколдору жана чечимдери, тескөөчү документтер жана бул документтердин эсебин жүргүзүү китеби.

16. Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун Директорлор кеңешинин отурумдарында жана менчик ээлеринин (акционерлеринин) жыйынында толтурулган протоколдор.

17. Банктын (филиалдын/туунду компаниянын), төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (филиал/өкүлчүлүктөрдүн) чыгыш жана кириш корреспонденцияларын каттоо журналы. Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун Улуттук банк, банк кардарлары, уюмдар менен чыгыш жана кириш корреспонденциялары.

18. Банк (филиал/туунду компания), төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору (филиал/өкүлчүлүк) тарабынан түзүлгөн келишимдерди, контракттарды жана макулдашууларды каттоо журналы.

19. Төлөм документтеринде биринчи жана экинчи кол коюуга, ошондой эле банк (филиал/туунду компания) жана төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору (филиал/өкүлчүлүк) менен түзүлгөн кредиттик жана башка келишимдерге, эмгек келишимдерине жана контракттарга кол коюу укугуна ээ адамдардын кол тамгаларынын үлгүлөрү.

20. Банктын (филиалдын/туунду компаниянын) жана төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (филиал/өкүлчүлүктөрдүн) административдик-чарбалык чыгашаларынын сметасы.

21. Суммасын көрсөтүү менен банкка (филиалга/туунду компанияга), төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна (филиалына/өкүлчүлүктөргө) карата соттук тартипте же соттон тышкары коюлган талаптардын, доолордун жана аткаруу барактарынын тизмеси, ошондой эле банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун башкаларга карата талаптары.

22. Негизги каражаттардын, наркы төмөн, тез тосулуучу буюмдардын, башка активдердин, ошондой эле документтердин, архивдин инвентаризациялык описи (инвентаризациялоо аяктагандан кийин берилет).

23. Банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору расмий түрдө талап жөнөтүүсү үчүн пайдаланган фирмалык бланктар (банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун фирмалык символикасын жана башка реквизиттерин камтыган документтердин башка формалары).

24. Банкта/төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда өткөрүлгөн максаттуу жана комплекстүү текшерүүлөр боюнча бардык отчеттор.

25. Убактылуу администратордун пикири боюнча банктын (филиалдын/туунду компаниянын), төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (филиал/өкүлчүлүктөрдүн) жетекчиси берүүгө тийиш деп эсептеген кандай болбосун башка документтер.

26. Убактылуу администратор банктын (филиалдын/туунду компаниянын), төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (филиал/өкүлчүлүктөрдүн) жетекчисинен кошумча документтерди жана ушул тизмеде келтирилген документтердин аныктыгын тастыктаган документтерди талап кылууга укуктуу.»;

– 2-тиркеменин аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Убактылуу администратордун банкта аткарган иши жөнүндө отчетуна карата минималдуу талаптар»;

– 2-тиркеменин 1-пунктунун жетинчи пунктчасынын:

алтынчы абзацындагы «(туунду мекемелеринде)» деген сөздөр «(туунду компанияларында)» дегенге алмаштырылсын;

тогузунчу абзацындагы «туунду мекеменин» деген сөздөр «туунду компаниянын» дегенге алмаштырылсын;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 2–1-тиркеме менен толукталсын:

«2–1-тиркеме

Убактылуу администратордун төлөм уюмунда/
төлөм системаларынын операторунда аткарган иши
жөнүндө отчетуна карата минималдуу талаптар

1. Ай сайын берилүүчү отчетто төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

1) отчеттук айдын акыркы күнүнө карата абал боюнча төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бухгалтердик балансы;

2) план чегинде төлөө графигине, келе жаткан айга төлөө графигине (жума боюнча) салыштырганда, отчеттук ай ичинде товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар, агенттер алдында карыз суммаларынын ордун айкын жабуу жөнүндө отчет;

3) төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун келерки айга карата (жума боюнча) милдеттенмелерин төлөө боюнча болжолдоолор;

4) Улуттук банктын пикири боюнча ар айлык отчеттун алкагында берилүүгө тийиш болгон (талап боюнча) башка маалыматтар.

Ар айлык отчетто төмөнкүлөр чагылдырылат:

- Убактылуу администрация тарабынан төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун капиталын көбөйтүү үчүн көрүлүүчү чаралар;

- Убактылуу администратордун төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун абалын чыңдоо мүмкүнчүлүгү жөнүндө корутундусу.

Ай сайын берилүүчү отчетто кыскача түшүндүрмө кат да камтылууга тийиш, анда төмөнкүлөр көрсөтүлөт:

- төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун жана анын өкүлчүлүктөрүнүн/филиалдарынын түзүмү жана персоналынын саны өзгөргөндүгү, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкерлерин дайындоо жана иштен бошотуу, Убактылуу администрациянын өкүлдөрүнүн курамындагы өзгөрүүлөр тууралуу маалымат;

- отчеттук мезгил ичинде иштелип чыккан планга ылайык төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун финансылык абалын чыңдоо боюнча негизги иш-чаралар жөнүндө маалымат, планда көрсөтүлгөн иш-чаралардын аткарылбагандыгынын жана/же мөөнөтүндө аткарылбагандыгынын себебин түшүндүрүү;

- төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (филиалдын/өкүлчүлүктөрдүн) башкаруу органдарынын жана (же) айрым кызматкерлеринин Убактылуу администрация (анын өкүлдөрү) өз милдеттерин аткарып жаткан учурда аларга каршылык көрсөткөндүгү жөнүндө маалыматтар.

2. Убактылуу администрация киргизилген бүтүндөй мезгил үчүн отчетто төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун Убактылуу администрация мезгили ичинде ишинин негизги финансылык көрсөткүчтөрүнүн өзгөрүүсүн мүнөздөгөн бардык маалыматтар, ошондой эле Убактылуу администрацияга жүктөлгөн милдеттерди аткаруу натыйжалары жөнүндө негиздүү корутунду (Убактылуу администрациянын натыйжасын болжолдоолор ж.б.) камтылууга тийиш.

3. Убактылуу администрациянын отчетуна Убактылуу администрация киргизилген мөөнөт ичиндеги буйруктардын жана буйруулардын көчүрмөлөрү тиркелүүгө тийиш.

4. Отчетко Убактылуу администратор кол тамга коет.»;

– 3-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

«3-тиркеме

Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга
каршылык көрсөтүү АКТЫСЫ

(коммерциялык банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун аталышы

(филиал, туунду компания, аманат кассасы, өкүлчүлүк))

(банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун (филиал, туунду компания, өкүлчүлүк, терминал, аманат кассасы) жайгашкан орду, дареги, телефону)

20__ жылдын «__»

(түзүлгөн жер)

Мен, Убактылуу администратор/Убактылуу администратордун өкүлү _____

(аты-жөнү) төмөндө кол койгон адамдардын катышуусунда:

1. _____

2. _____

3. _____

Банк/төлөм уюму/төлөм системаларынын оператору (жетекчисинин, кызмат адамынын/кызматкеринин аты-жөнү) тарабынан банкта Убактылуу администрацияны жүргүзүүгө тоскоолдук кылынгандыгы тууралуу:

_____ ушул акт түзүлдү.

_____ (банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун имаратына кирүүгө тоскоолдук кылды, Убактылуу администратор/Убактылуу администратордун өкүлү талап кылган документтер сунушталган жок)

_____ Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкерине/кызматкерлерине Убактылуу администратор/Убактылуу администратордун өкүлү тарабынан Убактылуу администрация режимин жүзөгө ашырууга тоскоолдук кылгандыгы үчүн жоопкерчилик тууралуу эскертилген.

Акт төмөнкүлөр тарабынан түзүлгөн:

_____ (Убактылуу администратор/Убактылуу администратордун өкүлүнүн аты-жөнү) (кол тамгасы)

Таанышып чыктым:

_____ (Банк/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкеринин аты-жөнү)

_____ (кызмат орду)

_____ (кол тамгасы)

Актынын экинчи нускасын алдым _____ (банк/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкеринин аты-жөнү) _____ (кол тамгасы)

Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызмат адамдары

_____ (банктын/ төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкеринин/ кызматкерлеринин аты-жөнү) Убактылуу администрацияны жүзөгө ашырууга каршылык көрсөтүү актысынын мазмуну менен таанышуудан баш тартты.

_____ (Убактылуу администратор/анын өкүлүнүн аты-жөнү) (кол тамгасы)»;

- 4-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

«4-тиркеме

Убактылуу администрация режиминин жүрүшүндө
Убактылуу администратор (анын өкүлдөрү) тарабынан
айрым иш-чараларды жүргүзүүсү боюнча жол-жобо

1. Убактылуу администратор банка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна келгенден кийин кассадагы жана сактоо жайындагы акча каражаттардын калдыгын тактап, 3 (үч) нускада акт түзөт.

2. Банктын/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна келгенден кийин алардын сактоо жайын жана кассасын, бардык сейфтерди, ачкыч менен бекиле турган бардык шкафтарды жаап, мөөр басып бекитет.

3. Архивди кошо алганда, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бардык документтери сакталган жайды жаап, мөөр басып бекитет.

4. Убактылуу администратор банка/төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторуна келгенден кийин төмөнкүдөй буйруктарды чыгарат:

1) Банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун Директорлор кеңешинин жана Башкармасынын (аткаруу органынын) ишин токтотуу жана алардын ыйгарым укугунун Убактылуу администраторго өтүшү жөнүндө;

2) төлөмдөрдү өткөрүү ыргагы жөнүндө;

3) Убактылуу администраторго банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бардык чыккан документтерине кол коюу укугун өткөрүү жөнүндө;

4) Убактылуу администратордун кат жүзүндөгү уруксатысыз кандайдыр бир материалдык мүнөздөгү аракеттерди көрүүгө банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бардык кызматкерлерине тыюу салуу жана жеке жоопкерчилик тартуу жөнүндө.

5. Мүлктүн, материалдык баалуулуктардын жана документтердин сакталышын камсыз кылуу максатында Убактылуу администратор банктан/төлөм уюмунан/төлөм системаларынын операторунан анын кат жүзүндөгү уруксатысыз мүлктөрдү жана документтерди алып чыгууга, ошондой эле кабыл алуу убактысынан тышкары адамдарды кабыл алууга тыюу салынгандыгы жөнүндө банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун көзөмөл кызматына эскерткен буйруктарды чыгарат.

6. Убактылуу администратор банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун бардык кызматкерлеринин мүлктүн, материалдык баалуулуктардын, документтердин жана башка баалуулуктардын сакталышы үчүн административдик-материалдык жоопкерчилиги тууралуу буйрук чыгарат.

7. Убактылуу администратор жумуш күнүнүн акырында, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун имаратын чаптап жабууга жооп бере турган комиссия түзүү жөнүндө буйрук чыгарат. Комиссиянын курамына Убактылуу администратор (Убактылуу администратордун өкүлдөрү же/жана Убактылуу администрациянын мүчөлөрү) жана банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун кызматкерлери кирет.

8. Убактылуу администратор банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун ар бир кызматкерине колдонуудагы эмгек мыйзамына ылайык иштен бошотулушу ыктымалдыгы тууралуу жеке эскертүүгө тийиш.

9. Банктын убактылуу администратору Улуттук банктын коопсуздук кызматынан ачкычтарды, сейфтердин ачкычтарын жана электрондук документтерге цифралык кол тамганы түзгөн паролдорду, электрондук ачкычтарды автоматташтырылган системадан пайдалануу үчүн

каралган паролдорду жаңыртып берүү өтүнүчү менен Улуттук банкка кайрылууга милдеттүү.

10. Зарылчылык келип чыккан учурда Убактылуу администратор Улуттук банкка тиешелүү техникалык каражаттардан пайдалануу өтүнүчү менен кайрылууга укуктуу.

11. Убактылуу администратор ушул жобонун 119-пунктундагы талаптарга ылайык банкта/төлөм уюмунда/төлөм системаларынын операторунда жүргүзүлүп жаткан инвентаризациянын жана ревизиянын жүрүшүндө Улуттук банкта колдонулган инвентаризация жүргүзүү жана анын натыйжаларын тариздөө тартибине таянуу менен иш алып барууга укуктуу.»;

– 5-тиркеменин 2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2. Жоопкерчилик лимити, камсыздандырылууга тийиш болгон тобокелдиктер банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун иш көлөмүнө, операциялардын масштабына, филиалдар түйүнүнө, төлөм системасынын маанилүүлүк деңгээлине, штаттык санына жана башка факторлорго жараша Улуттук банк тарабынан аныкталат.»;

– 7-тиркеменин:

2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2. Сиздин талапкерлигиңиз сунушталып жаткан позицияны көрсөтүңүз:

(кызмат орду, банктын/төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун аталышы)»;

– 8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«8. Талапкер төмөнкү багыттарда билимге ээ экендиги жөнүндө маалымат:

– банктык жана төлөм мыйзамдары _____ ;

– банктык тобокелдиктерди, анын ичинде төлөм системасындагы тобокелдиктерди жөнгө салуу _____

– Улуттук банктын ченемдик укуктук актылары _____ .»

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 27-мартындагы
№ 2020-П-14\17-2-(НПА)

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2013-жылдын 27-мартындагы № 9/10
«Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында
жана банктык эмес финансы-кредит уюмдарында
кассалык операцияларды ишке ашыруу боюнча
минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү
тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө**

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө» мыйзамынын 26-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 27-мартындагы № 9/10 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында жана банктык эмес финансы-кредит уюмдарында кассалык операцияларды ишке ашыруу боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик

реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан лицензияланган коммерциялык банктар, банк эмес финансы-кредит уюмдары жана төлөм уюмдары өз ишин 2021-жылдын 1-январына чейин ушул «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында жана банктык эмес финансы-кредит уюмдарында кассалык операцияларды ишке ашыруу боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун талаптарына ылайык келтиришсин.

5. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан лицензияланган жана жөнгө салынган коммерциялык банктарды, банк эмес финансы-кредит уюмдарын, төлөм системаларынын операторлорун жана төлөм уюмдарын тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 27-мартындагы
№ 2020-П-14/17–2-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2013-жылдын 27-мартындагы № 9/10 «Кыргыз
Республикасынын коммерциялык банктарында жана
банктык эмес финансы-кредит уюмдарында кассалык
операцияларды ишке ашыруу боюнча минималдуу талаптар
жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 27-мартындагы № 9/10 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында жана банктык эмес финансы-кредит уюмдарында кассалык операцияларды ишке ашыруу боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

Жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында жана банктык эмес финансы-кредиттик уюмдарында кассалык операциялардын аткарылышы боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

– 2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2. Бул Жобо Улуттук банктан лицензия алган жана/же иши ал тарабынан жөнгө салынган коммерциялык банктарга, банк эмес финансы-кредит уюмдарына жана төлөм уюмдарына (мындан ары – ФКУ) таркатылат.»;

– 3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«3. Жобо ФКУ кассалары аркылуу жүргүзүлүүчү кассалык операцияларды жөнгө салат, ошондой эле аралыкта орнотулган жабдууларды жайгаштыруу, жабдуу жана алардын коопсуздугун камсыз кылуу, ошондой эле банкоматтарды жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалдарын инкассациялоо боюнча талаптарды тастыктоочу документтер боюнча белгилейт.»;

– 9-пунктунун:

экинчи, төртүнчү, жыйырма биринчи, жыйырма экинчи, жыйырма төртүнчү жана жыйырма бешинчи абзацтары күчүн жоготкон катары таанылсын;

төмөнкү мазмундагы он төртүнчү жана он бешинчи абзацтар менен толукталсын:

«- аралыкта орнотулган жабдуунун кассетасы (мындан ары – кассета) – ар түрдүү номиналдагы акча каражаттарын сактоо, кабыл алуу жана/же берүү үчүн колдонулган аралыкта орнотулган жабдуунун бөлүгү.

Cash-in функциясы менен банкоматтар, автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалдары менен кабыл алынган жана акча каражаттарын сактоо үчүн дайындалган сейф зонасында орун алган атайын каптар /баштыктар да кассетанын ордуна пайдаланышы мүмкүн.»;

- 20-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«20. Касса кызматкери кардарга банкнотторду таңычактардын үстүндөгү коштомо кагазда көрсөтүлгөн сумма боюнча таңычакта, өзүнчө корешоктор менен, айрым банкнотторду бирден барактап санап, ал эми монеталарды ярлыктарындагы жазуулары боюнча каптарда жана жабыркабаган завод пломбасы менен ящиктерде, эгерде монеталар азыраак санда талап кылынса, 100 (жүз) даанадан салынган баштыктарда, айрымдарын бирден санап берүүгө укуктуу.»;

- 21-пунктунун:

биринчи абзацындагы «ярлыктагы жазуулары» деген сөздөрү «жабыркабаган завод пломбасы менен ящиктерди» деген сөздөр менен толукталсын;

экинчи абзацынын биринчи сүйлөмүндөгү «баштыкчаларда» деген сөз «/ящиктерде» деген сөздөр менен толукталсын;

- 24-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Автоматташтырылган программаларды пайдаланууда кассалык китептерди ФКУнун ички ченемдик документтери менен бекитилген чыгыш формаларына ылайык жүргүзүүгө уруксат берилет.»;

- 25-пункту төмөнкү мазмундагы төртүнчү сүйлөм менен толукталсын:

«Автоматташтырылган программаларды пайдаланууда касса документтери чыгыш формаларына жана отчетторуна ылайык түзүлөт.»;

– 31-пунктунун экинчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Нак акчалар инкассаторлор тарабынан касса кызматкерине банкноттордун таңычактары, кассеталар, монеталар салынган каптар/ящиктер, өзүнчө корешоктор, банкноттор жана монеталар же нак акча салынган баштыктар менен берилет.»;

– 32-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«32. Инкассаторлор, касса кызматкери ташып жеткирүү үчүн банкноттордун таңычактарын кассеталарды, монеталар менен каптарды /ящиктерди корешоктордун санын, банкноттордун таңычактарынын/кассеталардын жана пломбаларынын, клише оттискаларынын бүтүндүгүн жана тууралыгын, банкноттордун таңычактарында жана пломбада, клише оттискаларында зарыл реквизиттердин болушун текшерүү менен банкноттордун таңычактарынын үстүндөгү коштомо кагазда көрсөтүлгөн жазуулар боюнча, ал эми монеталар салынган баштыкчаларды – жабыркабаган завод пломбасы менен ящиктерди ярлыктар боюнча көрсөтүлгөн сумманын тууралыгын, монеталар салынган каптардын жана пломбалардын бүтүндүгүн, монеталар салынган каптарга/ящиктерге карата пломбалар менен ярлыктардагы зарыл реквизиттердин болушун текшерүү менен кабыл алышат. Айрым корешоктор, банкноттор жана монеталар бирден, кайрадан бирден санап чыгуу менен кабыл алынат.»;

– 9-глава төмөнкү редакцияда берилсин:

«9-глава. Аралыкта орнотулган жабдууларды жайгаштыруу, жабдуу жана инкассациялоо боюнча минималдуу талаптар

53. ФКУ, анын ичинде алардын агенттери аралыкта жабдууларды орнотууда жана туташтырууда аталган жабдуулардын бузулушуна, иштен чыгышына, аларды бузууга же уурдоого байланыштуу тобокелдиктерге жол бербөө боюнча бардык чараларды көрүүгө тийиш. Банкоматтар жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалдары техникалык мүнөздөмөлөргө ылайык келген жерлерде жайгаштырылууга тийиш (кеңсе ичинде, дубалга ж. б.).

54. ФКУ, анын ичинде алардын агенттери, аралыкта жабдууларды орнотууда жана туташтырууда санкциясыз операциялардын жүргүзүлүшүнө бөгөт коюу боюнча чараларды көрүүгө тийиш. Санкциясыз операциялардын жүргүзүлүшү, ошондой эле аралыкта орнотулган жабдуулар аркылуу төлөмдөрдүн жүргүзүлүшү үчүн жоопкерчилик ФКУга жүктөлөт.

55. Жабдуулардын бузулушуна, иштен чыгышына, аны бузууга же уурдоого жана санкциясыз операцияларды жүргүзүүгө байланыштуу тобокелдиктерге жол бербөө үчүн ФКУ төмөнкүлөрдү камсыз кылууга тийиш:

- банкоматтарда, доо арызы менен иш алып барууда далилдерди берүү боюнча базанын болушун камсыз кылуу үчүн талаптагыдай сапаттагы видео сүрөттөр менен камсыздаган видео байкоо системалары болууга (видео жаздыруулар кеминде 30 (отуз) календардык күн сакталып турууга тийиш);

- аралыкта орнотулган жабдуулардан санкциясыз пайдаланылышына жол бербөө үчүн коопсуздугун камсыз кылууга;

- техникалык жактан бекемдөө талаптарына жооп берген жайларда орнотулган жана күзөтүү-белги берүү жана видео байкоо каражаттары менен жабдылган же күнү-түнү коргоого алынган жайларда орнотулган банкоматтарды эске албаганда, банкоматтардагы акча каражаттарын камсыздандырууга же болбосо ушул Жобонун 56-пунктунда белгиленген сунуш-көрсөтмөлөрдү аткарууга;

- лицензияланган программалык камсыздоолорду же болбосо документтер топтому бар учурда жеке иштеп чыккан программалык камсыздоолорду колдонууга;

- аралыкта орнотулган жабдуунун тышкы абалын, анын ичинде бүтүндүгүн жана андан санкциясыз пайдаланылгандыгын, ошондой эле жабдууну ремонттоо, бузулууну алдын алуу боюнча кызматтарды сунуштаган инкассатордук кызматтардын жана уюмдардын ишин мезгил-мезгили менен контролдоо/мониторинг жүргүзүү;

- аралыкта орнотулган жабдуулардын чабуулдарга (маалыматтык, техникалык жана физикалык) жана аларды ишке ашыруу аракеттерине дуушарлануу тобокелдиктерине мезгил-мезгили

менен баа берүү, ошондой эле аныкталган чабал жактарын өз учурунда четтетүү;

– чабуулдарды же аларды ишке ашыруу аракеттерин аныктоого, белгилөөгө, идентификациялоого жана алдын алууга багытталган ички ченемдик документтерди өркүндөтүү.

56. Банк жабдууларынын коопсуздугун камсыз кылууну күчөтүү максатында төмөнкүлөрдү ишке ашыруу сунушталат:

– коргоо жабдууларынын жана программалык камсыздоонун талаптагыдай иштешин контролдоону камсыз кылган аралыкта орнотулган жабдууларга аралыктан туруп мониторинг жүргүзүү системасын колдонуу;

– банкоматтын жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалынын корпусу жана панели бекем болууга тийиш;

– скиммингге каршы түзүлүштөр менен жабдылууга;

– күзөт уюмунун пультуна белги берүүчү күзөт сигнализациясы менен жабдылууга;

– жабдуу уурдалган учурда ал жайгашкан жерди аныктоого мүмкүндүк берген GPS-байкоо жүргүзүү системасы менен жабдылууга;

– банкоматтар жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалдары орнотулуучу жерге бекем бекитилүүгө;

– акча купюраларын санкциясыз алууда аларды боёп коюучу сыя капсула менен кассетаны камсыз кылынууга (акчаны жараксыз кылуу үчүн).

57. Банкоматтан жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалынан акча каражаттарын алуу же аларга жүктөө ФКУлар жана алардын агенттери тарабынан өз алдынча же алар менен тиешелүү келишим түзүлгөн инкассатордук кызмат тарабынан, ошондой эле ФКУлардын жана алардын агенттеринин ички жол-жоболоруна ылайык жүргүзүлөт.

58. Банкоматты нак акча белгилери менен толуктоо жана банкоматтан акча каражаттарын алуу ички жол-жоболорго ылайык же болбосо тиешелүү уюм менен инкассациялоо боюнча операцияларды аткаруу жөнүндө келишимдин негизинде ишке ашырылууга тийиш. Банкоматты нак акча белгилери менен толуктоо зарылчылыкка

жараша банкомат үчүн белгиленген нак акча каражаттары лимитинин чегинде жүргүзүлөт.

Аралыкта орнотулган жабдуулардан акча каражаттарын алуу же толуктоо өз убагында жана жабдуунун үзгүлтүксүз иштешин гарантиялаган мөөнөттө жүргүзүлөт. Аралыкта орнотулган жабдууларды өз учурунда инкассациялоо үчүн жоопкерчилик ФКУ жана алардын агенттерине жүктөлөт.

59. Банкоматтан жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалынан акча каражаттарын алуу же аларга жүктөө ФКУнун кызматкерлери тарабынан жана кызматкерлердин коопсуздугун жана акча каражаттарынын сакталышын камсыз кылган адамдардын коштоосунда же инкассатордук кызматкери тарабынан тиешелүү актыларды же отчетторду түзүү менен ишке ашырылат, ошондой эле агенттердин автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалдарын кошпогондо, кассетанын бүтүндүгү, ар бир кассетанын пломбасынын бүтүндүгү же пломбалангандыгы (зарыл болгон учурда) текшерилет. Мында, аралыкта орнотулган жабдууну тейлеген жана техникалык колдоо көрсөткөн персоналга инкассациялоого катышууга жол берилбейт.

60. Кассетаны акча купюралары менен толуктоо ФКУнун кеминде эки (2) кызматкери тарабынан тиешелүү актыларды же отчетторду түзүү аркылуу, ошондой эле кассетаны ачкыч менен бекитүү же пломба басылгандыгын жана кассетанын бүтүндүгүн текшерүү аркылуу жүргүзүлөт.

61. Банкоматтан жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалынан акча каражаттарын инкассациялоо акча каражаттарын алуу операциясын тастыктаган тиешелүү отчетторду түзүү аркылуу ишке ашырылат. Мындай мүмкүнчүлүк жок болгон учурда отчеттун электрондук формасы басылып чыгарылат.

62. Аралыкта орнотулган жабдуунун ишине мониторинг жүргүзүү, ошондой эле анын акча каражаттары менен толукталышын камсыздоо ФКУ жана алардын агенттери же тиешелүү келишим түзүлгөн инкассатордук кызматы тарабынан жүзөгө ашырылууга тийиш. Келишимде инкассация жүргүзүү шарттары жана тартиби каралууга тийиш.

63. Банкоматты инкассациялоо жол-жобосунда милдеттүү түрдө банкоматтарды инкассациялоо үчүн ачкычтарды/паролдорду сактоо жана аларды пайдалануу шарттарын жөнгө салган нормалар камтылууга, ошондой эле алардын сакталышы камсыз кылынууга тийиш. Мындан тышкары, банкоматты жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалын инкассациялоо учурунда банкоматтагы жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалындагы акча каражаттарынын суммасы тууралуу отчетту жана банкоматка жаңы акча каражаттарын жүктөө операцияларын тастыктаган отчетту банкоматтан милдеттүү түрдө басып чыгаруусу зарыл. Бул отчетторго инкассация жүргүзүп жаткан адамдар тарабынан кол коюлууга тийиш.

64. Кассеталарды ачуу алдында кассеталардын, андагы пломбанын же кассеталардын чапталгандыгынын бүтүндүгү алдын ала текшерилүүгө тийиш. Кассеталардагы акча белгилерин бирден барактап саноо тиешелүү актыларды же отчетторду түзүү менен кеминде 2 (эки) касса кызматкери тарабынан жүргүзүлүүгө тийиш. Аралыкта орнотулган жабдуулардан алынган нак акча белгилерин бирден барактап кайра эсептеп чыгууда андагы сумма ашыкча же кем чыккан шартта, кайра эсептеп чыгуу актысы түзүлөт.»;

- 8-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

**«Кыргыз Республикасынын
коммерциялык банктарында
жана банктык эмес финансы-
кредит уюмдарында кассалык
операцияларды ишке
ашыруу боюнча минималдуу
талаптар жөнүндө» жобого
карата 8-тиркеме**

(ФКУнун аталышы)

20__-жыл үчүн кассалык жүгүртүү баалуулуктарын
жана башка баалуулуктарды эсепке алуу

к и т е б и

Башталган 20__-ж. «__» _____

Аяктаган 20__-ж. «__» _____

Бул китептеги жазуулар аны толук пайдаланып бүткөнгө чейин
жүргүзүлөт

20__-ж. _____ айы

Улуттук валюта _____	(Күнү)
Күндүн башталышына карата банктын кассасындагы акча каражаттары	Суммасы
КИРИШТӨӨ	
ЧЫГЫШТОО	
Күн аягына карата калдык	
Жетекчи	_____
Башкы бухгалтер	Кол тамгасы
Касса башчысы	_____
	Кол тамгасы
	_____
	Кол тамгасы

(ФКУнун аталышы)

КҮБӨЛӨНДҮРГӨН ЖАЗУУ

Жыйынтыгында бул китепте номерленген
жана көктөлгөн барактар камтылган

(саны жазуу менен көрсөтүлөт)

№ _____ тартып № _____ чейин кошо алганда

Жетекчи

Башкы бухгалтер (бухгалтер)

Касса башчысы

20__-ж. «__» _____».

13-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин: _____

**«Кыргыз Республикасынын
коммерциялык банктарында
жана банктык эмес финансы-
кредит уюмдарында кассалык
операцияларды ишке
ашыруу боюнча минималдуу
талаптар жөнүндө» жобого
карата 13-тиркеме**

Улуттук валютаны иргөө, иштеп чыгуу жана таңгактоо эрежелери

Бардык ФКУда улуттук валютаны иргөөнүн, иштеп чыгуунун жана таңгактоонун ушул жободо белгиленген бирдиктүү тартиби кабыл алынат. ФКУда жайгашкан нак акча каражаттары, улуттук валютаны иргөө, иштеп чыгуу жана таңгактоо талаптарына ылайык, ФКУнун сактоо жайларында/сейф бөлмөлөрүндө сакталат.

Кассирлер кассага кабыл алынган банкнотторду наркы боюнча иргөөгө, андан кийин жүгүртүүгө жарактуу, эскилиги жеткен жана кемчилиги бар деп бөлүүгө тийиш.

Наркы боюнча иргөөдөн өткөн жарактуу жана эскилиги жеткен банкнотторду кассир өзүнчө топтойт жана таңгактайт.

Иш күнүнүн аягында иргелбеген түрдө келип түшкөн нак акчалар номиналдары көрсөтүлүп, акча каражаттарынын тизмесин тиркөө менен өзүнчө баштыкта сакталууга тийиш. Акча каражатын таңгактаган кассир баштыкка пломба коюуга тийиш. Ошондой эле баштыкка күнү, пломбанын номери жана кассирдин реквизиттери көрсөтүлгөн ярлык бекитилет. Мында банктын ички ченемдик документтеринде кассир иш күнүнүн акырында келип түшкөн нак акчаны канча убакыттын ичинде иргөөгө милдеттүү экендиги белгиленген убакыттын лимити жазылууга тийиш.

Бирдей нарктагы иргелген банкноттордун ар бир 100 барагы ак тилке оң жагына келгидей абалда, сериялары жана номерлери сыртында жазылган тескери оролгон корешокторго топтолот жана стандарттуу кайчылаш же туурасынан айланылып бандеролго таңгакталат. Банкнотторду таңгактоо үчүн резина пайдаланууга катуу тыюу салынат. Эскилиги жеткен банкноттордун корешокторунун бандеролдорунда «Эскилиги жеткен» деген жазуу менен штамп коюлат.

Банкнотторду таңгактоо үчүн стандарттуу бандеролдордо төмөнкү реквизиттер чагылдырылууга тийиш:

- банк мекемесинин аталышы;
- банкнотторду кайра эсептеген, иргеген жана таңгактаган кассирдин аты-жөнү көрсөтүлгөн штамп (код).

Улуттук банка тапшыруу, ошондой эле банктар ортосунда активдерди алмашуу операцияларын жүргүзүү үчүн каралган нак акчанын ар бир 10 корешогунан (1 корешокто – 100 барак) таңгак түзүлөт (бир эле номиналдагы 1000 барак бир таңгак), анын үстүнкү бетине банк мекемесинин логотибин коюу менен белгиленген үлгүдө картондон жасалган коштомо кагаз (накладка) чапталат жана кендир жип менен кайчылаш таңгакталат же полиэтилен вакуум баштыгына салынат.

Акча каражаттарынын тизмеси көрсөтүлгөн операциялык кассага/жооптуу сактоого тапшыруу үчүн каралган таңгактардагы/ корешоктордогу нак акчага ярлык тиркелип, таңгакталат. Анда пломбанын номери, алган күнү, кассирдин реквизиттери жана кол тамгасы көрсөтүлөт. Акча каражатын таңгактаган кассир баштыкка пломба коюуга тийиш.

Жүгүртүүгө жарактуу монеталар номиналы боюнча иргелип, касса кызматкерлери тарабынан сыртында тигиши жок, бүтүн каптарга таңгакталат. Ар бир каптын оозу үзүлбөгөн, түйүлбөгөн кендир жип менен бекем байланат. Жиптин аягы түйүлүп, пломба жана ярлык коюлат. Кап тигүүчү машинкалар бар болгон учурда, каптар ярлык менен бирге талаптагыдай тигилет. Банкноттордун таңычактарынын үстүнкү бетиндеги кагазда жана монеталар салынган каптардын ярлыгында кандай ыкмада таңгакталганына карабастан, төмөнкүлөр көрсөтүлөт:

- 1) банктын аталышы менен штамп же коддун номери;
- 2) банкноттордун/монеталардын номиналы;
- 3) банкноттордун/монеталардын суммасы;
- 4) банкноттордун/монеталардын саны;
- 5) таңгакталган күнү;
- 6) касса кызматкеринин аты-жөнү менен штампы же коду;
- 7) касса кызматкеринин кол тамгасы;

8) кемчилиги бар монеталар салынган каптын ярлыгындагы «кемчилиги бар» деген жазуусу менен жана эскилиги жеткен акчалардын таңычактарындагы коштомо кагаздагы «эскилиги жеткен» деген жазуусу менен штамп;

- 9) чыгарылган номери.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 27-мартындагы
№ 2020-П-14\17-3-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 28-майындагы № 22/4 «Тике банктык көзөмөл жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 28-майындагы № 22/4 «Тике банктык көзөмөл жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, төлөм системаларынын операторлорун жана төлөм уюмдарын тааныштырсын.

5. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 27-мартындагы
№ 2020-П-14/17–3-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2008-жылдын 28-майындагы № 22/4 «Тике банктык көзөмөл
жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 28-майындагы № 22/4 «Тике банктык көзөмөл жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Тике банктык көзөмөл жөнүндө» жобонун:

– 1.2-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Жобо Улуттук банктан лицензия алышкан төлөм системаларынын операторлоруна жана төлөм уюмдарына бул уюмдардын ишин жөнгө салган ченемдик укуктук актыларга каршы келбеген бөлүгүндө, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө» мыйзамына ылайык алардын иш өзгөчөлүгүн эске алуу менен таркатылат.»;

– 1.3-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Тике банктык көзөмөл төлөм системаларынын натыйжалуу жана үзгүлтүксүз иштешин камсыз кылуу жана төлөм уюмдарынын өздөрүнүн күндөлүк финансылык милдеттенмелерин аткарууда алардын операцияларды жүргүзүүсүн контролдоо максатында төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына карата колдонулуучу таасир этүү чарасы болуп саналат.»;

– 1.4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.4. Тике банктык көзөмөлдүн негизги милдеттеринен болуп төмөнкүлөр саналат: банктын/төлөм уюмдарынын төлөөгө жөндөмдүүлүгүн, банкты/төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары ишин башкаруу сапатын, абалды начарлатышы мүмкүн

болгон потенциалдуу тобокелдикти камтыган кайсы болбосун башка иш багытын кылдат иликтеп чыгуу жана талдап-иликтөө; Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети (мындан ары – Көзөмөл боюнча комитет) жана Улуттук банктын Төлөм системасы боюнча комитети (мындан ары – Төлөм системасы боюнча комитет) тарабынан белгиленген ыйгарым укуктарга ылайык, операцияларга жеринде барып максатка багытталган жана ыкчам мониторинг жүргүзүү жана контролдоо; Улуттук банктын бардык жазма буйруктарынын жана банк/төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары өздөрү иштеп чыккан финансылык абалды чыңдоо жана жакшыртуу боюнча чаралардын, ошондой эле системанын туруктуу жана үзгүлтүксүз иштешин камсыз кылуу боюнча чаралардын аткарылышын контролдоо.»;

– 2.1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.1 Банкка тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндө чечим Көзөмөл боюнча комитет тарабынан, төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары үчүн Төлөм системасы боюнча комитет тарабынан кабыл алынат.»;

– 2.2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.2. Көзөмөл боюнча комитет/Төлөм системасы боюнча комитет тике банктык көзөмөл милдеттерин аткаруу үчүн банкка/төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына Улуттук банктын ыйгарым укуктуу кызматкерин/кызматкерлерин жөнөтөт. Эгерде, банкка/төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына бир канча ыйгарым укуктуу кызматкерлер (мындан ары – контролёрлор тобу) жөнөтүлсө, анда алардын жетекчиси (мындан ары – контролёрлор тобунун жетекчиси) дайындалат. Эгерде, банкка/төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына бир ыйгарым укуктуу кызматкер (мындан ары – контролёр) жөнөтүлсө, анда ал контролёрлор тобунун жетекчисинин функцияларын аткарат (эгерде колдонулса).»;

– 2.2.2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.2.2. Тике банктык көзөмөлдү ишке ашырууда банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын төлөм операцияларын жүргүзүүсүн контролдоо үчүн контролёрлор тобунун жетекчиси зарыл учурларда Улуттук банктын түзүмдүк

бөлүмдөрүнүн, областтык башкармалыктарынын/өкүлчүлүгүнүн ыйгарым укуктуу кызматкерлерин жана банкта/төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында ишке ашырылган операциялар боюнча жетиштүү тажрыйбага жана билимге ээ банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын кызматкерлерин ишке тартышы мүмкүн. Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн, областтык башкармалыктарынын/өкүлчүлүгүнүн ыйгарым укуктуу кызматкерлери ишке тартылган учурларда контролёрлор тобунун жетекчиси бул чечимди алдын ала Көзөмөл боюнча комитет/Төлөм системасы боюнча комитет менен макулдашууга тийиш.»;

– 2.3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.3. Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндөгү токтомунда төмөндөгүлөр көрсөтүлүүгө тийиш:

– тике банктык көзөмөлдү киргизүү үчүн негиздер;

– таасир этүү чарасын колдонуу мөөнөтү;

– банк/төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жана контролёрлор тобунун жетекчиси бере турган отчеттордун түрү жана мезгил аралыгы;

– банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын (филиалдарды/өкүлчүлүктү/агенттик түйүндү жана башка обочо түзүмдүк бөлүмдөрдү кошо алганда) жана контролёрлор тобунун (анын ыйгарым укугун кошо алганда) ишинин өзгөчө шарттары/режими;

– банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын Улуттук банкка жана контролёрлор тобуна карата милдеттери.»;

– 2.4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.4. Тике банктык көзөмөл киргизилген күнү Улуттук банктын жооптуу түзүмдүк бөлүмү банк Башкармасына/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчисине же алардын милдетин аткарган адамдарга Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомунун толук преамбуласын жана чечим чыгаруучу бөлүгү камтылган Көзөмөл боюнча комитеттин/

Төлөм системасы боюнча комитеттин тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндө токтомунан көчүрмөнү жөнөтөт.»;

- 2.5-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.5. Банкка/төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына (филиалдарды жана башка обочо түзүмдүк бөлүмдөрдү кошо алганда) жөнөтүлүүчү контролёрлор тобунун жетекчиси жана мүчөлөрү тике банктык көзөмөл милдеттерин аткаруу үчүн Улуттук банктын ыйгарым укуктуу кызматкерлеринин ичинен дайындалат.»;

- 2.5.1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.5.1. Контролёрлор тобунун жетекчиси төмөнкүлөр үчүн жоопкерчилик тартат:

- Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин тике банктык көзөмөлдү жүргүзүү боюнча токтомунун аткарылышы;

- контролёрлор тобунун ишин жетектөө;

- контролёрлор тобунун мүчөлөрү ортосунда милдеттерди бөлүштүрүү.»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 2.6–1-пункту менен толукталсын:

«2.6–1. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ишин контролдоо болжолдонгон тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашырууда Төлөм системасы боюнча комитет төмөнкүлөргө укуктуу:

- төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар/агенттер/контрагенттер жана башка уюмдар менен эсептешүүлөрдү контролёрлор тобунун жетекчиси менен макулдашкандан кийин жана анын кол тамгасы коюлган учурда гана жүргүзүү талабын белгилөө;

- тобокелдиктер орун алган шартта Улуттук банктын жетекчилигине макулдашуу менен келишимдин шарттарын жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын эске алуу менен кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар ортосундагы келишимди бузууга чейин операциялардын/төлөмдөрдүн айрым түрлөрүн токтотууну демилгелөө;

- төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары контролёрлор тобунун жетекчиси менен макулдашуусуз жана анын

кол тамгасы жок операцияларды жүргүзүүгө укуксуз болгон суммалар боюнча максималдуу өлчөмдөрдү белгилөө.»;

– 2.7-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.7. Тике банктык көзөмөл киргизилген күндөн жана банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын операцияларын жеринде контролго ала турган контролёрлор тобу дайындалган күндөн кечиктирбестен, Улуттук банктын ыйгарым укуктуу кызматкери тике банктык көзөмөл киргизилген уюмга контролёрлор тобунун жетекчисинин кол тамгасынын үлгүсүн сунуштайт. Аралыктан тейлөө системасы аркылуу эсептешүүлөрдү жүргүзүүдө төлөм уюму аралыктан тейлөө системасында жүргүзүлүүчү эсептешүүлөр боюнча макулдашуу функциясын контролёрлор тобунун жетекчисине берүүгө тийиш. Мындай мүмкүнчүлүк жок болгон учурда төлөм уюмун тейлеген коммерциялык банк тике банктык көзөмөл киргизилген мезгил ичинде аралыктан тейлөө системасы аркылуу жүргүзүлгөн операциялар жөнүндө контролёрлор тобунун жетекчисине маалымдоого тийиш (бул пункт коммерциялык банк менен төлөм уюму ортосунда кол коюлган келишимде камтылууга тийиш). Контролёрлор тобунун жетекчисинин кол тамгасы жок болгон учурда банктын/төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун кызмат адамдарынын кол тамгалары анык эмес деп эсептелет.»;

– 2.8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.8. Көзөмөл боюнча комитет/Төлөм системасы боюнча комитет банка/төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында тике банктык көзөмөл жүргүзүлө турган мөөнөттү белгилейт, ошондой эле банк Башкармасы/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилери жана контролёрлор тобунун жетекчиси тарабынан Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмүнө жана Көзөмөл боюнча комитетке/Төлөм системасы боюнча комитетке сунушталуучу отчеттордун мезгилдүүлүгүн аныктайт. Көзөмөл боюнча комитет/Төлөм системасы боюнча комитет отчетторду кароонун жыйынтыгы боюнча тике банктык көзөмөлдү узартууга же токтотууга (мөөнөтүнөн мурда) укуктуу.»;

– 2.9-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.9. Банк Башкармасы/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчиси же анын милдетин аткарган адам

тике банктык көзөмөл киргизилген учурдан тартып 10 күн ичинде банктын/төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун бардык акционерлерине (уюштуруучуларына) тике банктык көзөмөл киргизилгендиги тууралуу маалымдоого милдеттүү.»;

– 2.10-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.10. Тике банктык көзөмөлдү киргизүүдө банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчиси операцияларды контролёрлор тобуна макулдашылуу талабын кошо алганда, Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомунун аткарылышы үчүн толук жоопкерчиликтүү болуп саналат. Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомунун талабы аткарылбаган учурда банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилигине карата Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык таасир этүү чаралары колдонулушу мүмкүн.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 3.1–1-пункту менен толукталсын:

«3.1–1. Улуттук банк төмөнкү учурларда төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ишине тике банктык көзөмөлдү киргизүүгө укуктуу:

– төлөм системасынын ишинин үзгүлтүккө учурашына, системалуу тобокелдикке жана/же белгиленген мөөнөт ичинде пайдалануучулар алдында милдеттенмелеринин аткарылбай калышына алып келиши ыктымал болгон штаттан тышкаркы жагдайлардын келип чыгышы;

– төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун андан аркы ишине кооптуу жагдайларды жаратышы мүмкүн болгон төлөм системасынын катышуучулары жана пайдалануучулары алдында финансылык милдеттенмелердин аткарылбай калышы жана белгиленген мөөнөт ичинде милдеттенмелердин ордун жабууга жөндөмсүз болуу;

– укук коргоо жана башка органдардын, адамдардын төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун мыйзамсыз иш-аракеттерин тастыктаган маалыматынын болушу;

– төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын кызмат адамдарынын жана/же башкаруу/аткаруу органдарынын төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун лицензиясынын

токтотулушуна/кайтарылып алынышына, анын мажбурлап жоюлушуна же банкрот болушуна алып келиши мүмкүн болгон аракеттери же аракеттенбей коюулары;

– Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузууга жол берүү фактылары аныкталган, Улуттук банктын жазма буйруктарында белгиленген мөөнөт ичинде Улуттук банктын жазма буйруктары аткарылбаган учурлар.

Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ишине тике банктык көзөмөлдү киргизүүгө төмөнкүлөр дагы негиз болушу мүмкүн:

– кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар/агенттер/контрагенттер жана башка катышуучулар алдында белгиленген мөөнөт ичинде өз милдеттенмелерин системалуу түрдө аткарбашы;

– системанын аппараттык жана/же программалык камсыздоосунун үзгүлтүккө учурашы, ошондой эле кесепети төлөм системаларынын башка катышуучуларына таасирин тийгизиши мүмкүн болгон резервдик жана/же альтернативдүү каналдарга өтүү мүмкүн болбогон учурлар;

– төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын үзгүлтүксүз иштешине терс таасирин тийгизиши мүмкүн болгон төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жана алардын кызмат адамдарынын аракеттери же аракеттенбей коюулары;

– төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык абалын начарлатуу тобокелдигин жараткан, акционерлердин (уюштуруучулардын)/катышуучулардын, кызмат адамдарынын, аффилирленген жактардын жана алар менен жалпы кызыкчылыкта байланышкан адамдардын кызыкчылыктарына жооп берген укукка жатпаган аракеттер (аракеттенүү, аракеттенбей коюу, кызмат абалын кыянаттык менен пайдалануу), ошондой эле документтерди жок кылуу, уурдоо, жасалмалоо аракеттери;

– төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ишине таасирин тийгизүүчү акционерлер (уюштуруучулар)/катышуучулар ортосунда пикир келишпестиктер;

– акционерлерге (уюштуруучуларга)/катышуучуларга карата кылмыш ишин козгоо;

- жетекчинин, Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн (бүткүл курамдын алмашуусу) кийинки 12 айдын ичинде эки жолудан ашык алмашуусу (Директорлор кеңешин акционерлердин жылдык жыйынында шайлоону эске албаганда);

- кызмат адамдарын, негизги персоналды жана/же иш милдеттерин кайталап аткаруучу курамды иштен массалык түрдө бошотуу/кыскартуу (2 ай ичинде кызматкерлердин 15 пайызынан ашык);

- банктык жана төлөм мыйзамдарынын, террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзам талаптарынын сактабоо.»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 4.1–1-пункту менен толукталсын:

«4.1–1. Төлөм системасы боюнча комитет, тике банктык көзөмөлдү киргизүү үчүн негиздерди, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык абалын жана иш өзгөчөлүгүн, ошондой эле төлөм системасынын натыйжалуулугуна жана ишенимдүүлүгүнө таасирин тийгизген же таасирин тийгизиши мүмкүн болгон башка факторлорду жана жагдайларды эске алуу менен тике банктык көзөмөлдү киргизүүдө жана аны ишке ашыруунун кайсы болбосун процессинде төмөнкүлөрдү белгилөөгө укуктуу:

- жогорку тобокелдиктерге байланыштуу товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар жагында жүргүзүлгөн операциялар боюнча чектөөлөрдү (убактылуу токтотуу);

- товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар алдында карызды төлөө мөөнөттөрү боюнча талаптарды;

- аракеттери жана аракеттенбей коюулары төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын абалын начарлатуу коркунучун же системалуу тобокелдиктин келип чыгышын жараткан төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын кызмат адамдарын алмаштыруу жөнүндө талаптарды;

- тобокелдиктер орун алган учурда келишим шарттарын жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын эске алуу менен товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар менен келишимдерди токтотуу боюнча чектөөлөрдү жана/же талаптарды;

– төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын абалына коркунуч жараткан тобокелдиктерди төмөндөтүүгө, анын финансылык абалын чыңдоого жана төлөм кызмат көрсөтүүлөрүн пайдалануучулардын кызыкчылыктарын коргоого багытталган башка талаптарды жана чектөөлөрдү.»;

– 4.2-пунктунун алтынчы абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«- Тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндө токтомдо каралган банктын туруктуу негизде берилүүчү отчетторунун берилишин контролдоо.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 4.2–1-пункту менен толукталсын:

«4.2–1. Төлөм системасы боюнча комитет төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында тике банктык көзөмөлдү жүргүзүү милдеттерин аткарып жаткан контролёрлор тобунун жетекчисинин жана мүчөлөрүнүн ыйгарым укуктарын жана милдеттерин аныктайт, алардын негизгилери болуп төмөнкүлөр саналат:

– төлөм кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар ортосундагы келишимдерди, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын башкаруу сапатын, эсепке алуу жана отчеттуулуктун абалын, төлөм системаларынын бардык катышуучулары үчүн абалды начарлатышы мүмкүн болгон потенциалдуу тобокелдикти камтыган кайсы болбосун башка иш багытын кылдат иликтеп чыгуу жана талдап-иликтөө;

– төлөмдөрдү иштеп чыгууда жана жүргүзүүдө туруктуу, максатка багытталган жана ыкчам мониторинг жүргүзүү, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын операцияларына жана/же алардын кызмат адамдарынын иш-аракеттерине мониторинг жүргүзүү;

– төлөмдөрдү кабыл алууну убактылуу токтотууну кошо алганда, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын акчалай эсептешүү операцияларын, ошондой эле операциялар боюнча Төлөм системасы боюнча комитет тарабынан белгиленген чектөөлөрдү контролдоо;

– Улуттук банк тарабынан колдонулуучу таасир этүү чараларынын аткарылышын жана төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары өздөрү иштеп чыккан финансылык абалды чыңдоо жана

жакшыртуу, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын карыздарынын ордун жабуу, төлөм системаларынын катышуучулары ортосунда төлөмдөрдү аягына чыгаруу боюнча чаралардын аткарылышын контролдоо;

- тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндө токтомдо каралган, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын туруктуу негизде берилүүчү финансылык отчетторунун берилишин контролдоо;

- туруктуу негизде берилүүчү отчетторду даярдоо жана аларды Улуттук банктын жетекчилигине жана тиешелүү түзүмдүк бөлүмүнө берүү;

- Улуттук банктын жетекчилигине төлөм системаларынын операторлорундагы/төлөм уюмдарындагы жагдайлар, көрүлгөн чаралар тууралуу туруктуу негизде жана ыкчам (оозеки жана/же жазуу жүзүндө) маалымдоо, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын абалына жана финансылык абалына коркунуч туудурган төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жана/же кызмат адамдарынын аракеттери же алардын Улуттук банктын талаптарын бузуу менен операцияларды жүргүзүүсү жөнүндө дароо билдирүү;

- көрүлгөн чаралардын натыйжалуулугун, учурдагы абалды, төлөм системаларынын операторлорундагы/төлөм уюмдарындагы жагдайга таасирин тийгизиши мүмкүн болгон факторлорду жана жагдайларды иликтөөнүн негизинде төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына жана/же анын кызмат адамдарына карата андан ары кабыл алына турган чаралар жана аракеттер тууралуу Улуттук банктын жетекчилигине сунуштарды даярдоо.»;

- 4.3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.3. Тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашыруу максатында контролёрлор тобунун жетекчиси зарылчылыкка жараша төмөнкүлөрдү жүзөгө ашырууга укуктуу:

- Директорлор кеңешин (болгон учурда) жана банк Башкармасын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын аткаруу органын чакырууну демилгелөө;

- Директорлор кеңешинин төрагасын жагдай боюнча түшүндүрмө берүү жана кечиктирилгис чара көрүү өтүнүчү менен чакыруу;

– Директорлор кеңешине (болгон учурда) банктын акционерлеринин кезексиз отурумун чакыруу жөнүндө сунуш киргизүү;

– банктын бардык кардарлары жана алардын эсептери, банктын бардык баланстык эсептери тууралуу маалыматты алуу мүмкүнчүлүгү (оңдоо укугусуз, отчетторду окууга, түзүүгө жана чыгарууга) менен банктын автоматташтырылган банктык системаларынан толук пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө ээ болуу;

– оңдоо, өчүрүү укугусуз, окуу жана кагазга чыгаруу мүмкүнчүлүгү менен банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын электрондук ченемдик базасынан толук пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө ээ болуу;

– зарыл маалыматтарды тиешелүү мамлекеттик органдардан жана башка уюмдардан талап кылууну демилгелөө жана Улуттук банктын жетекчилигине кол коюуга жөнөтүү;

– төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын автоматташтырылган системасынан/программалык камсыздоосунан пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө ээ болуу (оңдоо, өчүрүү укугусуз, окуу, отчетторду түзүү жана басып чыгаруу).»;

– 4.4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.4. Тике банктык көзөмөл шартында банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилиги банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын иши, анын ичинде банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык абалы, Улуттук банктын талаптарынын жана сунуш-көрсөтмөлөрүнүн аткарылышы, банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык абалын чыңдоо, тобокелдиктерди төмөндөтүү, алардын ишиндеги бузууларды жана кемчиликтерди четтетүү, ошондой эле Улуттук банкка жана контролёрлор тобунун жетекчисине банкты/төлөм системаларынын операторлорун/төлөм уюмдарын түптөлгөн жагдайдан чыгаруу боюнча иш-чаралар планын, туруктуу негизде берилүүчү отчеттордун жана зарыл болгон жана/же талап кылынган башка маалыматтардын берилип турушу үчүн толук жоопкерчиликтүү бойдон калат.»;

– 4.5-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.5. Банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилиги контролёрлор тобуна көмөк көрсөтүүгө жана банктын Директорлор кеңешинин (болгон учурда) жана банк Башкармасынын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын аткаруу органынын отурумдарына даярдалган отурум өткөрүлгөнгө чейин бардык материалдарды кошо алганда, так жана туура маалыматтар менен документтерди берүүгө милдеттүү. Ошондой эле банкта/төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашыруу үчүн ыңгайлуу шарттарды (жай, компьютер, байланыш каражаттары ж.б.) камсыз кылууга милдеттүү.

Банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилиги (Банк Башкармасынын мүчөлөрү/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын аткаруу органы) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- контролёрлор тобуна банкта/төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында аудио/видео жазууларды жүзөгө ашыра турган, аудио/видео жабдуулар орнотулбаган өзүнчө жай бөлүп берүүгө;

- үчүнчү жактардын контролёрлор тобуна берилген жайга аудио/видео жабдууларды орнотууга тиешелүү кандай болбосун аракеттерине тыюу салууга;

- банктын/төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жана контролёрлор тобунун документтерин сактоо коопсуздугун камсыз кылууга;

- тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон жабдуулар жана техника менен камсыз кылууга;

- тышкы электрондук почтадан толук пайдалануу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга;

- банк/төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жана/же анын кызматкерлери тарабынан контролёрлор тобунун компьютердик жумушчу станцияларында толук купуялуулук режиминин сакталышын камсыз кылууга.»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 4.6–1-пункту менен толукталсын:

«4.6–1. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ишине тике банктык көзөмөл төлөм системаларынын

операторлорунун/төлөм уюмдарынын регулятивдик отчетунун маалыматтарынын, инспектордук текшерүүлөрдүн жыйынтыктарынын, жазма буйруктарды/эскертүүлөрдү аткарбоонун, контролёрлор тобунун төмөнкүлөр камтылган маалыматтарынын (отчетторунун) негизинде ишке ашырылат:

- төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун андан аркы ишине кооптуу жагдайларды жаратышы мүмкүн болгон төлөм системасынын катышуучулары жана пайдалануучулары алдында проблемалуу жана аткарылбаган финансылык милдеттенмелер, белгиленген мөөнөт ичинде милдеттенмелердин ордун жабууга жөндөмсүз болуу;

- ликвиддүүлүктүн күндөлүк абалы (төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын активдеринин жана милдеттенмелеринин түзүмү, күндөлүк милдеттенмелердин аткарылышы боюнча болжолдоолор, каржылоо булактары жөнүндө маалыматтар, карыздын ордун жабуу мөөнөттөрү боюнча талдап-иликтөө жүргүзүү ж.б.);

- укук коргоо жана башка органдардын, адамдардын төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын мыйзамсыз иш-аракеттерин тастыктаган маалыматынын болушу;

- төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын кызмат адамдарынын жана/же башкаруу/аткаруу органдарынын төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун лицензиясынын токтотулушуна/кайтанышы алынышына, анын мажбурлап жоюлушуна же банкрот болушуна алып келиши мүмкүн болгон аракеттери же аракеттенбей коюулары.»;

- 4.8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.8. Банк/төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жана/же анын кызмат адамдары Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин тике банктык көзөмөлдү киргизүү жөнүндө токтомун аткаруудан баш тарткан же тике банктык көзөмөлдү жүзөгө ашырууга тоскоолдуктарды жараткан учурда, ошондой эле Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомунун ченемдерин, анын ичинде Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомунун айрым пункттарын бузууга жол берген учурда, контролёрлор тобу тарабынан

тике банктык көзөмөлдү жүргүзүүгө каршы аракеттенүү тууралуу акт түзүлүп, ага контролёрлор тобунун жетекчисинин жана бардык мүчөлөрүнүн колу коюлат (1 жана 2-тиркеме).

Банк/төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары тарабынан ушул жобонун, Улуттук банктын ченемдик актыларынын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана/же Көзөмөл боюнча комитеттин/Төлөм системасы боюнча комитеттин токтомдорунда белгиленген тике банктык көзөмөл режиминин талаптарын (тапшырмаларды, чектөөлөрдү) бузууга жол берилген шартта, Улуттук банк банк жана төлөм мыйзамдарына ылайык, банка/төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына жана анын жетекчилигине карата, банк операцияларын жүзөгө ашыруу укугуна лицензияны кайтарып алууну кошо алганда, таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.»;

– Жобого карата 1-эскертүү төмөнкү редакцияда берилсин:

«(1) Банк жетекчилигинин тез-тез алмашуусу дегенди: Төрага үчүн – кийинки 12 ай ичинде 2 жолудан көп; Директорлор кеңешинин мүчөлөрү үчүн – Директорлор кеңешинин бүтүндөй курамынын кийинки 12 ай ичинде 2 жолудан көп алмашуусун (акционерлердин жылдык жыйынында Директорлор кеңешин шайлоону эске албаганда) түшүнүү зарыл.».

– 1-тиркеменин аталышындагы «Тике банктык көзөмөлдүктү» деген сөздөр «Банкта тике банктык көзөмөлдү» дегенге алмаштырылсын;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 2-тиркеме менен толукталсын:

«Тике банктык көзөмөл
жөнүндө» жобого карата
2-тиркеме

Төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында
тике банктык көзөмөл жүргүзүүгө каршы аракеттенүү тууралуу

АКТ

(төлөм системасынын операторунун жана төлөм уюмунун аталышы)

---

*(төлөм системасынын операторунун жана төлөм
уюмунун жайгашкан жери, дареге, телефону)*

20__-жылдын «__» _____.

(түзүлгөн жер)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын кызматкери/
кызматкерлери _____

(Улуттук банктын кызматкерлеринин аты-жөнү) тарабынан

төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун атынан иш
алып барган

---

*(төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун
кызматкеринин/кызматкерлеринин аты-жөнү)*

төлөм системасынын операторуна/төлөм уюмуна тике банктык
көзөмөлдү жүргүзүүгө тоскоолдуктарды:

---

*(төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун имаратына киргизбей
койду, контролёрлор тобу тарабынан суроо-талап кылынган төлөм
системасынын операторунун/төлөм уюмунун документтерин берген эмес ж. б.)*

жараткандыгы жөнүндө акт түзүлдү.

Төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун кызматкери/
кызматкерлери контролёрлор тобу тарабынан тике банктык көзөмөл
жүргүзүүгө тоскоолдуктарды жараткандыгы үчүн төлөм системасынын
операторунун/төлөм уюмунун жана анын кызмат адамдарынын
жоопкерчилиги тууралуу эскертилди.

Акт түзүлдү:

_____
(Контролёрлор тобунун жетекчисинин аты-жөнү)

_____
(кызмат орду)

_____
(кол тамгасы)

_____
(төлөм системасынын операторунун/ төлөм уюмунун жетекчилигинин/анын, милдетин аткаруучунун аты-жөнү)

_____
(кызмат орду)

_____
(кол тамгасы)

ТААНЫШТЫРЫЛДЫ

_____
(Контролёрлор тобунун мүчөлөрүнүн аты-жөнү)

_____
(кызмат орду)

_____
(кол тамгасы)

_____
(төлөм системасынын операторунун/ төлөм уюмунун тике банктык көзөмөл жүргүзүүгө тике же кыйыр түрдө тоскоолдуктарды жараткан кызматкери/ кызматкерлеринин аты-жөнү)

_____
(кызмат орду)

_____
(кол тамгасы)

Актынын экинчи нускасын алды

_____
(Төлөм системасынын операторунун/ төлөм уюмунун кызматкеринин аты-жөнү)

_____
(кызмат орду)

_____
(кол тамгасы)

Төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун кызматкерлери ушул актыга кол коюудан баш тарткан учурда, контролёрлор тобу актыны төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун кеңсесине калтырып коюуга укуктуу, мында кол коюудан баш тартуу фактысын актыда көрсөтүү менен аталган акты белгиленген тартипте катталат.»

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 27-мартындагы
№ 2020-П-14\17-4-(ПС)

Кыргыз Республикасында санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүү боюнча 2020–2022-жылдарга каралган концепцияны бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасында санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүү боюнча 2020–2022-жылдарга каралган концепция (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен төлөм системаларынын операторлорун жана төлөм уюмдарын, «КГ төлөм системаларынын операторлору ассоциациясы», «Байланыш операторлорунун ассоциациясы», «Кыргызстан банктарынын союзу»

юримикалык жактар бирикмелерин, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАКты жана коммерциялык банктарды тааныштырсын.

5. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 27-мартындагы
№ 2020-П-14/17–4-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасында санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүү боюнча 2020–2022-жылдарга каралган КОНЦЕПЦИЯ

1. Жалпы жоболор

Төлөм секторунун чекене сегменти туруктуунегизде өзгөрүп турат. Катышуучулардын санын көбөйтүү, ошондой эле алардын интеграцияланышы төлөм секторунда локалдык экосистемалардын түптөлүшүнө жана жаңы төлөм сервистеринин пайда болушуна өбөлгө түзөт.

Төлөм системаларынын катышуучулары сарптоолорду кыскартууда жана бөлүмдөрдө/сактык кассаларында кардарларды тейлөөнүн адаттагы ыкмаларын өзгөртүү жана кызматтарды аралыктан тейлөө системалары аркылуу сунуштоо менен өз кызмат көрсөтүүлөрүнүн жеткиликтүүлүгүн жогорулатууда.

Атаандашуу жөндөмдүүлүгүн колдоого алуу үчүн төлөм системаларынын катышуучулары инновациялык программалык-техникалык чечимдерди иштеп чыккандар, ошондой эле төлөм чөйрөсүндө өз ишин жүзөгө ашырган жана жаңы технологияларды колдонгон компаниялар менен жигердүү атаандашуу максатында өз автоматташтырылган системаларын модернизациялоодо.

Азыркы учурда Кыргыз Республикасында санариптик төлөм технологияларын андан ары өнүктүрүүгө тоскоолдуктарды жараткан бир катар себептер бар, алардын негизгилеринен болуп төмөнкүлөр саналат:

- жеке адамдар жана юридикалык жактар учурда иштеп жаткан аралыктан тейлөө каналдары аркылуу ишке ашыруу үчүн жеткиликтүү операциялардын санынын чектелгендиги, буга кардарларды аралыктан идентификациялоо системасынын жоктугу себеп болгон;

- төлөм рыногунун бардык катышуучулары ортосунда системалар аралык интеграциянын жоктугу;

– төлөм системаларынын катышуучулары менен өз ара иш алып барууда кардарлардын санариптик каналдарды пайдалануу деңгээлинин салыштырмалуу төмөн болушу;

– инновациялык санариптик төлөм технологияларын жана продуктуларын пайдаланууну жөнгө салган мыйзам базасынын жеткире иштелип чыкпагандыгы;

– республика региондорунда сапаттуу интернет-байланыштын жоктугу.

Бул Концепцияда санариптик төлөм технологияларын 2020–2022-жылдарда өнүктүрүү максаты, милдеттери жана негизги багыттары аныкталган жана ал төмөнкү документтерде белгиленген Кыргыз Республикасынын экономикасын өнүктүрүүнүн жана төлөм системасынын узак мөөнөттүү милдеттерине ылайык келет:

– Кыргыз Республикасынын Президентинин 2020-жылдын 8-январындагы ПЖ № 1 «2020-жылды Региондорду өнүктүрүү, өлкөнү санариптештирүү жана балдарды колдоо жылы деп жарыялоо жөнүндө» жарлыгы;

– Кыргыз Республикасынын Президентинин 2018-жылдын 31-декабрындагы «Кыргыз Республикасын өнүктүрүүнүн 2018–2040-жылдарга каралган улуттук стратегиясы жөнүндө» жарлыгы;

– «Санарип Кыргызстан-2019–2023» улуттук программанын концепциясы жана аны жүзөгө ашыруу боюнча жол картасы (Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 15-февралындагы № 20-р буйруусу);

– Кыргыз Республикасынын 2015-жылдын 21-январындагы № 21 «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө» мыйзамы;

– Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын 2018-жылдын 28-мартындагы № 166/51–6 «Кыргыз Республикасында накталай эмес төлөмдөрдүн жана эсептешүүлөрдүн үлүшүн арттыруу боюнча 2018–2022-жылдарга мамлекеттик программаны (үчүнчү этап) бекитүү жөнүндө» токтому;

– Кыргыз Республикасынын төлөм системасын өнүктүрүүнүн 2018–2022-жылдарга каралган негизги багыттары (Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 13-декабрындагы № 2017-П-14–51–7- (ПС) токтому менен бекитилген).

Санариптик төлөм мейкиндигинин натыйжалуу жана коопсуз өнүгүшү жана иштеши үчүн анын бардык катышуучуларынын деңгээлинде координацияланган иш-чаралар, ошондой эле өз учурунда жөнгө салуу талап кылынат, ал бир жагынан – төлөм системасынын туруктуулугун колдоого алып, керектөөчүлөрдүн укугун коргойт, ал эми экинчи жагынан – санариптик инновацияларды өнүктүрүүгө жана колдонууга киргизүүгө өбөлгө түзөт.

Концепцияда төмөнкү түшүнүктөр жана терминдер пайдаланылат:

Жасалма интеллект – интеллектуалдык системалардын адатта адамдын өзгөчөлүгү болуп саналган жаратуу функцияларын аткаруу жөндөмү, буга чейин адам баласынын сөзсүз түрдө катышуусун талап кылган милдеттерди чечүүгө жөндөмдүү компьютердик системаларды иштеп чыгуу.

Маркетплейс (online marketplace, online e-commerce marketplace) – электрондук коммерция платформасы, ал продукт же операциялары маркетплейс оператору тарабынан иштелип чыккан үчүнчү жактардын кызмат көрсөтүүсү жөнүндө маалымат берет.

Ачык API (application programming interface) (мында ары– API) – маалымат алмашуунун стандарттуу протоколдорун пайдалануу менен ар башка уюмдардын маалымат системаларына өз ара маалымат алышууга жана беришүүгө мүмкүндүк берүүчү ачык интерфайстер.

Тез төлөмдөр системасы – ал боюнча акча каражаттарын которуу жөнүндө буйрууну берүү жана төлөм алуучу үчүн каражаттардын жеткиликтүүлүгү айкын убакытта же дээрлик 24/7 айкын убакыт ичинде камсыз кылынган төлөмдөр.

Төлөм системаларынын катышуучулары – Улуттук банктан банк операцияларын жүргүзүүгө лицензия алышкан банктар жана банк эмес финансы-кредиттик уюмдар, төлөм уюмдары жана төлөм системаларынын операторлору.

2. Максаттары жана милдеттери

Прогрессивдүү дүйнөлүк тажрыйбаны эске алуу менен санариптик төлөм технологиялар чөйрөсүн өнүктүрүүнүн жана Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын натыйжалуулугун, ишенимдүүлүгүн жана коопсуздугун мындан ары жогорулатуу милдеттерин ишке ашыруунун артыкчылыктуу багыттарын аныктоо,

2022-жылга карата төлөм системаларынын катышуучуларынын, алардын кардарларынын, мамлекеттик башкаруу органдарынын жана коммерциялык уюмдардын коммуникациялардын электрондук каналдары аркылуу өз ара шайкеш иш алып баруусун камсыз кылуу Концепциянын максаты болуп саналат.

Кыргыз Республикасында санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүүнүн негизги милдеттери төмөнкүлөр:

- төлөм системаларынын катышуучулары тарабынан сунушталуучу, жаңы санариптик төлөм технологияларын жайылтуу үчүн шарттарды түзүү;

- калк үчүн санариптик төлөм кызмат көрсөтүүлөрүнүн сапатын, жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу жана түрлөрүн көбөйтүү;

- республиканын бардык региондорунда төлөм кызмат көрсөтүүлөрүн пайдаланууда калк үчүн ыңгайлуу шарттарды түзүү;

- санариптик төлөм технологиялары чөйрөсүндө дүйнөлүк тажрыйбаны колдонуу;

- төлөм операцияларынын ачык-айкындуулугун камсыз кылуу;

- жеке адамдардын жана юридикалык жактардын төлөм системаларынын катышуучулары тарабынан сунушталуучу кызмат көрсөтүүлөрдү пайдалануудагы чыгымын азайтуу үчүн шарттарды түзүү, ошондой эле бул кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоодо операциялык чыгашаларды азайтуу;

- төлөм секторунда санариптик технологиялардын коопсуз ишинин тиешелүү деңгээлин камсыз кылуу жана колдоо;

- төлөм кызмат көрсөтүүлөрүн керектөөчүлөрдүн укугун коргоо системасын өркүндөтүү.

Жогоруда аталган милдеттерге ылайык санариптик төлөм технологияларын 2020–2022-жылдарда өнүктүрүүнүн төмөнкүдөй негизги багыттарын бөлүп көрсөтүүгө болот:

1. Ченемдик укуктук жактан жөнгө салуу.
2. Санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүү үчүн шарт түзүү.
3. Төлөм инфраструктурасын өнүктүрүү жана өркүндөтүү.

4. Евразия экономикалык бирлигинин (ЕАЭБ) алкагында бирдиктүү төлөм мейкиндигин калыптандыруу максатында өз ара иш алып баруу.

3. Санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүүнүн негизги багыттары

Кыргыз Республикасында акыркы он жети жыл ичинде накталай эмес төлөмдөрдүн жана эсептешүүлөрдүн үлүшүн арттыруу боюнча мамлекеттик программаны ишке ашыруу боюнча пландаштырылган жана ырааттуу иштер мамлекеттик деңгээлде жүргүзүлүп келүүдө. Бул программа бардык жерде нак эмес төлөмдөрдү пайдалануу, электрондук төлөм инструменттерин жана аралыктан тейлөөнү кабыл алуу боюнча инфраструктураны өнүктүрүүгө багытталган.

Бүгүнкү күндө төлөмдөрдү ар түрдүү электрондук ыкмалар жана төлөм инструменттери менен жүзөгө ашырууга болот.

Анын үстүнө, санариптик технологияларды жайылтуунун жогорку арымы, жалпысынан, төлөм секторунун катышуучуларынан атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жана төлөм кызмат көрсөтүүлөрү рыногунда өз ишинин натыйжалуулугун туруктуу жогорулатып туруу жолдорун издөөнү, ал эми Улуттук банктан санариптик өз ара иш алып барууну өнүктүрүү жана аны коопсуз, ишенимдүү жана натыйжалуу ишке ашыруу үчүн ыңгайлуу шарттарды түзүүнү талап кылат.

3.1. Ченемдик-укуктук жактан жөнгө салуу

Санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүү чөйрөсүн жөнгө салуу аларды колдонуу үчүн, анын ичинде жөнгө салуунун ийкемдүүлүгүн жогорулатуу; санариптик төлөм технологияларын керектөөчүлөрдүн укугун коргоо инструменттерин, ошондой эле маалымат коопсуздугу, жеке маалыматтарды коргоо боюнча талаптарды жана башка тиешелүү чараларды өркүндөтүү аркылуу тиешелүү шарттарды түзүүнү көздөйт.

Санариптик төлөм технологияларын колдоо чараларын жөнгө салуу жана жайылтуу үчүн ведомство аралык жумушчу топту түзүү зарыл, анын курамында бийликтин өкүлдөрү сыяктуу эле, бизнес-коомчулуктун да өкүлдөрү камтылууга тийиш. Бул топтун иши төлөм чөйрөсүндөгү санариптик технологиялардын өнүгүшүнө кедергисин

тийгизген укуктук тоскоолдуктарды аныктоого жаначеттетүүгө мүмкүндүк берет.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Санариптик төлөм технологияларын жөнгө салуу	1.1. Санариптик төлөм технологияларын колдоо чараларын жөнгө салуу жана жайылтуу боюнча тиешелүү ведомство аралык жумушчу топту түзүү	2020-жылдын III чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, Экономика министрлиги (макулдашуу боюнча), МТБМК, «Кыргызстан банктарынын бирикмеси» юридикалык жактар бирикмеси, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси, «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси жана кызыкдар тараптар
	1.2. Ведомство аралык жумушчу топ алкагында санариптик төлөм технологияларын колдоо механизмдерин жөнгө салуу жана жайылтуу боюнча сунуштарды иштеп чыгуу	2020-жылдын III чейреги	2022-жылдын IV чейреги	
	2. Инновациялык төлөм бизнес-моделдерин өнүктүрүү, санариптик бизнес-процесстерди, продуктуларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү жайылтуу боюнча ченемдик укуктук актыларды иштеп чыгуу жана бекитүү	2020-жылдын III чейреги	2022-жылдын IV чейреги	

3.2. Санариптик төлөм технологияларын өнүктүрүү үчүн шарттарды түзүү

Мобилдик системалар жана төлөм сервисинин интеграцияланышы жеке адамдар менен юридикалык жактар үчүн финансылык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгүн жогорулатат жана нак акча жүгүртүү үлүшүнүн азайышына түрткү берет. Чекене финансылык кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүндөгү өзгөртүүлөр биринчи кезекте мобилдик тиркемелердин жана жана мобилдик санариптик

жабдуулардын жалпы таркатылышына жана пайдаланылышына негизделген жаңы атаандаштык чөйрөнүн пайда болушуна байланыштуу келип чыккан.

Мында төлөм кызмат көрсөтүүлөрүнүн чекене каналдарын өнүктүрүүнүн базалык тенденциялары болуп төмөнкүлөр саналат:

- онлайн тейлөө каналдары аркылуу кардарларды тартуу жана иш боюнча мамиле түзүү;
- банктык эсептерди аралыктан/мобилдүү тескөө;
- электрондук төлөмдөр;
- товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү аралыктан сатуу;
- санариптик жана биометриялык аралыктан идентификациялоо;
- төлөм документтеринин тейлөө таржымалын сактоо;
- социалдык тармактар/мессенджерлер менен финансылык жана төлөм кызмат көрсөтүүлөрүн интеграциялоо.

Заманбап электрондук төлөм инструменттери бүтүндөй санариптик коомду жана бүтүндөй санариптик банктык төлөм технологияларын өнүктүрүүнүн базасы болуп саналат. Кыргыз Республикасында санариптик банктык төлөм системасынын компоненттеринин ичинен электрондук төлөм инструменттери гана кардарлар арасында кыйла таркатылган.

3.2.1. Байланышсыз төлөм технологияларын өнүктүрүү

Байланышсыз технологиялар төлөмдөрдү аралыктан өткөрүүгө мүмкүндүк берет, ал нар эмес эсептешүүлөрдүн жүргүзүлүшүн кыйла тездетет. Азыркы учурда байланышсыз төлөмдөр технологиясынан тышкары, дүйнөдө мобилдик жабдууларды, анын ичинде QR-коддорду жана НСЕ технологиясын пайдалануу менен жүргүзүлгөн төлөмдөр кеңири тараган.

Кыргыз Республикасында байланышсыз төлөм инструменттери эл аралык төлөм системаларынын байланышсыз банктык карттары түрүндө гана сунушталган, бирок алардын банктык карттарды чыгаруунун жалпы көлөмүндөгү үлүшү кыйла аз.

Кыргыз Республикасында байланышсыз технологияларды өнүктүрүү үчүн төмөнкүлөр зарыл болуп саналат:

- байланышсыз төлөм инструменттерин (электрондук капчыктар, смартфондор, карттар, брелоктор, шакектер, билериктер, чиптер ж.б.) эмиссиялоо көлөмүн көбөйтүү;
- соода-тейлөө түйүндөрүндө байланышсыз төлөмдөрдү кабыл алуу функциясы каралган POS-терминалдардын санын көбөйтүү;
- «Элкарт» улуттук төлөм системасынын байланышсыз банктык карттарын чыгарууну камсыз кылуу;
- мобилдик жабдууларды, анын ичинде QR-коддорду пайдалануу менен төлөө операцияларынын жүргүзүлүшүн камсыз кылуучу сервистерди өнүктүрүү үчүн шарттарды түзүү.

Ошондой эле балдарды коргоо мамлекеттик саясаттын негизги багыттарынын бири болуп санала тургандыгын эске алуу зарыл. Бул стратегиянын алкагында жана балдардын жаңы технологияларды тез кабыл алуусун, ошондой эле финансылык сабаттуулук маселелеринин актуалдуулугун эске алганда, балдар/мектеп окуучулары үчүн белгилүү бир жерлерде белгиленген лимиттин чегинде гана пайдаланууга мүмкүндүк берүүчү максаттуу төлөм инструменттерин чыгаруу зарылчылыгы келип чыгат.

Бул инструменттер балдардын/мектеп окуучуларынын тамак-ашка, жол кирега жана башка керектөөсүнө берилген нак акчаны башка багытта пайдалануусу сыяктуу көйгөйдү окуучулар үчүн атайын байланышсыз төлөм карттарын, мисалы, коомдук транспортто, соода-тейлөө ишканаларындагы белгилүү бир чектелген чөйрөдө гана төлөө мүмкүнчүлүгү ж.б. каралган, ошондой эле тиешелүү лимиттери жана чектөөлөрү (мисалы, нак акчага айландырууга, башка карттарга жана инструменттерге акча каражаттарын которууга тыюу салуу) менен «окуучунун картын» чыгарууну жайылтуу аркылуу чечүүгө мүмкүндүк берет.

Анын үстүнө, төлөм картын/электрондук капчыкты алуу/QR-кодду пайдалануу үчүн белгиленген жаш курактын төмөндөтүлүшү окуучулардын финансылык сабаттуулугунун жогорулашына өбөлгө түзөт.

Бүгүнкү күндө «Элкарт» улуттук төлөм системасы эл аралык стандарттарга негизделген мобилдик жана байланышсыз төлөмдөр системасын ырааты менен түзүп жатат.

2019-жылдын 1-мартында «Элкарт» улуттук төлөм системасынын оператору – «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК (мындан ары – «БПБ» ЖАК) тарабынан «Элкарт Мобайл» мобилдик тиркемеси аркылуу QR-кодду (эки ченемдүү штрих-кодду) пайдалануу менен төлөмдөрдү өткөрүү долбоору ишке киргизилген, бул соода түйүндөрүнө төлөмдөрдү мобилдик телефон аркылуу нак эмес түрдө кабыл алууга мүмкүндүк берет.

2020-жылы «Элкарт» карттарын байланышсыз төлөмдөр технологиясы менен эмиссиялоо боюнча долбоорун ишке ашырышы күтүлүүдө. Байланышсыз төлөм технологиясы карт ээлерине жаңы жана заманбап төлөм продуктусун сунуштайт. Долбоордун ишке ашырылышы «Элкарт» карттарынын күнүмдүк чыгашаларды, мисалы, коомдук транспортто, соода-тейлөө сервистеринде ж.б. төлөөдөгү өтүмдүүлүгүнө жана кеңири таркалышына оң таасирин тийгизет.

Мындан тышкары, Кыргыз Республикасындагы төлөм системаларынын бардык катышуучуларын аралыктан тейлөө түйүндөрүндө (банкоматтарда, POS-терминалдарда (айкынжана виртуалдуу), төлөм терминалдарында) байланышсыз төлөмдөр технологиясы менен «Элкарт» карттарын кабыл алуу жана тейлөө иштерин улантуу зарыл.

3.2.2. Нак эмес төлөмдөрдүн жана эсептешүүлөрдүн чекене системасын өнүктүрүү

Чекене төлөмдөр боюнча нак эмес эсептешүүлөр системасын жакын аралыкта өнүктүрүүнүн артыкчылыктуу багыттарынан болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- аралыктан тейлөө технологияларын, анын ичинде агенттик түйүндү ишке тартуу менен өнүктүрүү жана анын ишин «жума ичинде 7 күн бою X суткасына 24 саат» принциби боюнча камсыз кылуу;

- калктын финансылык сабаттуулугун жана заманбап электрондук төлөм инструменттеринин, төлөм каражаттарынын жана аралыктан тейлөө технологияларынын жеткиликтүүлүгү, коопсуздугу жана ишенимдүүлүгү жөнүндө маалымат алуусун жогорулатуу;

- калк арасында эсептешүүнүн нак эмес түрүн жайылтуу боюнча чараларды ишке ашыруу (социалдык акциялар, жарнамалык

акциялар, бонустук программалар, жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу жүргүзүлгөн өнөктүктөр ж.б.);

– төлөм системасынын катышуучулары жана соода-тейлөө ишканалары тарабынан калктын сатып алынуучу товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн нак эмес түрдө эсептешүүлөрү үчүн кыйла ыңгайлуу шарттарды түзүү;

– соода-тейлөө ишканаларына шарт түзүү жана алардын кызматкерлери товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдөрдү көбүнчө нак эмес түрдө кабыл алуусуна өбөлгө түзүү;

– Кыргыз Республикасында ар башка банктардын кардарларынын ортосунда күндөлүк (эсептешүү) банктык эсептеринен жана төлөмдөрүн/каторууларын айкын убакыт ыргагында жүзөгө ашыруу кызматтарын өнүктүрүү.

Банктык карттардын өсүү динамикасы жыл сайын кайталануучу туруктуу алгылыктуу тенденцияны көрсөтөт. 2019-жылдын 1-январына карата абал боюнча жүгүртүүдөгү карттардын жалпы саны 2980,6 даананы түзгөн. Өткөн жылдын ушул мезгилине салыштырганда, 22,5 пайызга өскөн.

Ал эми онлайнбанкинг боюнча дээрлик бардык коммерциялык банктар интернет-банкинг кызматын, ал эми 23 банктын ичинен 9 коммерциялык банк интернет-банкинг катары мобилдүү банкинг кызматын сунуштайт.

3.2.3. Электрондук акча рыногун өнүктүрүү

Электрондук акча рыногун өнүктүрүү жарандар үчүн кеңири мүмкүнчүлүк берүүнүн, улуттук деңгээлде экономиканын ар башка чөйрөлөрүнүн инвестициялык өтүмдүүлүгүн жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн арттыруунун негизги факторлорунун бири болуп саналат.

Электрондук акча ээлеринин керектөөлөрүн канааттандыруу үчүн электрондук акчаны пайдалануу менен эсептешүүлөр системалары төмөнкү принциптердин негизинде иштөөгө тийиш:

- ишенимдүү жана үзгүлтүксүз иштөө;
- электрондук акча менен эсептешүүлөр системаларынын ортосунда система аралык интеграцияланышын камсыз кылуу;

- пайдаланууга ыңгайлуулугу;
- системалардын коопсуздугу.

2020–2022-жылдарда Кыргыз Республикасында электрондук акча рыногун өнүктүрүү төмөнкүлөргө багытталат:

- электрондук капчык ээлерин идентификациялоо;
- юридикалык жактардын жана жеке адамдардын ар башка эсептешүүлөр системаларынын электрондук акча менен операцияларды ишке ашыруу мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү;
- электрондук капчыктарды пайдаланууга акыркы керектөөчүлөрдүн кызыгуусун арттыруу;
- электрондук акча менен операцияларды ишке ашыруу үчүн түшүнүктүү жана ачык-айкын шарттарды түзүү;
- электрондук акча менен операцияларды жүзөгө ашырууда коопсуздук боюнча талаптарды жогорулатуу.

Бүгүнкү күндө Кыргыз Республикасында онго жакын электрондук акча эмитенттери жана он бир электрондук акча менен эсептешүү системалары иштейт.

2019-жылдын башталышынан бери электрондук акча боюнча көрсөткүчтөрдүн өсүшү уланууда. 2019-жылдын акырына карата абал боюнча 2018-жылдын ушул мезгилине салыштырганда, электрондук капчыктардын саны 1,9 млн. ашып, дээрлик 1,6 эсеге көбөйгөн. Электрондук капчыктар аркылуу товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө төлөө операцияларынын көлөмү 2018-жылдын ушул мезгилине салыштырмалуу 5,9 млрд. сомду түзүү менен 36,8 пайызга көбөйгөн.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 3, 2020

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Нак эмес түрдө эсептешүүлөрдү жүргүзүүдө байланышсыз технологияларды жайылтуу	1. Байланышсыз төлөм инструменттеринин жайылтуу жана өнүктүрүү	2020-жылдын III чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары, Улуттук банк, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы», юридикалык жактар бирикмеси, «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.
	2. Окуучулар үчүн лимиттерди жана башка зарыл чектөөлөрдү белгилөө менен атайын байланышсыз төлөм карттарын, электрондук капчыктарды ишке киргизүү, QR-коддорду пайдалануу	2020-жылдын III чейреги	2021-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары
	3. Идентификацияланган электрондук капчыктарга жана мобилдүү төлөм тиркемелерине өтүү боюнча иш-чараларды өткөрүү	2020-жылдын II чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары, Улуттук банк, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси, «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.
	4. Улуттук банк тарабынан электрондук акча же санариптик валюта чыгаруунун максатка ылайыктуулугун изилдөө жана ал боюнча сунуштарды даярдоо	2021-жылдын I чейреги	2021-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси, «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.
	5. Электрондук акчаны коопсуз пайдалануу жана операцияларды кеңири жүргүзүү мүмкүнчүлүгүнө негизденген электрондук акча рыногун өнүктүрүү	2020-жылдын III чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары, Улуттук банк, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси, «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.
	6. Мобилдүү жабдууларды, анын ичинде QR-коддорду жана башка технологияларды пайдалануу менен төлөө операцияларынын жүргүзүлүшүн камсыз кылуучу сервистерди жигердүү өнүктүрүү үчүн шарттарды түзүү	2020-жылдын IV чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары, Улуттук банк, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси, «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 3, 2020

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Нак эмес төлөмдөрдүн мүмкүнчүлүгүн өнүктүрүү	1. Сервистердин, анын ичинде финансылык эмес сервистердин тизмегин кеңейтүү, «Элкарт» инновациялык сервистерин жана башка төлөм системаларын, банктык эсептерди, электрондук капчыктарды колдонууга киргизүү	2020-жылдын III чейреги	2022-жылдын IV чейреги	«Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар, Улуттук банк, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.
	2. Күндөлүк (эсептешүү) банктык эсептерден айкын убакыт ыргагында чекене төлөмдөр боюнча нак эмес эсептешүүлөрдү камсыз кылуучу сервистерди өнүктүрүү үчүн шарттарды түзүү	2020-жылдын III чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси
	3. Чыгарылган электрондук акча тууралуу маалыматтардын дал келбестиги боюнча тобокелдиктерди төмөндөтүү максатында, коммерциялык банктар жана электрондук акча системаларынын операторлорунун ортосунда электрондук акча системасындагы операциялар боюнча маалыматтарды айкын убакыт (онлайн) ыргагында синхрондоштуруу	2020-жылдын III чейреги	2021-жылдын II чейреги	Коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.
	4. 10 жаштан тартып окуучулар үчүн төлөм карттарын пайдалануу боюнча функционалдык мүмкүнчүлүктөрдү көбөйтүү	2020-жылдын III чейреги	2021-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар, «Кыргызстан банктарынын бирикмеси» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.
	5. Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын бардык катышуучуларынын аралыктан тейлөө түйүндөрүндө (банкоматтарда, POS-терминалдарда (жеке жана виртуалдуу) төлөм терминалдарында) байланышсыз төлөмдөр технологиясы менен «Элкарт» карттарын кабыл алуу жана тейлөө	2020-жылдын II чейреги	2020-жылдын IV чейреги	«Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары, Улуттук банк, «КГ төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси, «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмеси ж.б.

3.3. Төлөм инфраструктурасын өнүктүрүү жана өркүндөтүү

Санариптик төлөм технологияларынын өнүгүшү жана колдонулушу Кыргыз Республикасында жалпысынан технологиялардын атаандашууга жөндөмдүүлүк деңгээлин жогорулатууга, финансылык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгүнүн, коопсуздугунун, сапатынын жана ассортиментинин өсүшүнө, финансылык чөйрөдө тобокелдиктердин жана чыгымдардын төмөндөшүнө өбөлгө түзөт.

Кыргыз Республикасынын аймагында төлөм системасынын компоненттери төмөнкүчө чагылдырылган:

1. Улуттук банктын ири төлөмдөр системасы – Айкын убакыт ыргагында эсептешүүлөрдүн grosстук системасы (ГСРРВ).

2. Чекене төлөмдөр системасы: Майда чекене жана утурумдук төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасы (ПКС), төлөм карттары менен эсептешүүлөрдүн системалары, акча которуулар системалары, тез төлөмдөр системалары, электрондук акчалар менен эсептешүүлөрдүн системалары.

3. Финансылык билдирүүлөрдүн багыттары үчүн инфраструктура (SWIFT сервис-бюросу, банктар аралык коммуникациялык тармак).

4. «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК – «Элкарт» төлөм карттары менен эсептешүүлөрдүн улуттук системасынын оператору.

3.3.1. Тез төлөмдөр системасы

Жеке адамдар ортосунда санариптик өз ара иш алып баруунун жигердүү өнүгүшү, электрондук коммерциянын өсүшү жана калыптанып калган уюмдарды санариптештирүү шартында ыңгайлуу болгон дароо нак эмес эсептешүүлөр бүгүнкү күндө төлөм кызмат көрсөтүүлөрүн керектөөчүлөр тарабынан талап кылынууда. Эл аралык тажрыйбада тез (же дароо) төлөмдөр дегенден улам, колдонулган төлөм инструментине (эсептен которууга, тике дебеттөөгө, төлөм картына же башкасына), ошондой эле клиринг жана эсептешүүлөр механизми карабастан, чекене кардарлар үчүн нак эмес которуулардын жана төлөмдөрдүн 24/7/365 бою жеткиликтүү жана анын катышуучулары үчүн транзакцияларды дароо же ага жакын убакытта (10 секунддун ичинде) тастыктоону камсыз кылуучу сервисти түшүнүүгө болот. Акыркы бир нече жылдар ичинде өнүккөн сыяктуу эле, өнүгүп келе жаткан өлкөлөрдө да тез төлөмдөрдүн

улуттук системасы жигердүү өнүгүшү байкалууда. Учурда дүйнөдө мындай системалардын 20дан ашыгы иш алып барууда, 18ден көбүрөөгү – даярдоо жана ишке киргизүү алдында турат, дагы бир топ өлкөлөр анын ишке ашырылышын консультациялоого жана аларды пландаштырууга кошулган.

Учурда Кыргыз Республикасында акча каражатты карттан картка дароо которуу же төлөмдөрдү QR-коддун ж.б. жардамы аркылуу электрондук капчыктан электрондук капчыкка которуу боюнча кызмат көрсөтүүлөр өтө кеңири жайылтылууда. Бирок мындай опцияны сунуштаган системалар жабык болуп, аталганкызматты ички системалык ресурстардын алкагында гана жана ички катышуучулар үчүн гана сунуштай алат.

Демек, интеграциялануучу платформанын же рынокто орун алган айрым катышуучуларды бирдиктүү төлөм мейкиндигине бириктирүү функциясын өзүнө ала турган «бирдиктүү интегратордун» пайда болуусунда актуалдуулук келип чыгат. Ошону менен бирге, кадимки пайдалануучулар үчүн төлөм инструменттерин тандоо маселеси жөнөкөйлөштүрүлөт, буга байланыштуу так эмес төлөмдөргө жана которууларга кызыгуулар артат.

Тез төлөмдөр системасынын сервис и жөнөкөй идентификатор (телефон номери, электрондук почтанын дареги, QR-код ж.б.) боюнча ар башка банктардын кардарлары ортосунда акча каражаттарды которуу мүмкүнчүлүгүн берет.

Санариптик төлөмдөр боюнча сервистин түзүлүшү төлөмдөр рыногунун бардык катышуучулары тарабынан кызмат көрсөтүүлөрдүн колдонуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылат: төлөмдөр жана эсептешүүлөр процессин тездетүү боюнча суроо-талапты канааттандыруу көз карашынан юридикалык жактар жана жеке адамдар, банктар жана банк эмес финансы-кредит уюмдары, мамлекеттик уюмдар тарабынан колдонуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылат.

Акча каражатынын акыркы алуучу үчүн дароо жеткиликтүүлүгүнөн улам, тез төлөмдөр боюнча сервис акча каражатынын экономикада жүгүртүү көлөмүнүн көбөйүшүн камсыз кылат. Тез төлөмдөр боюнча сервистин колдонулушунан максималдуу натыйжа өлкөнүн бардык аймагында анын жайылтылышын камсыз кылуудан улам келип чыгат.

Демек, тез төлөмдөр боюнча сервистин негизги артыкчылыгы катары анын ишке ашырылган убактысына жана жерине, төлөө түрлөрүнө карабастан, дароо төлөө мүмкүнчүлүгүн (юридикалык жактар ортосундагы төлөмдөр, чекене төлөмдөр, жеке адамдар ортосундагы төлөмдөр), өз финансылык каражаттарын тескөө боюнча кыйла ийкемдүү ыкмалардын болушун, башка төлөм системаларына салыштырмалуу транзакциялык чыгымдардын азайышын эсептөөгө болот.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Тез төлөмдөр системасын жайылтуу үчүн шарт түзүү	1. Тез төлөмдөр системасын түзүү боюнча жол картасын иштеп чыгуу жана бекитүү	2020-жылдын III чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар ж. б.
	2. Жол картасын ишке ашыруу жана тез төлөмдөр системасын этап-этабы менен ишке киргизүү	2021-жылдын I чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар ж. б.

3.3.2. Төлөм системаларынын катышуучуларынын «Финансылык кызмат көрсөтүүлөр. Финансылык индустриянын билдирүүлөрүнүн универсалдуу схемасы» ISO 20022 эл аралык стандартына улуттук жана эл аралык деңгээлде миграцияланышы

Уюмдар жана компаниялар тарабынан берилүүчү билдирүүлөрдү стандартка салуу өтө маанилүү болуп саналат. Төлөм системаларынын катышуучулары өз бизнесин жүргүзүүдө кардарлары менен, ошондой эле өз ара көп сандагы маалымат алмашышат. Мындай маалымат алмашуу жөнөтүүчү жана алуучу бул маалыматтын чечмеленишин бирдей түшүнгөн учурда гана алгылыктуу болуп саналат.

ISO 20022 стандарт финансылык уюмдар ортосунда электрондук билдирүүлөрдү алмашуунун эл аралык стандарты болуп саналат. Аталган стандарт «Финансылык кызмат көрсөтүүлөр» техникалык комитетинин (ТК 68) алкагында Стандартташтыруу боюнча эл аралык

уюмдун (ISO – International Standard Organisation) колдоосу алдында иштелип чыккан.

ISO 20022 стандартын улуттук деңгээлде колдонууга киргизүүнүн негизги максаты болуп төмөнкүлөр саналат:

- эл аралык сооданы өнүктүрүү, товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр менен алмашуу үчүн алгылыктуу шарттарды түзүү;

- финансылык институттар системасынын, инфраструктуралык уюмдардын жана алардын кардарларынын натыйжалуу өз ара иш алып баруусун камсыз кылуу;

- автоматташтыруунун жалпы деңгээлин жогорулатуу;

- штаттык санды көбөйтпөстөн, кайра иштелип чыгуучу операциялардын көлөмүн көбөйтүү;

- операцияларды ишке ашырууда операциялык каталардын тобокелдигин кырскартуу.

ISO 20022 жаңы стандартына өтүү SWIFT системасы 2021-жылдын ноябрынан тартып бардык чек ара аркылуу өтүүчү кызмат көрсөтүүлөрдү аталган стандарттын негизинде жүзөгө ашыра тургандыгы менен шартталган, мында SWIFT системасынын бардык катышуучулары ушул форматтагы билдирүүлөрдү кабыл алууга жана иштеп чыгууга жөндөмдүү болууга тийиш.

ISO 20022 стандартынын форматтары республика ичинде, Улуттук банк, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Борбордук казыналык, коммерциялык банктар тарабынан улуттук төлөм системаларында (ГСППВ жана ПКС), ошондой эле ЕАЭБдин жана чек ара аркылуу өтүүчү которуулардын ж.б. алкагында мамлекеттер аралык төлөмдөрдү жүргүзүү учурунда колдонулат.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
«Финансылык кызмат көрсөтүүлөр. Финансылык индустриянын билдирүүлөрүнүн универсалдуу схемасы» ISO 20022 эл аралык стандартына өтүү	1. «Финансылык кызмат көрсөтүүлөр. Финансылык индустриянын билдирүүлөрүнүн универсалдуу схемасы» ISO 20022 эл аралык стандартынын миграциясы боюнча жол картасын иштеп чыгуу жана бекитүү	2020-жылдын III чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар ж. б.
	2. «Финансылык кызмат көрсөтүүлөр. Финансылык индустриянын билдирүүлөрүнүн универсалдуу схемасы» ISO 20022 эл аралык стандартынын миграциясы боюнча жол картасын ишке ашыруу	2021-жылдын I чейреги	2022-жылдын II чейреги	Улуттук банк, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар ж. б.

3.3.3. Идентификациялоону тастыктоочу борборду түзүү

Учурда Кыргыз Республикасында колдонулган идентификациялоо жана аутентификациялоо түзүмдөрү жана жол-жоболору санариптик трансформациялоонун заманбап стандарттарына толугу менен жооп бербейт.

Идентификациялоо системасынын ишиндеги негизги кемчиликтер банктык жана төлөм рынокторунун ар башка катышуучулары тарабынан маалыматтарды, билдирүүлөрдү тастыктоо жана контролдоо жол-жоболоруна, ошондой эле аталган системалардын жабыктыгына байланыштуу болот.

Бул маселени Кыргыз Республикасынын Бирдиктүү идентификациялоо системасынын платформасын пайдалануу аркылуу чечүүгө болот. Бул платформаны тесттик режимде ишке киргизүү 2020-жылдын экинчи-учунчу чейрегине пландаштырылган.

Келечекте аралыктан идентификациялоо базасын кеңейтүү максатында, «БПБ» ЖАКтын инфраструктурасы менен коммерциялык банктардын кардарлар базасынын интерацияланышы, ошондой эле анын технологиялык базасын жана функционалын кеңейтүү үчүн платформа модификацияланышы мүмкүн.

Кыргыз Республикасында идентификациялоону тастыктоочу борбордун түзүлүшү идентификациялоо тууралуу маалыматтын өз ара алмашуусун камсыз кылат. Аталган борбор банктарда колдонулган идентификациялоо системаларына таянат. Өлкөнүн коммерциялык банктары террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү талаптарына ылайык идентификациялык сервистерди алуу жана трансляциялоо каналдары катары иш алып барууга тийиш, алар банк тутумунда колдонуу үчүн гана эмес, башка тармактарда, анын ичинде мамлекеттик жана муниципалдык кызмат көрсөтүүлөрдү алуу үчүн да колдонулат.

Идентификациялоону тастыктоочу борбор ар бир кардарга бир финансылык уюмда идентификациялоодон өтүп, башка финансылык уюмдун кызмат көрсөтүүсүнөн ага жеке өзү барбастан пайдаланып, бүтүмгө келишүүгө мүмкүндүк берет. Аталган борбор мамлекеттик башкаруу органдары, ал эми келечекте коммерциялык уюмдары тарабынан колдонулат.

Аралыктан тейлөө кызматын жигердүү өнүктүрүүдө, кардарларга көрсөтүлгөн кызматтын тизмегин кеңейтүүдө жана бүтүмдөргө келишүүдө мамлекеттик башкаруу органдары жана (же) башка уюмдар ортосунда маалыматтык алмашууга, кардарлар жөнүндө маалыматты улам жаңылап турууга байланыштуу маселелердин чечилишин талап кылат.

Тарабынан маалыматтын айкын убакыт ыргагында алынышы документ менен иш алып барууну тездетип, банктар тарабынан сунушталган продуктуларды же кызмат көрсөтүүлөрдү алууга карата сарптоолорду, анын ичинде убактылуу сарптоолорду азайтат.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Тастыктоочу борбордун базасында аралыктан идентификациялоо жана аутентификациялоо инструменттерин түзүү	1. Аралыктан идентификациялоо инструменттерин талдап иликтөө	2020-жылдын III чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар ж. б. МТБМК (макулдашуунун негизинде), Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматы (макулдашуунун негизинде) ж. б.
	2. Тастыктоочу борбордун базасында аралыктан идентификациялоо инструменттерин иштеп чыгуу жана колдонууга киргизүү	2021-жылдын I чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Улуттук банк «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, коммерциялык банктар, төлөм системасынын оператору, төлөм уюмдары, МТБМК Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматы (макулдашуунун негизинде) ж. б.

3.3.4. Төлөм кызмат көрсөтүүлөрү жана продуктулары үчүн маркетплейс платформасын түзүү

Төлөм кызмат көрсөтүүлөрү жана продуктулары үчүн маркетплейс платформасынын түзүлүшү төлөм рыногунда атаандаштыктын өнүгүшүнө, «бирдиктүү терезе» режиминде кардарлар тарабынан кызмат көрсөтүүлөрдү алуунун ыңгайлуулугун, ачык-айкындуулугун жана ыкчамдыгын жогорулатууга, ошондой эле кардарлардын төлөм продуктуларынан пайдалануусунда тоскоолдуктарды четтетүүгө багытталган.

Аталган платформа башка финансылык чөйрөлөр менен катар эле рыноктун бардык катышуучулары тарабынан кардарлар үчүн талап кылынган төлөм кызмат көрсөтүүлөрүн жана продуктуларын издөө жана ыңгайлуу сунуштоо мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга өбөлгө түзөт, мында чаттар, боттор жана робо-эдвайзинг колдонулат. Платформада төлөм экосистемасынын катышуучуларынын сунуштары боюнча маалыматтардын консолидацияланышы, кардарлар үчүн муктаждыктарды жана жеке сунуштарды талдап-иликтөө каралат.

Дизайнды иштеп чыгуу жана маркетинг платформасын сынап көрүү, долбоорду ишке ашырууну укуктук жана технологиялык жактан камсыз кылуу боюнча жол картасын иштеп чыгуу жана платформаны ишке киргизүү пландаштырылууда.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Төлөм кызмат көрсөтүүлөрү жана продуктулары боюнча маркетинг платформасын түзүү жана өнүктүрүү	1. Төлөм кызмат көрсөтүүлөрү жана продуктулары боюнча маркетинг платформасын түзүү боюнча жол картасын иштеп чыгуу жана бекитүү	2021-жылдын III чейреги	2021-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар, Улуттук банк, ж. б.
	2. Төлөм кызмат көрсөтүүлөрү жана продуктулары боюнча маркетинг платформасын жайылтуу	2022-жылдын I чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар, төлөм системасынын оператору, төлөм уюмдары, Улуттук банк, ж. б.

3.3.5. Маалымат алмашуу технологиясын жайылтуу (API)

Кыргыз Республикасында жалпы чекене товар жүгүртүүдөгү нак эмес түрдө жүгүртүү үлүшүнүн өсүшү жана банк тарабынан жүгүртүүгө чыгарылган банктык карттар портфелинин сапатынын өзгөрүшү байкалып, заманбап инновациялык чечимдерге негизденген байланышсыз технологиялар жана төлөм сервистери өнүгүп жатат.

Ошондой эле Улуттук банк эл аралык төлөм системалары тарабынан жүргүзүлгөн токенизация технологиясына негизденген мобилдүү төлөм сервистерин өлкөнүн финансылык/банктык/төлөм рынокторунда кеңири жайылтуу жана колдонуу иштерин да колдоого алат. Ачык API интерфейстеринин өнүгүшү башка тиркемелерди пайдаланууга мүмкүндүк берет, алар эсептер, төлөмдөрдүн түзүлүшү жана көзөмөлдөнүшү жана башкалар боюнча маалымат алуу үчүн, түздөн-түз банк жана төлөм системаларына кайрылышат. API интерфейстери төлөм системаларына катышуучулар жеке санариптик ядросун түзүүсү жана кардарлар менен өз ара тыгыз иш алып баруусу үчүн зарыл болуп саналат.

Улуттук банк финансылык жана төлөм кызмат көрсөтүүлөр рыногуна өбөлгө түзүү, ошондой эле ачык маалыматтарды (мисалы, валюта курстары, жаңылыктар, тарифтер, аралыктагы түйүндөрдүн жайгашкан жери жөнүндө маалыматтар, продуктулар тууралуу маалымат жана алардын өзгөчөлүгү, call-борборлору менен байланыштар, ж.б.) сунуштоо үчүн API интерфейстерин пайдалануу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу үчүн төлөм системаларынын катышуучулары менен алардын программалык-техникалык инфраструктурасын модернизациялоо жана өнүктүрүү боюнча иштерди жүргүзүүсү зарыл.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Маалымат алмашуу технологиясын жайылтуу (API)	1. Маалымат алмашуу боюнча бирдиктүү стандарттарды иштеп чыгуу (API)	2020-жылдын III чейреги	2021-жылдын I чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары ж. б.
	2. Банктардын жана төлөм системаларынын операторлорунун милдеттүү түрдө API технологиясын пайдалануусу боюнча мыйзам нормаларын киргизүү	2021-жылдын II чейреги	2022-жылдын II чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары ж. б.

3.3.6. Бөлүштүрүлгөн реестрлер технологияларды нколдонулушунизилдөө жана талдап-иликтөө

Бөлүштүрүлгөн реестрлер технологиясы (Distributed Ledger Technology) (мындан ары – DLT) – бул, компьютердик түйүндөр тармагы менен байланышкан, блокторду камтуучу өз-өзүнчө санариптик реестрлер.

Адаттагы маалымат базаларынан айырмаланып, DLT системасында борбордук маалымат сактоо жайыкаралган эмес: транзакциялардын маалыматтары бир эле учурда бир нече жерге сакталат. Блокту жалпы регистрге кошууда, ал ар бир түйүндө өзүнчө иштелип чыгат (аныктыгын текшерүү жана тастыктоо). Мониторинг жүргүзүүнүн мындай механизмнен улам, транзакцияларды жазуунун санариптик системасы ортомчуларга муктаж эмес¹.

Өз-өзүнчө тармакка өтүүнүн көптөгөн алгылыктуу жактары бар. Ошол эле учурда DLT системасы бир катар кемчиликтерге ээ:

¹ <https://fbs-tax.com/mediacenter/blog-ru/is-it-worth-implementing-distributed-ledger-technologies-worldwide/>

- укуктук жактан толук жөнгө салынбагандыгы: бүгүнкү күндө мамлекеттер бөлүштүрүлгөн реестр технологиясын криптоэкономиканы жөнгө салууну жаңыдан гана жайылтууда;

- эсептөөдө кубаттуу жабдуунун зарылчылыгы: операцияларды текшерүү үчүн биткоиндердин майнерлери көптөгөн операцияны ишке ашырат, бул электр энергиясын көп керектей тургандыгын билдирет;

- пайдалануучулардын бул боюнча маалыматынын аздыгы: DLT системасынын ар тараптуу интеграцияланышы анын иштөө принциптерин жана механизмдерин терең түшүнүүнү талап кылат;

- бизнес-стратегияны реформалоо зарылчылыгы: бөлүштүрүлгөн реестрлер натыйжалуу интеграцияланышы үчүн компаниялар борборлоштурулбаган (өз-өзүнчө) системага өтүүнүн оптималдуу стратегиясын иштеп чыгуусу зарыл.

Финансылык жана төлөм кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүнө бөлүштүрүлгөн реестрлерди киргизүү өз ара чегеришүүгө кеткен убакытты кыскартууга, чыгымдарды азайтууга жана иш процесстерин оптималдаштырууга мүмкүндүк берет. Санариптик активдер жана бөлүштүрүлгөн реестрлер транзакцияларды өткөрүүнүн жаңы ыкмасын түшүндүрөт, демек, блокчейн системаларын коргоо үчүн жаңы ыкма талап кылынат.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Бөлүштүрүлгөн реестрлер технологияларынын колдонулушун изилдөө жана талдап-иликтөө	1. Төлөм чөйрөсүндө бөлүштүрүлгөн реестрлер технологиясынын колдонулушу боюнча сунуштарды иштеп чыгуу	2021-жылдын II чейреги	2022-жылдын II чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары ж.б.

3.3.7. Санариптик (виртуалдуу) активдерди (криптовалюталарды) жүгүртүүгө байланыштуу ишти жөнгө салуу

Борборлоштурулбаган, математикалык принциптерге негизденген криптовалюталарга, атап айтканда, биткоинге өтө эле көп көңүл

бурулуп жаткандыгына байланыштуу, төмөнкүдөй эки көз караш пайда болгон:

1) криптовалюталар келечекте төлөм системаларынын өнүгүшү үчүн таяныч болуп саналат, анткени алар төлөмдөрдүн натыйжалуулугун жогорулатуу жана төлөмдөргө жана акча каражатын которууга чыгымдарды азайтуу жагында чоң мүмкүнчүлүккө ээ, ошондой эле коммерциялык компанияларга интернет аркылуу сатылуучу баасы төмөн товарларды же кызмат көрсөтүүлөрдү монетизациялоого мүмкүндүк берип, микротөлөмдөрдү ишке ашырууга өбөлгө түзөт;

2) так эмес төлөмдөрдүн калыптанып калган ыкмаларына салыштырмалуу кыйла жашыруун болгондугуна байланыштуу, криптовалюталар финансы системасындагы чектөөлөрдү сактабай коюуга аракеттенген кылмышкерлердин колунда акча каражатынын орун которушу жана сакталышы үчүн кубаттуу инструмент болуп калат, ошондой эле укук коргоо жана башка компетенттүү органдар аларды тескөө мүмкүнчүлүгүнө ээ эмес.

ФАТФ сунуш-көрсөтмөлөрүнө ылайык, виртуалдуу активдер кызмат көрсөтүүлөрүнүн провайдерлери лицензияланууга жана каттоодон өткөрүлүүгө тийиш.

Жогоруда белгиленгендерге байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын виртуалдуу активдерди/ криптовалюталарды сатып алуу-сатуу кызматтарын көрсөтүү ишин жөнгө салуу мүмкүнчүлүгү каралган.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Санариптик (виртуалдуу) активдерди (криптовалюталарды) жүгүртүүгө байланыштуу ишти жөнгө салуу	1. Санариптик (виртуалдуу) активдерди (криптовалюталарды) жүгүртүүгө байланыштуу ишти жөнгө салуу ыкмаларын жана механизмдерин иштеп чыгуу	2020-жылдын II чейреги	2020-жылдын III чейреги	Улуттук банк, Экономика министрлиги жана башка мамлекеттик жана укук коргоо органдары (макулдашуунун негизинде) жана төлөм системаларынын катышуучулары
	2. Кыргыз Республикасынын айрым ченемдик укуктук актыларына санариптик (виртуалдуу) активдерди (криптовалюталар) жүгүртүлүүгө байланыштуу ишти жөнгө салуу маселелери боюнча өзгөртүүлөрдү иштеп чыгуу жана киргизүү	2020-жылдын III чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, Экономика министрлиги жана башка мамлекеттик жана укук коргоо органдары (макулдашуунун негизинде) жана төлөм системаларынын катышуучулары

3.3.8. Жасалма интеллект технологиясынын колдонулушун изилдөө жана талдап-иликтөө

Маалыматтарды иштеп чыгуунун өсүшү, машина аркылуу окутуу алгоритмдеринин өркүндөшү, процесстерди ишке киргизүү наркынын төмөндөшү, атаандаштыктын күчөшү жана керектөөчүлөрдүн финансылык компанияларга карата жогорку талаптары сыяктуу факторлор жасалма интеллекттин финансылык технологиялар чөйрөсүнө толук жайылтылышына алып келди.

Жасалма интеллект негизиндеги технологияларфинансылык компанияларга башкалардан озунуп, буга чейин мүмкүн болгондон кыйла төмөн баада жекече тейлөөгө мүмкүндүк берет.

Иш жүзүндө жасалма интеллект адам баласы менен компьютердин ортосундагы өз ара иштешүүнү жакшыртуу менен, алда канча көлөмдүү маалыматтарды сапаттуу иштеп чыгууга, өз алдынча билим алууга жана өтө жогорку тездикте билим топтоого жөндөмдүү, бүгүнкү күндө компьютердик алгоритмдер жаңы маалыматтарды алуу процессинде тынбай өркүндөп жатат.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Жасалма интеллект технологиясынын колдонулушун изилдөө жана талдап-иликтөө	Жасалма интеллект технологиясынын колдонуу боюнча сунуштарды иштеп чыгуу	2022-жылдын II чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, Экономика министрлиги, коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары ж.б.

3.3.9. Сактоочу сервистердин колдонулушун изилдөө жана талдап-иликтөө

Акыркы он жылдыкта төлөм кызмат көрсөтүүлөрү рыногу түп-тамырынан бери өзгөрүүлөргө дуушарланган: ал динамикалуу өнүгүп жаткан рыноктун белгилерине ээ болгон. Кардарлар менен ишти уюштурууда төлөм кызмат көрсөтүүлөрүнүн сунуштоонун салттуу ыкмаларын колдонуу бүгүнкү күнү жетишсиз. Заманбап маалыматтык технологияларды жайылтуунун негизинде кардарларды тартуунун жана тейлөөнүн жаңы формаларын түзүү жана аны туура пайдалануу зарыл.

Мындай технологиялардын биринен болуп кардарлардын жана төлөм системаларынын катышуучуларынын персоналынын маалыматтык өз ара аракеттенүүсүн виртуалдаштыруу, б.а. төлөм системаларынын катышуучуларына сактоочу сервистерди сунуштоо саналат.

Сактоочу эсептөөлөрдүн концепциянын маңызы кызмат көрсөтүүлөргө, эсептөө ресурстарына жана интернет аркылуу тиркемелерге аралыктан динамикалуу пайдалануу мүмкүнчүлүгүн акыркы колдонуучуларга сунуштоодон турат.

Төлөм системаларынын катышуучулары менен биргеликте сактоочу сервистердин инфраструктурасын колдонуу боюнча сунуштарды даярдоо пландаштырылууда.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
Сактоочу сервистердин колдонулушун изилдөө жана талдап-иликтөө	Сактоочу сервистерди колдонуу боюнча сунуштарды иштеп чыгуу	2022-жылдын II чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, МТБМК (макулдашуунун негизинде), коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары ж. б.

4. Евразия экономикалык бирлигинин (ЕАЭБ) алкагында бирдиктүү төлөм мейкиндигин түзүү үчүн өз ара иш алып баруу

ЕАЭБ алкагында өз ара иш алып барууну уюштуруу төлөмдөрдү өткөрүүнү, финансылык билдирүүлөрдү жөнөтүүнү, карт аркылуу ишке ашырылган операциялар боюнча төлөм системаларынын өз ара иштешин жана интеграцияланышын, ошондой эле технологиялык стандарттарды өңчөйлөштүрүүнү жана шайкеш келтирүүнү кошо алганда, жаңы финансылык технологияларды пайдалануу менен, бирдиктүү төлөм мейкиндигин түзүүгө багытталган.

ЕАЭБге мүчө өлкөлөрдүн борбордук (улуттук) банктары менен, анын ичинде ЕАЭБ улуттук төлөм системаларын өнүктүрүүнү координациялоо боюнча жумушчу топтун ишинин алкагында төмөнкү багыттар боюнча өз ара иш алып барылууда:

- «Финансылык технологияларды өнүктүрүү боюнча кызматташуу»;
- «ISO 20022 стандартын киргизүү боюнча кызматташуу»;
- «Төлөм карттарынын улуттук системаларын интеграциялоо боюнча кызматташуу»;
- «Финансылык билдирүүлөрдү жөнөтүү боюнча кызматташуу».

Белгиленген милдеттерди аткаруу үчүн ЕАЭБге мүчө өлкөлөр төлөм чөйрөсүндө инновациялык технологияларды иликтөө, сынап көрүү жана жайылтуу тажрыйбаларын өз ара алмашып, бирдиктүү төлөм мейкиндигин, финансылык билдирүүлөрдү жөнөтүү

системасын түзүү боюнча сунуштарды иштеп чыгат, ошондой эле жаңы технологияларды пайдалануу менен төлөм системаларынын интеграцияланышын камсыз кылышат.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктоо күнү	Аткаруучулар
ЕАЭБ алкагында бирдиктүү төлөм мейкиндигин түзүү	Жыйынтыкталган жол картасынын алкагында төлөм чөйрөсүндө инновациялык технологияларды иликтөө, сынап көрүү жана жайылтуу тажрыйбасын бөлүшүү	2020-жылдын III чейреги	2022-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, ЕАЭБ өлкөлөрүнүн борбордук банктары, коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары ж. б.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 30-мартындагы
№ 2020-П-07\18-1-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 24, 28 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банктын эсептик чени жылдык 5,00 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.
2. Токтом 2020-жылдын 31-мартынан тартып күчүнө кирет.
3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматтын Улуттук банктын расмий интернет-сайтында токтом кабыл алынган күндөн тартып бир жумуш күнү ичинде жарыяланышын камсыз кылсын.
4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 30-мартындагы
№ 2020-П-07\18–2-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10–2-(ДКП) «Банктар үчүн милдеттүү камдык талаптардын ченемдери тууралуу» токтомуна өзгөртүү киргизүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20, 27 жана 68-беренелерине жана Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10–1-(ДКП) токтому менен бекитилген «Милдеттүү камдар жөнүндө» жобого ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 13-мартындагы № 2019-П-07/10–2-(ДКП) «Банктар үчүн милдеттүү камдык талаптардын ченемдери тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

– 3 пунктундагы «80,00 пайыз» деген сөз «70,00 пайыз» деген сөзгө алмаштырылсын.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Экономика башкармалыгы ушул токтом менен банктарды тааныштырсын.

4. Токтом 2020-жылдын 1-апрелинен тартып күчүнө кирет.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 30-мартындагы
№ 2020-П-12\19-1-(БС)

COVID-19 коронавирусу жайылышына байланыштуу Кыргыз Республикасынын айрым аймактарына өзгөчө абал киргизүүдө Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын иштөө тартиби жана алардын ишин жөнгө салуу жөнүндө

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2020-жылдын 24-мартындагы «Кыргыз Республикасынын Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаарынын жана Сузак районунун аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө» № 57, «Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Ош шаарынын, Ноокат жана Кара-Суу райондорунун аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө» № 56, «Кыргыз Республикасынын Бишкек шаарынын аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө» № 55 жарлыктарынын талаптарына ылайык, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Жугуштуу оорулар эпидемиясына байланыштуу өзгөчө абалдын орун алышы шарттарында калкка массалык жугуу коркунучу келип чыккан учурда Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган коммерциялык банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын ишиндеги тобокелдиктерди кыскартуу боюнча чаралар, персоналга массалык жугуу коркунучу орун алганга чейин, орун алганда жана/

же орун алгандан кийин Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын маанилүү бизнес-процесстеринин ишин камсыз кылуу үчүн колдонулган жана алардын ишке ашырылышын камсыз кылган иш-чаралар топтомун жүзөгө ашыруу ыкмалары бекитилсин (кошо тиркелет).

2. Бардык микрофинансылык уюмдарына жана алмашуу бюролоруна кардарларды аралыктан тейлөөдөн тышкары, өзгөчө абал киргизилген жана коменданттардын тиешелүү чечимдери чыгарылган Кыргыз Республикасынын аймагында өздөрүнүн ишин өзгөчө абал токтотулганга чейин убактылуу токтотуу сунушталсын.

3. Микрофинансылык уюмдар калкка жугуу коркунучун азайтуу жана маалымат коопсуздугун камсыз кылуу чараларын эске алуу менен коммерциялык банктар жана төлөм системаларынын операторлору менен микрофинансылык уюмдардын кардарларын аралыктан (обочо) тейлөө, ошондой эле кардарларга тейлөө маселелери жана операцияларды аралыктан (обочо) жүргүзүү ыкмалары, колл-борборлордун (маалымдамалар) иши тууралуу маалымат берүү ишин камсыз кылуу жана жөнгө салуу боюнча иштерди жүргүзүшсүн.

4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка жактардын ишин лицензиялоо, анын ичинде кызмат адамдарын макулдашуу лицензияларды/күбөлүктөрдү берүү, каттоо, кайра каттоо, кайра тариздөө, иш чөйрөсүн кеңейтүү, өзгөртүп түзүү, капиталга чектүү катышуу үлүшүн сатып алуу (акцияларды сатып алуу) маселелери, инспектордук текшерүүлөрдүн натыйжалары боюнча жыйынтыктоочу жолугушуулар, инспектордук текшерүүлөр боюнча отчеттор жана Улуттук банктын лицензиялоо боюнча тиешелүү ченемдик укуктук актыларында каралган башка маселелерге тиешелүү бардык документтерди Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын Улуттук банкка берүү мөөнөтү жана аларды Улуттук банк тарабынан кароо мөөнөтү 45 календардык күнгө узартылсын.

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 23-мартындагы № 2020-П-12/14-1-(БС)

«COVID-19 коронавирусу жайылышына байланыштуу Кыргыз Республикасынын айрым аймактарына өзгөчө кырдаал киргизүүдө Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын иштөө тартиби жана алардын ишин жөнгө салуу жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

Жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген, Жугуштуу оорулар эпидемиясына байланыштуу өзгөчө кырдаалдын орун алышы шарттарында калкка массалык жугуу коркунучу келип чыккан учурда Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган коммерциялык банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын ишиндеги тобокелдиктерди кыскартуу боюнча чаралар, персоналга массалык жугуу коркунучу орун алганга чейин, орун алганда жана/же орун алгандан кийин Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын маанилүү бизнес-процесстеринин ишин камсыз кылуу үчүн колдонулган жана алардын ишке ашырылышын камсыз кылган иш-чаралар топтомун жүзөгө ашыруу ыкмаларынын:

13-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«13. Банктар обочо түзүмдүк бөлүмдөрүнүн ишин белгилүү бир калк жашаган ар бир пунктта калктын банктык/төлөм кызмат көрсөтүүлөрүнөн пайдалануу мүмкүнчүлүгүн эске алуу менен камсыз кылуулары зарыл.

Банктын обочо түзүмдүк бөлүмдөрүн (филиалдарын, сактык кассаларын ж.б) жабуу/ишин убактылуу токтотуу тууралуу чечими алдын ала Улуттук банк менен макулдашылууга тийиш.

Ошону менен бирге, банктын (филиалдарынын, сактык кассаларынын ж.б) обочо түзүмдүк бөлүмдөрү алар жайгашкан жай (соода борбору жана башка) жабылып калгандыгына байланыштуу жабылган/иши убактылуу токтотулган учурда алдын ала макулдашуу талап кылынбайт, мында банктар ишти жүргүзүү мүмкүн болбогон жагдайдын келип чыккандыгы тууралуу Улуттук банкка себебин көрсөтүү менен дароо билдирүүсү зарыл.

Эгерде Улуттук банктын баа берүүсү боюнча банктын обочо түзүмдүк бөлүмдөрүнүн ишинин убактылуу токтотулушу/жабылышы

калк үчүн банктык кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалана албай калуу мүмкүнчүлүгүн түзсө, анда Улуттук банк банкка мындай обочо түзүмдүк бөлүмдүн ишин убактылуу токтотууга/ жабууга тыюу салышы мүмкүн.».

6. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы тиешелүү чечим кабыл алганга чейин колдонулат.

7. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

8. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы, Төлөм системалары башкармалыгы, Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, «Микрофинансы уюмдарынын ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, микрофинансылык уюмдарды, кредиттик союздарды, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ААКты, «Гарантиялык фонд» ААКты, кредиттик бюролорду, төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун, Улуттук банктын бардык түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын, Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

9. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 30-мартындагы
№ 2020-П-12\19–1-(БС)
токтомуна карата тиркеме

Жугуштуу оорулар эпидемиясына байланыштуу өзгөчө абалдын орун алышы шарттарында калкка массалык жугуу коркунучу келип чыккан учурда Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган коммерциялык банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын ишиндеги тобокелдиктерди кыскартуу боюнча чаралар, персоналга массалык жугуу коркунучу орун алганга чейин, орун алганда жана/же орун алгандан кийин Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлүнө алынган банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын маанилүү бизнес-процесстеринин ишин камсыз кылуу үчүн колдонулган жана алардын ишке ашырылышын камсыз кылган иш-чаралар топтомун жүзөгө ашыруу ыкмалары

1-глава. Жалпы жоболор

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан көзөмөлгө алынган коммерциялык банктар, банк эмес финансы-кредит уюмдары жана башка юридикалык жактар (мындан ары – банктар), ошондой эле жогоруда көрсөтүлгөн уюмдардын кызмат адамдары ушул токтомдо бекитилген чараларды иш өзгөчөлүгүн эске алуу менен өз ишинде колдонуулары зарыл.

2. Банктар банк персоналынын иштөө жөндөмдүүлүгүнүн бузулушуна байланыштуу штаттан тышкаркы жагдайлар жана COVID-19 коронавирусунын жайылышы кесепеттери орун алган учурда банктардын иш үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуунун негизги чараларын, методдорун жана сактоо (колдоо) каражаттарын камтыган ички документтерди ушул токтомдо каралган чараларды эске алуу менен иштеп чыгуулары тийиш.

3. COVID-19 коронавирусу жайылышына байланыштуу Кыргыз Республикасынын айрым аймактарына өзгөчө абал киргизилген мезгил ичинде банктар ушул токтомдо каралган учурларды, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жана башка ыйгарым укуктуу мамлекеттик бийлик органдарынын өзгөчө абал режимин камсыз кылуу маселелери боюнча өзүнчө чечимдерин эске албаганда, Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарында каралган бардык экономикалык ченемдерди жана талаптарды, сактоого тийиш.

2-глава. Өзгөчө абал мезгилиндеги банк персоналынын жана кардарларынын коопсуздугун камсыз кылуу

4. Жугуштуу оорулар эпидемиясына (пандемиясына) байланыштуу өзгөчө абал киргизилген шарттарда персоналга массалык жугуу коркунучу банктардын өндүрүштүк функцияларын аткарган жана бизнес функцияларынын аткарылышынын технологиялык процессине жооп берген персоналдын тобокелдигине ыкчам чара көрүүнү талап кылган, штаттан тышкаркы жагдай болуп саналат.

5. Коркунуч орун алып турган/сакталган мезгилдеги негизги маанилүү функцияларды аныктоо жана банктын автоматташтырылган маанилүү системаларын тейлеген жана пайдаланышкан адистердин негизги жана кошумча резервин түзүү эпидемиологиялык оорулардын келип чыгышынын алдын алуу чараларына кирет.

6. Кардарларды эсептешүү-кассалык тейлөөнү жүзөгө ашырган банктарда жана алардын түзүмдүк бөлүмдөрүндө, агенттеринде банк кардарларынын жана персоналынын коопсуздугун камсыз боюнча чаралар каралууга тийиш.

Кардарларды тейлөө банктын жайларында жана түзүмдүк бөлүмдөрүндө тейлөөнү санитардык коопсуздук нормаларынын сакталышын жана адамдардын көп топтолушуна жол бербөө каралган, инфекциянын жайылышынын алдын алуу чараларын эске алуу менен камсыз кылуу зарыл.

Банктын кире беришинде дезинфекциялоочу каражаттар (санитайзерлер) милдеттүү түрдө коюлууга тийиш. Мындан тышкары банк кезекте турган кардарларына алардын ортосунда коопсуз

аралыктын (1 метрден аз болбоого) сакталышын камсыз кылуусу зарыл.

Ошону менен бирге эле банктарга өзгөчө абал киргизилген мезгилде банк бөлүмдөрүнүн өзгөчө режимде иштөө маселесин карап чыгуу жана кардарларга банк бөлүмдөрүнүн иштөө графиги тууралуу расмий интернет-сайттар, ошондой эле социалдык тармактар жана кардарлар үчүн электрондук билдирүүлөр аркылуу милдеттүү түрдө маалымдоо сунушталат.

7. Банктын кардарлар менен түздөн-түз байланышта болуучу кассадагы жана башка кызматкерлери жеке коргонуу каражаттары (бет кап, көздү коргоо каражаттары, кол кап жана санитайзерлер) менен камсыз болууга жана алар ар бир кардардан кийин жана акча каражаттары менен иштегенден кийин колун жана иш орударынын тиешелүү жерлерин дезинфекциялап турууга тийиш. Банктар персоналды атайын кийим менен камсыз кылуу мүмкүнчүлүгүн карап чыгуулары зарыл.

Банкка кардарды тейлеген бардык жайларынын каалгаларынын кармагычтарын, чакыруу баскычтарын жана лифттин, POS-терминалдардын баскычтарын жана кардар менен персоналды байланыштыра турган кайсы болбосун башка буюмдарды ар бир 2 (эки) саат сайын дайыма дезинфекциялап туруу сунушталат.

Банкка ар бир инкассациялоо сеансында бакоматтардын, автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалдарынын үстүнкү беттерин атайын каржаттар менен дайыма дезинфекциялап турууну камсыз кылуу сунушталат.

8. Банктар негизги (маанилүү) операцияларды жүзөгө ашырууга катышкан же банктын иши үчүн маанилүү инфраструктуранын иштешине жооптуу болуп саналган персоналды кошпогондо, кызматкерлердин басымдуу бөлүгүн аралыктан иштөө режимине өткөрүү тууралуу маселени карап чыгуулары зарыл. Мында банктар купуя маалыматтарды сактоо жана алардын коопсуздугун камсыз кылуу, маалымат берүү каналдарын коргоо, ошондой эле маалымат коопсуздугунун талаптарын сактоо режимин камсыз кылуулары зарыл.

Өзгөчө абал киргизилгендигине байланыштуу кызматкерлердин эмгегине төлөө жана алардын санын кыскартуу (аралыктан

иштөө, эмгек акы сакталбаган өргүү ж.б.) маселелери Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык чечилүүгө тийиш.

Мындан тышкары, банктар Кыргыз Республикасынын аймагына өзгөчө абал киргизилгендигине байланыштуу белгиленген чектөөлөрдү эске алуу менен кызматкерлерди жумуш орундарына чейин ташууну камсыз кылуу тууралуу маселени да карап чыгуулары зарыл.

9. Банктар операцияларды жүзөгө ашырууда жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоодо персоналдардын кардарлар менен тике байланышын чектөө үчүн өзүнүн кардарларын мүмкүн болушунча максималдуу түрдө аралыктан/обочодон сунушталуучу жеткиликтүү онлайн тейлөөлөрдү жана инфраструктураны колдонууга которуу чараларын кабыл алуулары зарыл.

Анын ичинде, банктар тарабынан кардарларды кредиттөө (каржылоо) жана башка билдирүүлөрүн кароо маселелери боюнча келип түшкөн өтүнүч каттарды жана документтерди баштапкы онлайн-иштеп чыгуу каралышы мүмкүн (документтердин электрондук версиялары электрондук байланыш каражаттары аркылуу иштеп чыгуу үчүн банктын бөлүмдөрүнө жөнөтүлөт). Документтердин каралган электрондук версияларынын негизинде банк өтүнүч каттарды канааттандыруу тууралуу чечим кабыл алышы жана каражаттарды же башка кызмат көрсөтүүлөрдү алуу үчүн кардарга банктын бөлүмүнө даяр документ менен келүү боюнча конкреттүү убакыт белгилениши мүмкүн (анын ичинде кардарды идентификациялоо жана верификациялоо жүргүзүлөт).

10. Банктар кардарлардын пландуу жана пландан тышкаркы келүүлөрүн азайтуу жагында иш жүргүзүшсүн, онлайн тейлөөлөр жана аралыктан тейлөө кызматтары иштеп жаткандыгын (расмий интернет-сайттар же социалдык тармактар жана кардарлар үчүн электрондук билдирүүлөр аркылуу) маалымдашсын, ошондой эле кардарларды аралыктан тейлөөгө которуу мүмкүнчүлүктөрүн карап чыгышсын. Ошондой эле банктар кардарлардан электрондук түрдө келип түшкөн арыздарды каттоону жана карап чыгууну камсыз кылуулары зарыл.

11. Банктын башкаруу органдарынын, комитеттердин жана башка коллегиялдуу органдарынын отурумдарын негизинен конференц байланыш/электрондук почта ж.б. технологияларды колдонуу менен аралыктан/сырттан же эгерде банктын ички документтеринде

каралса жана Кыргыз Республикасынын мыйзамына каршы келбесе, сурамжылоо аркылуу кийинчерээк тастыктоо жана кабыл алынган чечимдерге кезектеги ачык отурумда кол коюу менен өткөрүлүүгө тийиш.

3-глава. Банктык жана төлөм кызмат көрсөтүүлөрүнүн үзгүлтүксүз сунушталышын камсыз кылуу

12. Банктар калк жашаган ар бир пунктта калктын банктык/төлөм кызмат көрсөтүүлөрүнөн пайдалануусун камсыз кылуу мүмкүнчүлүгүн эске алуу менен, обочо түзүмдүк бөлүмдөрүнүн ишин камсыз кылуусу зарыл.

Банктын обочо түзүмдүк бөлүмдөрүн (филиалдарын, сактык кассаларын ж.б.) жабуу/алардын ишин убактылуу токтотуу жөнүндө чечим Улуттук банкка чечим кабыл алынган күндөн тартып 1 (бир) жумуш күнү ичинде себебин көрсөтүү менен маалымдалууга тийиш.

Эгерде Улуттук банктын баа берүүсү боюнча банктын обочо түзүмдүк бөлүмдөрүнүн ишинин убактылуу токтотулушу/жабылышы калк үчүн банктык кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалана албай калуу мүмкүнчүлүгүн түзсө, анда Улуттук банк банкка мындай обочо түзүмдүк бөлүмдүн ишин убактылуу токтотууга/ жабууга тыюу салышы мүмкүн.

Мындан тышкары, банктар айрым обочо түзүмдүк бөлүмдөрдүн иш жүргүзүүсү мүмкүн болбой калган жагдай келип чыккандыгы тууралуу Улуттук банкка анын себебин көрсөтүү менен дароо билдирүүсү зарыл.

13. Банктар тейлөө кызматы үчүн жеткиликтүү банкоматтарды, POS-терминалдарды жана автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалдарын тейлөөнү, ошондой эле негизги банктык кызмат көрсөтүүлөрдү: эсептешүү-кассалык тейлөөнү ишке ашырууну (анын ичинде конверсиялык операцияларды (зарылчылыгына жараша)), арыздарды кабыл алуу, кароо жана кредит берүү (зарылдыгына жараша) кызмат көрсөтүүлөрүн сунуштоого мүмкүнчүлүгү бар обочо түзүмдүк бөлүмдөрдүн үзгүлтүксүз иштешин, акча которуу системалары аркылуу которууларды камсыз кылуусу зарыл.

14. Банктар кардарларга сунушталуучу кызмат көрсөтүүлөр тууралуу бардык маселелер боюнча консультациялык кызматтарды

тиешелүү тартипте сунуштоого, ошондой эле колл-борборлорду, интернет-сайттарды, онлайн тейлөөлөрдү, социалдык тармактарда баракчаларды өзгөчө абалга ылайыкташтыруу менен алардын үзгүлтүксүз иштешин камсыз кылууга тийиш.

15. Банктар нак акча менен камсыз кылууга банктын жана анын обочо түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жана банкоматтардын муктаждыктарын алдын ала талдап-иликтөөгө тийиш. Талдап-иликтөөнүн натыйжасында банктар тиешелүү билдирмени даярдоосу жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына жөнөтүүсү зарыл.

16. Банктар банкоматтарды туруктуу негизде өз учурунда инкассациялап, банкоматтардын, автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалдарынын үзгүлтүксүз иштешин камсыз кылууга тийиш. Банктарды, өз алдынча тейлөө терминалдарын инкассациялоого мүмкүн болбогон жагдай келип чыккан учурда, себебин көрсөтүү менен бул тууралуу Улуттук банкка дароо билдирүү зарыл.

17. Банктар төлөм системалары менен өз ара эсептешүүлөрдү өз учурунда жүргүзүүнү, нак акча каражаттарын төлөм уюмдарынан жана алардын агенттеринен өзүнүн түзүмдүк бөлүмдөрүндө жана филиалдарында толук көлөмдө кабыл алууну жана аларды товарларды/кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын жана төлөм уюмдарынын эсебине өз учурунда чегерүүнү камсыз кылууга тийиш.

18. Штаттан тышкаркы жагдайлардын жана финансылык жоготуулардын келип чыгуу тобокелдигине жол бербөө максатында, банктар акча жана маалымат уурдоо ниетинде банктын системаларына хакердик чабуулдардын санынын өсүшүнө байланыштуу тобокелдиктерди талаптагыдай тескөөсү зарыл, аралыкта жайгашкан түйүндөрдүн, банктык төлөм карттары менен эсептешүүлөр системасынын, мобилдик/интернет банкинг жана мобилдик тиркемелердин ишин өзгөчө контролдоого, ошондой эле төлөм инструменттеринин, финансылык билдирүүлөр менен алмашуу каналдарынын жана жалпы банктын ишинин үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылууга тийиш.

19. Банктарда техниканын, программалык камсыздоонун же инфраструктуранын башка объектилеринин иштен чыгышына байланыштуу көйгөйлүү маселелерди чечүү мүмкүнчүлүгү туруктуу негизде камсыз кылынуусу зарыл. Маанилүү системалардын иши

үзгүлтүккө учураган жана алардын себебин өз алдынча четтетүүгө мүмкүн болбогон учурда, бул тууралуу Улуттук банкка себебин көрсөтүү менен дароо билдирүү зарыл.

20. Банктар банктагы күндөлүк абалга туруктуу негизде мониторинг жүргүзүп турууга, бар каражаттардын (ликвиддүү активдердин) жетиштүүлүгүнө талдоо жүргүзүүгө, банктын финансылык абалынын начарлашына жол бербөө чараларын кабыл алууга тийиш.

21. Банктар банктын ишинин үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу боюнча иштерди ыйгарым укуктуу коменданттын штабы менен туруктуу негизде жүргүзүүсү зарыл.

4-глава. Банктардын ишин жөнгө салуу жана көзөмөлдөө маселелери

22. Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген банк ишин көзөмөлдөө, жөнгө салуу жана лицензиялоо маселелери боюнча банк мыйзамдарынын талаптары толугу менен банктарга таркатылат. Мында, кызмат адамдарын макулдашуу, лицензияларды/күбөлүктөрдү берүү, каттоо, кайра каттоо, кайра тариздөө, иш алып баруу чөйрөсүн кеңейтүү, кайра өзгөртүп түзүү, капиталга чектүү катышуу үлүшүн сатып алуу (акцияларды сатып алуу) маселелери боюнча документтерди кароо мөөнөттөрү Улуттук банк Башкармасынын чечиминин негизинде өзгөчө абал режиминин мөөнөтүн эске алуу менен узартылышы мүмкүн.

23. Кыргыз Республикасынын аймагында өзгөчө абал режими киргизилгендигинин натыйжасында, банктын Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарында белгиленген экономикалык ченемдерди жана талаптарды бузууга жол берген учурлары, банк тарабынан көрүлгөн чараларды жана аракеттерди, өзгөчө абал режиминин тийгизген таасирин эске алуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан каралат.

24. Банктардын отчету маселеси боюнча Улуттук банк тарабынан өзүнчө чечим кабыл алынган учурларды эске албаганда, банктын отчеттору Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген мөөнөттөрдө берилүүгө тийиш, мында отчеттор Улуттук банкка электрондук түрдө жөнөтүлүшү мүмкүн, кагаз жүзүндө отчеттор өзгөчө абал режими токтотулгандан кийин берилет.

25. Ушул токтом колдонууда болгон мезгил ичинде банктардын Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы менен кат алышуусу банк тарабынан аныкталган ыйгарым укуктуу электрондук даректерден жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий электрондук почтасына (mail@nbkr.kg) жөнөтүү аркылуу, кийин Кыргыз Республикасынын аймагында өзгөчө абал токтотулгандан кийин документин түп нускасын берүү менен жүргүзүлөт.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 3-апрелиндеги
№ 2020-П-12/20-1-(НПА)

Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын жана банк эмес финансы-кредит уюмдарынын Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына отчет берүүсүнүн убактылуу мөөнөттөрү жөнүндө

COVID-19 пандемиясынан улам түптөлгөн жагдайга байланыштуу өлкөнүн банк жана финансы системаларында туруктуулукту сактоо максатында, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Коммерциялык банктар тарабынан Улуттук банкка ай сайын жана чейрек сайын берилүүчү отчеттордун төмөнкүдөй убактылуу мөөнөттөрү белгиленсин:

– Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 токтому менен бекитилген «Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчет жөнүндө» жободо каралган мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун 1–18, 19, 29, 30, 31, 32, 33 жана 37-бөлүктөрү боюнча – отчеттук мезгилден кийинки айдын 20-күнүнөн кеч эмес;

Мында ар күндүк жана ар жумалык отчетторду (26, 27, 28, 34, 35 жана 36-бөлүктөр) сунуштоо мөөнөтү өзгөрүүсүз калтырылды.

– Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 28-июнундагы № 2019-П-12/34-4-(НПА) токтому менен бекитилген «Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик консолидацияланган отчет жөнүндө»

жободо каралган мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик консолидацияланган отчет боюнча – отчеттук мезгилден кийинки айдын 30-күнүнөн кеч эмес.

2. Төмөнкү отчетторду берүүнүн убактылуу мөөнөттөрү белгиленсин:

– Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23–5-(НПА) токтому менен бекитилген «Банктарды жоюу жөнүндө» жободо каралган банктарды жоюучулар үчүн – отчеттук мезгилден кийинки айдын 15-күнүнөн кеч эмес;

– Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23–8-(НПА) токтому менен бекитилген «Убактылуу администрация жөнүндө» жободо каралган убактылуу администраторлор үчүн – отчеттук мезгилден кийинки айдын 15-күнүнөн кеч эмес.

3. Улуттук банктын көзөмөлүнө алынган банк эмес финансы-кредит уюмдары, ошондой эле башка юридикалык жактар үчүн төмөндөгү жоболордо каралган мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчетторду берүү мөөнөтү 2020-жылдын 10-майына чейин узартылсын:

– Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 токтому менен бекитилген «Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик бантык отчет жөнүндө»;

– Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 16-январындагы № 3/3 токтому менен бекитилген «Кредиттик союздун мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө»;

– Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 27-майындагы № 25/3 токтому менен бекитилген «Микрофинансылык компаниянын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө»;

– Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 27-майындагы № 25/3 токтому менен бекитилген «Микрокредиттик компаниянын/ микрокредиттик агенттиктин мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө»;

– Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 17-октябрындагы № 45/1 токтому менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырышкан микрокредиттик компаниялардын жана микрокредиттик

агенттиктердин мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө»;

– Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 9-сентябрындагы № 2019-П-33/47–3-(НФКУ) токтому менен бекитилген Кепилдик фонддордун ишин жөнгө салуу эрежелери.

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2020-жылдын 24-мартындагы «Кыргыз Республикасынын Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаарынын жана Сузак районунун аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө» № 57, «Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Ош шаарынын, Ноокат жана Кара-Суу райондорунун аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө» № 56, «Кыргыз Республикасынын Бишкек шаарынын аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө» № 55 жарлыктары менен өзгөчө абал киргизилген аймактардан тышкары иштеген алмашуу бюролору үчүн ар күндүк отчетторду берүү мөөнөттөрү өзгөрүүсүз калат жана Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 14-августундагы № 2019-П-12/42–1-(НПА) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасында нак чет өлкө валютасы менен алмашуу операцияларын жүргүзүү тартиби жөнүндө» жобого ылайык берилет.

Кыргыз Республикасынын өзгөчө абал киргизилген жана ишти убактылуу токтотуу жөнүндө коменданттардын, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын тиешелүү чечимдери бар аймагында катталган алмашуу бюролору, киргизилген өзгөчө абал токтотулганга же ишти убактылуу токтотуу жөнүндө коменданттардын, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын тиешелүү чечимдери кабыл алынганга чейин порталда «иштебеген мезгилди» орнотуусу зарыл.

4. Ушул токтомдун 1–3-пунктуларында көрсөтүлгөн Улуттук банктын көзөмөлүнө алынган коммерциялык банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдарынын жана башка юридикалык жактардын отчеттору Улуттук банкка электрондук форматта берилет.

Кагаз бетине чыгарылган отчеттор Улуттук банкка өзгөчө абал режими токтотулгандан кийин берилет. Мында кагаз бетине чыгарылган отчеттор мурда электрондук форматта берилген отчеттор менен дал келүүгө тийиш.

5. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы тиешелүү чечим кабыл алганга чейин колдонулат.

6. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

7. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды «Микрофинансы уюмдарынын ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кыргыз Республикасынын кредиттик союздарынын жана кооперативдеринин улуттук ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ААКты, «Гарантиялык фонд» ААКты, микрофинансылык уюмдарды, кредиттик союздарды, кредиттик бюролорду, алмашуу бюролорун, Банктарды жоюу боюнча агенттикти, «Ак Банк» ААКтын жоюучусу К. Шаршекееваны, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

8. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 3-апрелиндеги
№ 2020-П-14/20-2-(ПС)

Коммерциялык банктардын, төлөм уюмдарынын, төлөм системаларынын операторлорунун Кыргыз Республикасын Улуттук банкына электрондук форматта төлөм системасы боюнча отчет берүүсүнүн убактылуу мөөнөттөрү жөнүндө

COVID-19 пандемиясынан улам түптөлгөн жагдайга байланыштуу өлкөнүн банк жана финансы системаларында туруктуулукту сактоо максатында, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары, коммерциялык банктар жана эл аралык акча которуу системаларынын операторлору үчүн төмөнкү жоболордо жана эрежелерде каралган ай сайын жана чейрек сайын Улуттук банкка отчетторду берүү мөөнөтү 2020-жылдын 10-майына чейин узартылсын:

– Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 токтому менен бекитилген «Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчет жөнүндө» жобо (20, 21-бөлүктөр);

– Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 30-мартындагы № 15/6 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө» жобо;

– Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 26-майындагы № 36/7 токтому менен бекитилген

«Банктык чекене кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча агенттик келишимдерди түзүүдө коммерциялык банктардын ишине карата коюлуучу негизги талаптар жөнүндө» жобо;

– Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 21-декабрындагы № 77/4 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүзөгө ашыруу эрежелери;

– Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 15-июлундагы № 30/6 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасында акча которуулар системасына тиешелүү акча которууларды жүзөгө ашыруу боюнча эрежелер;

– Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 9-декабрындагы № 76/8 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасында банктык төлөм карттар жөнүндө» жобо;

– Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46–2-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм системасындагы штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө» жобо.

Ар күндүк жана ар жумалык отчетторду берүү мөөнөттөрү жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46–2-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм системасындагы штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө» жобонун 10-пунктунда каралган жалпы төлөм системасынын иштөөсүнө тиешелүү жагдайлар тууралуу кардарларга жана Улуттук банкка билдирүү тартиби өзгөрүүсүз калтырылды.

2. Төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары үчүн Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50–2-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жободо каралган отчетторду берүүнүн төмөнкүдөй убактылуу мөөнөттөрү белгиленсин:

– ай сайын берилүүчү отчеттор – отчеттук мезгилден кийинки айдын 25-күнүнөн кеч эмес;

– 2020-жылдын 1-чейреги үчүн отчеттор – 2020-жылдын 10-майынан кеч эмес.

3. Ушул токтомдун 1 жана 2-пунктуларында көрсөтүлгөн төлөм системаларынын операторлорунун, төлөм уюмдарынын, коммерциялык банктардын жана эл аралык акча которуу системаларынын операторлорунун отчеттору Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына электрондук форматта берилет.

Кагаз бетине чыгарылган отчеттор Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына өзгөчө абал режими токтотулгандан кийин берилет жана мурда электрондук форматта берилген отчеттор менен дал келүүгө тийиш.

4. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы тиешелүү чечим кабыл алганга чейин колдонулат.

5. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

6. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен төлөм системаларынын операторлорун, төлөм уюмдарын, коммерциялык банктарды, эл аралык акча которуу системаларынын операторлорун, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 9-апрелиндеги
№ 2020-П-14/21-1-(ПС)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 18-мартындагы № 2020-П-12/13-1-(БС) «COVID-19 пандемиясына байланыштуу финансы-кредит уюмдарынын ишин убактылуу жөнгө салуу эрежелери жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 18-мартындагы № 2020-П-12/13-1-(БС) «COVID-19 пандемиясына байланыштуу финансы-кредит уюмдарынын ишин убактылуу жөнгө салуу эрежелери жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

– төмөнкү мазмундагы 8–1 жана 8–2-пунктулар менен толукталсын:

«8–1. Коммерциялык банктар, кардардын (пенсионер, мамлекеттик жөлөк пул алуучу) эсеби кайсы банкта ачылганына карабастан, «Элкарт» банктык төлөм карттарын пайдалануу менен эсептешүүлөрдүн улуттук төлөм системасы аркылуу банкоматтардан, нак акча каражатын берүү пункттарынан, POS-терминалдардан жана башка аралыкта орнотулган жабдуулардан акча каражаттарын алууда кардардан, анын ичинде «Кыргыз почтасы» мамлекеттик ишканасы менен түзүлгөн агенттик келишимдин алкагында POS-терминалдар

аркылуу жүргүзүлгөн ар бир транзакция үчүн комиссияларды албасын.

8–2. «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАК, пенсионерлердин жана мамлекеттик жөлөк пул алуучулардын «Элкарт» улуттук карттары боюнча жүргүзүлгөн төлөмдөрдүн процессинги үчүн коммерциялык банктардан комиссияларды албасын.».

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, «Банктар аралык процессинг борбору» жабык акционердик коомун, «Кыргыз почтасы» мамлекеттик ишканасын, Кыргыз Республикасынын Социалдык фондун, Кыргыз Республикасынын Эмгек жана социалдык өнүктүрүү министрлигин, Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын, Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсин.

4. Токтом кабыл алынган күндөн тартып күчүнө кирет.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 16-апрелиндеги
№ 2020-П-12123-1-(БС)

Банктын финансылык отчетуна аудит жүргүзүү, бекитүү, сунуштоо жана жарыялоо мөөнөттөрүн узартуу жөнүндө

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2020-жылдын 24-мартындагы № 57 «Кыргыз Республикасынын Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаарынын жана Сузак районунун аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө», 2020-жылдын 24-мартындагы № 56 «Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Ош шаарынын, Ноокат жана Кара-Суу райондорунун аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө», 2020-жылдын 24-мартындагы № 55 «Кыргыз Республикасынын Бишкек шаарынын аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө», 2020-жылдын 14-апрелиндеги № 71 «Кыргыз Республикасынын Президентинин кээ бир чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө», 2020-жылдын 14-апрелиндеги № 72 «Кыргыз Республикасынын Нарын облусунун Нарын шаарынын жана Ат-Башы районунун аймагында өзгөчө абал киргизүү жөнүндө» жарлыктарынын талаптарына ылайык, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20, 68 жана 127-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Банктын жылдык финансылык отчетуна тышкы аудит жүргүзүү, бекитүү жана сунуштоо боюнча төмөнкү мөөнөттөр белгиленсин:

– банктын жылдык финансылык отчетуна тышкы аудит жүргүзүү жана акционерлердин жалпы жыйыны менен бекитүү мөөнөтү – 2020-жылдын 1-сентябрынан кеч эмес;

- Улуттук банкка акционерлердин жалпы жыйынында бекитилген финансылык отчет менен чогуу аудитордук корутундунун күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн, банктын жетекчилигине аудитордун жазган катын берүү мөөнөтү – 2020-жылдын 15-сентябрынан кеч эмес;

- банктын жылдык финансылык отчетун (анын ичинде консолидацияланган отчет) аудитордук корутунду менен бирге жалпыга маалымдоо каражаттарында жарыялоо мөөнөтү – 2020-жылдын 1-октябрынан кеч эмес.

Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 28-июнундагы № 2019-П-12/34–4-(НПА) токтому менен бекитилген «Консолидацияланган көзөмөл жөнүндө» жобонун 2 жана 3-тиркемесинде көрсөтүлгөн 2 жана 3-түзүмү менен банктык топтор (резидент эместер) үчүн ушул жобонун 84 жана 91-пунктуларында каралган мөөнөттөр колдонулат.

2. Финансылык отчетторду жарыялоо боюнча төмөнкү мөөнөттөр белгиленсин:

- банктын чейрек сайын берилүүчү финансылык отчетун (чейрек сайын берилүүчү финансылык абал, жыйынды киреше, акча каражаттарынын жылышы жана өздүк капиталдагы өзгөрүүлөр жөнүндө), ошондой эле Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 12-мартындагы № 6/2 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын финансылык отчетторду түзүүсүнө карата коюлган талаптар жөнүндө» жобонун 31–1-пунктунда камтылган маалыматтарды банктын расмий интернет-сайтына жарыялоо мөөнөтү-отчеттук чейректен кийинки айдын 30-күнүнөн кеч эмес, ал эми жалпыга маалымдоо каражаттарында мамлекеттик жана/же расмий тилде жарыялоо мөөнөтү – отчеттук чейректен кийинки акыркы айдын 30-күнүнөн кеч эмес;

- ай сайын берилүүчү финансылык абал жана жыйынды киреше жөнүндө отчетторду (ай сайын берилүүчү финансылык отчет) банктын расмий интернет-сайтына жарыялоо мөөнөтү – кийинки айдын 30-күнүнөн кеч эмес.

Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 12-мартындагы № 6/2 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын финансылык отчетторду түзүүсүнө карата коюлган талаптар жөнүндө» жобонун 27-пунктуна ылайык,

ай сайын жана чейрек сайын берилүүчү финансылык отчеттор, жалпыга маалымдоо каражаттарында же/жана банктын расмий интернет-сайтында жарыялангандан кийин 3 (үч) жумуш күнү ичинде электрондук түрдө Улуттук банкка берилет, кийин кагаз түрүндө сунушталат.

3. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет жана 2020-жылдын 31-декабрына чейин колдонулат.

4. Юридика башкармалыгы:

- токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

5. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды, Улуттук банктын бардык түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын, Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 22-апрелиндеги
№ 2020-П-33/24-2-(НФКУ)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна өзгөртүүлөр киргизилсин (кошо тиркелет):

- 2014-жылдын 30-майындагы № 24/8 «Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу»;

- 2014-жылдын 30-майындагы № 24/9 «Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу».

2. Юридика башкармалыгы:

- токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын микрокаржылоо компанияларын, «Микрофинансылык уюмдар ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кыргызстандын кредиттик союздарынын жана кооперативдеринин улуттук ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 22-апрелиндеги
№ 2020-П-33/24–2-(НФКУ)
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/8 «Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Микрокаржылоо компаниялары тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө» нускоонун:

– 15-пунктунун:

биринчи абзацындагы «жана мөөнөттүү аманаттарды (депозиттерди) тартуу менен иш алып барышкан» жана «кагаз бетине чыгарылган жана» деген сөздөр алынып салынсын;

экинчи абзацындагы «жана акча каражаттарын тарткан» жана «кагазга чыгарылган түрүндө жана» деген сөздөр алынып салынсын;

– 16-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;

– 18-пункту төмөнкү мазмундагы абзац менен толукталсын:

«Эскертүү: 0–0,05% чегинде белгиленген лимиттерден ашыруу айыптык төлөм салууга алып келбейт.»;

– 1-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

Микрокаржылоо компаниялары
тарабынан ачык валюта
позицияларынын лимиттеринин
сакталышы тартиби
жөнүндө нускоого карата
1-тиркеме

Ачык валюта позициялары тууралуу күн сайын сунушталуучу отчет

FIELD	FIELD NAME	TYPE	WIDTH	DEC	Комментарий
1					Отчеттук күн (дата)
2					БФКУнун шарттуу коду
3					Баланстык эсеп
4					Валютанын тамга түрүндөгү коду
5					Күндүн аягына карата активдүү калдык (сом)
6					Күндүн аягына карата пассивдүү калдык (сом)
7					Күндүн аягына карата активдүү калдык (номинал)
8					Күндүн аягына карата пассивдүү калдык (номинал)
9					Валютанын эсептик курсу
Total					

Маалымат базасы VALXXXDD деп аталышы керек

Биринчи үч белги XXX – мекеменин номери

Төртүнчү жана бешинчи белги DD – иштеп чыгуу күнү

FIELD – мамыча

FIELD NAME – мамычанын аталышы

TYPE – маалыматтын тиби

WIDTH – белгилердин саны

DEC – чекиттен кийинки белгилердин саны

Total – жыйынтыгында

Отчет dbf. форматында сунушталууга тийиш

»;

– 2-тиркеме күчүн жоготкон катары таанылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/9 «Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө» нускоонун:

– 15-пунктунун:

биринчи абзацындагы «отчеттук жумадан кийинки алгачкы эле жумуш күнү саат 9.00гө чейин» сөздөрү «күн сайын саат 9.00гө чейин» деген сөздөргө алмаштырылсын, «кагаз бетине чыгарылган жана» деген сөздөр алынып салынсын;

экинчи абзацындагы «отчеттук жумадан кийинки алгачкы эле жумуш күнү саат 9.00гө чейин» сөздөрү «күн сайын саат 9.00гө чейин» деген сөздөргө алмаштырылсын, «кагазга чыгарылган түрүндө жана» деген сөздөр алынып салынсын;

– Нускоого карата тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

«Кредиттик союздар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышы тартиби жөнүндө нускоого карата тиркеме

Ачык валюта позициялары тууралуу күн сайын сунушталуучу отчет

FIELD	FIELD NAME	TYPE	WIDTH	DEC	Комментарий
1					Отчеттук күн (дата)
2					БФКУнун шарттуу коду
3					Баланстык эсеп
4					Валютанын тамга түрүндөгү коду
5					Күндүн аягына карата активдүү калдык (сом)
6					Күндүн аягына карата пассивдүү калдык (сом)
7					Күндүн аягына карата активдүү калдык (номинал)
8					Күндүн аягына карата пассивдүү калдык (номинал)
9					Валютанын эсептик курсу
Total					

Маалымат базасы VALXXXDD деп аталышы керек

Биринчи үч белги XXX – мекеменин номери

Төртүнчү жана бешинчи белги DD – иштеп чыгуу күнү

FIELD – мамыча

FIELD NAME – мамычанын аталышы

TYPE – маалыматтын тиби

WIDTH – белгилердин саны

DEC – чекиттен кийинки белгилердин саны

Total – жыйынтыгында

Отчет dbf. форматында сунушталууга тийиш

«.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2020-жылдын 22-апрелиндеги
№ 2020-П-33\24-3-(НФКУ)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин.

2. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик

реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгы ушул токтом менен «Микрофинансылык уюмдар ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кыргызстандын кредиттик союздарынын жана кооперативдеринин улуттук ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, тиешелүү микрофинансылык уюмдарды жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 22-апрелиндеги
№ 2020-П-33/24–3-(НФКУ)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык
уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам
банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык
жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону
бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтому менен бекитилген «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылуучу операциялар жөнүндө» жобонун:

– «Шарика/мушарака келишими/өнөктөштүгү» деп аталган 2-глава төмөнкү мазмундагы 52–1 жана 52–2-пунктулар менен толукталсын:

«52–1. Айыл чарба секторунда колдонулуучу келишимдер/өнөктөштүктөр:

1) Мусакат келишими (ирригациялык өнөктөштүк) – бул, биринчи тарап белгилүү айыл чарба бак-дарактарын/өсүмдүктөрүн кам көргөн экинчи тарапка түшүмдү/жемишти тараптар ортосунда келишимди түзүүдө аныкталган үлүштөргө ылайык бөлүшүп алуу шарты менен сунуштаган келишим.

2) Музараа келишими – бул, биринчи тарап жерди айыл чарба иштерин уюштуруу үчүн экинчи тарапка түшүмдүн тараптар ортосунда келишимди түзүүдө макулдашылган үлүшүн алуу үчүн сунуштаган келишим.

3) Мугараса келишими – бул, биринчи тарап бак-дарак тигилбеген жерди бак-дарактарды отургузуу үчүн жана кийин бак-дарактарды жана түшүмдү/жемишти келишимде макулдашылган коэффициентке ылайык бөлүшүп алуу үчүн экинчи тарапка сунуштаган келишим.

52–2. Айыл чарба секторун өнүктүрүүгө каржылоону ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык талаптагыдай ишке ашыруу үчүн шариат стандарттарына таянуу зарыл, ошондой эле финансы-кредит уюмдарында иште колдонуу үчүн шариат стандарттары боюнча тиешелүү билими бар кызматкерлер болууга тийиш.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 марта 2020 года
№ 2020-П-14\17-1-(ПС)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О Временной администрации» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-8-(НПА)

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О Временной администрации» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-8-(НПА) (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения платежных организаций и операторов платежных систем, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем»

КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи», ЗАО «Межбанковский процессинговый центр», ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана» и коммерческих банков.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 марта 2020 года
№ 2020-П-14/17–1-(ПС)

**Изменения
в постановление Правления Национального банка Кыргызской
Республики «Об утверждении Положения «О Временной
администрации» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23–8-(НПА)»**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О Временной администрации» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23–8-(НПА)» следующие изменения:

в Положении «О Временной администрации», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. Настоящее Положение определяет основания, порядок, процедуры введения и осуществления Временной администрации и осуществления в период Временной администрации реструктуризации коммерческих банков, микрофинансовых организаций, привлекающих депозиты, Государственного банка развития, ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», кредитных союзов, привлекающих депозиты, в том числе осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования или имеющих «исламское окно», жилищно-сберегательных кредитных компаний, с учетом специальной терминологии, применяемой ими при осуществлении банковских операций (далее – банки), а также платежных организаций/операторов платежных систем (далее – ПО/ОПС). При этом процедуры реструктуризации к кредитным союзам и ПО/ОПС не применяются.

Настоящее Положение применяется к кредитным союзам и ПО/ОПС с учетом особенностей их деятельности в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.»;

– пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. В настоящем Положении используются определения, изложенные в законах Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и «О платежной системе Кыргызской Республики», а также следующие понятия:

Временная администрация вводится Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) в качестве меры воздействия в целях установления контроля над:

– банком для обеспечения сохранности активов, документов и информации, защиты прав и законных интересов вкладчиков и других кредиторов банка, обеспечения стабильности и безопасности банковской системы Кыргызской Республики, а также установления реального положения дел в банке и определения его дальнейшей деятельности;

– ПО/ОПС для защиты прав и законных интересов пользователей платежных систем, поддержания и обеспечения эффективности, безопасности и надежности платежных систем, а также установления реального положения дел в ПО/ОПС и определения его дальнейшей деятельности.

Временный администратор – лицо, назначенное Национальным банком Временным администратором или руководителем Временной администрации в целях осуществления режима Временной администрации в банке/ПО/ОПС.

Противодействие Временной администрации – действие или бездействие органов управления и/или отдельных должностных лиц и сотрудников банка/ПО/ОПС (филиала/дочерней компании) и иных, связанных с банком/ПО/ОПС лиц, препятствующих или делающих невозможным выполнение Временным администратором или руководителем/членами Временной администрации функций, определенных Законом Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и настоящим Положением.

Акт о противодействии осуществлению Временной администрации – документ, который составляется по каждому факту противодействия органов управления и/или отдельных должностных лиц и/или сотрудников банка/ПО/ОПС (филиала/дочерней компании)

и иных, связанных с банком/ПО/ОПС лиц, осуществлению Временной администрации.

Орган надзора – структурные подразделения Национального банка, Комитет по надзору Национального банка (далее – Комитет по надзору), Комитет по платежной системе Национального банка (далее – Комитет по платежной системе), предусмотренные организационной структурой Национального банка.

Реструктуризация банка – комплекс мер, предпринимаемых в отношении банка в целях защиты интересов вкладчиков и других кредиторов, сохранения непрерывности системно важных для банковской или платежной системы функций банка, а также обеспечения стабильности банковской и финансовой системы.»;

– пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Временная администрация вводится в банк/ПО/ОПС при наличии оснований, указанных в Законе Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», а также нормативных правовых актах Национального банка.»;

– пункт 4 изложить в следующей редакции:

«4. Решение о введении Временной администрации и назначении Временного администратора/руководителя Временной администрации принимается Правлением Национального банка (далее – Правление)/Комитетом по надзору/Комитетом по платежной системе Национального банка по ходатайству органа надзора.

Решение Правления/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка о введении Временной администрации и назначении Временного администратора/руководителя Временной администрации оформляется постановлением и вступает в силу с момента его принятия, если в самом постановлении не предусмотрено иное.»;

– пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. Решение о введении Временной администрации и назначении Временного администратора/руководителя Временной администрации может быть принято Правлением/Комитетом по надзору/Комитетом по платежной системе Национального банка по заявлению Правления, Совета директоров, кредиторов

и акционеров банка, членов исполнительного органа и/или акционером (учредителей)/участников ПО/ОПС, а также по обращению правоохранительных, судебных и других уполномоченных государственных органов, в которых должны быть указаны основания для назначения Временной администрации.»;

– пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. В случае если введение Временной администрации инициируется лицами, указанными в пункте 5 настоящего Положения, они должны при обращении предоставить в Национальный банк следующие документы:

– заявление о непогашении банком кредиторской задолженности в течение последующих 5 (пяти) рабочих дней после наступления срока платежа либо о наличии других оснований для введения Временной администрации, согласно законодательству Кыргызской Республики;

– заявление о неисполнении ПО/ОПС финансовых обязательств перед участниками и/или пользователями платежной системы и/или неспособности погашения обязательств в течение последующих 5 (пяти) рабочих дней после наступления срока осуществления расчетов, либо о наличии других оснований для введения Временной администрации, согласно законодательству Кыргызской Республики;

– обоснование необходимости введения Временной администрации в банк/ПО/ОПС со ссылкой на соответствующие нормативные правовые акты и приложением подтверждающих документов.

Орган надзора рассматривает указанные документы в течение 20 (двадцати) рабочих дней и в случае обоснованности и необходимости введения Временной администрации, на основании представленных документов выносит ходатайство на рассмотрение Правления/ Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка для принятия решения.»;

– пункт 7 изложить в следующей редакции:

«7. Ходатайство о введении Временной администрации в банке/ ПО/ОПС должно содержать:

– сведения о банке, филиалах, сберкассах, дочерних и зависимых компаниях, структуре банковской группы (если

применимо) или сведения о ПО/ОПС, дочерних и зависимых компаниях (если применимо);

- обоснование назначения Временной администрации;
- сведения о финансовом состоянии банка/ПО/ОПС (включая результаты последних комплексных и целевых проверок);
- предложение о сроке действия Временной администрации, но не более 6 (шести) месяцев;
- предложение о составе Временной администрации (кандидатурах Временного администратора, членах Временной администрации) с указанием информации о соответствии кандидатур требованиям, предъявляемым Национальным банком;
- предложения (при наличии/необходимости) по введению ограничений в деятельность банка/ПО/ОПС с указанием обоснования;
- перечень банков-корреспондентов банка и/или перечень поставщиков товаров/услуг, агентов ПО, контрагентов ОПС;
- другая информация.»;
- пункт 8 изложить в следующей редакции:

«8. В постановлении Правления/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка о введении Временной администрации и назначении Временного администратора/руководителя Временной администрации указываются:

- фирменное (полное официальное) и сокращенное наименование банка/ПО/ОПС, в отношении которого принимается решение о введении Временной администрации;
- основания для введения Временной администрации (включая ссылки на нормативные правовые акты);
- дата и время начала введения режима Временной администрации;
- срок действия режима Временной администрации;
- режим работы банка, включая порядок осуществления банком расчетов и платежей (при необходимости), или режим работы ПО/ОПС, включая правила и процедуры по приему платежей в пользу третьих лиц/процессинга платежей;

- перечень ограничений деятельности (при необходимости), налагаемых на банк/ПО/ОПС;
- сведения о назначенном Временном администраторе, а также привлеченных к Временной администрации лицах, в том числе служащих Национального банка;
- поручение или указание, обязательное для исполнения Временной администрацией (при необходимости);
- сроки приема документов, активов и ценностей банка/ПО/ОПС Временной администрацией;
- требование об уведомлении банков-корреспондентов о назначении Временной администрации и/или требование об уведомлении банков, ПО/ОПС;
- сроки и порядок предоставления сметы расходов и отчетности Временной администрацией в Национальный банк.

Постановление Правления/ Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка о введении Временной администрации и назначении Временного администратора/ руководителя Временной администрации может содержать другие положения, которые необходимы для выполнения задач и функций, возложенных на Временную администрацию.»;

- пункт 10 изложить в следующей редакции:

«10. Постановление Правления/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка о введении Временной администрации и назначении Временного администратора/ руководителя Временной администрации доводится до сведения органов управления банка/ПО/ОПС органом надзора в течение 1 (одного) рабочего дня с момента принятия решения о введении Временной администрации, если в самом постановлении не предусмотрено иное.

Копия постановления Правления/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка вручается председателю Совета директоров или руководителю банка, руководителю исполнительного органа или руководителю ПО/ОПС под роспись с указанием даты и времени вручения на втором экземпляре копии, который хранится у Временного администратора до прекращения его полномочий. Копия второго экземпляра постановления с подписью

о получении банком/ПО/ОПС предоставляется Временным администратором в орган надзора.»;

– пункт 11 изложить в следующей редакции:

«11. При принятии решения о введении Временной администрации орган надзора в течение 1 (одного) рабочего дня с момента принятия решения о введении Временной администрации:

– в банке: направляет письмо-уведомление организациям, предоставляющим услуги по межбанковским системам расчетов и платежей, всем коммерческим банкам, Агентству по защите депозитов Кыргызской Республики (далее – Агентство по защите депозитов), ЗАО «Межбанковский процессинговый центр», если в самом постановлении не предусмотрено иное;

– в ПО/ОПС: направляет письмо-уведомление банкам, всем ПО/ОПС, если в самом постановлении не предусмотрено иное.

Письмо-уведомление должно содержать следующее:

– наименование банка/ПО/ОПС, в котором введена Временная администрация;

– сообщение о начале Временной администрации с указанием номера и даты принятия соответствующего постановления Правления/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка;

– дату и время начала Временной администрации;

– сроки введения Временной администрации;

– ФИО Временного администратора;

– образец подписи Временного администратора.»;

– пункт 12 после слова «Правлением» дополнить словами «/Комитетом по надзору/Комитетом по платежной системе»;

– пункт 17 после слова «Правлением» дополнить словами «/Комитетом по надзору/Комитетом по платежной системе»;

– пункт 18 изложить в следующей редакции:

«18. В состав Временной администрации не могут быть назначены должностные и аффилированные лица банка/ПО/ОПС, в котором назначена Временная администрация, а также лица, у которых есть конфликт интересов. Данные требования относятся, в том числе,

к служащим Национального банка. При этом выполнение отдельных полномочий может быть возложено на должностных лиц банка/ПО/ОПС по усмотрению Временного администратора. Такое возложение должно быть оформлено соответствующим приказом/распоряжением Временного администратора.»;

– в пункте 19 слова «Временной администрации» заменить словами «Временной администрации банка»;

– пункт 21:

после слова «Правление» дополнить словами «/Комитет по надзору/Комитет по платежной системе»;

в пятом абзаце слово «Законом» заменить словами «Законом Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности»;

– пункт 22 изложить в следующей редакции:

«22. Кандидат на должность Временного администратора должен соответствовать следующим минимальным требованиям:

1) иметь диплом о высшем образовании;

2) иметь стаж работы не менее 5 (пяти) лет в финансово-банковской системе, в том числе на руководящих должностях не менее 2 (двух) лет (для должности Временного администратора банка);

2–1) иметь стаж работы не менее 5 (пяти) лет в финансово-банковской системе, включая опыт работы в платежной системе (для Временной администрации ПО/ОПС), в том числе на руководящих должностях – не менее 1 (одного) года (для должности Временного администратора ПО/ОПС);

3) обладать знаниями в области законодательства Кыргызской Республики, регулирующего банковскую деятельность, включая управление банковскими рисками (для должности Временного администратора банка);

3–1) обладать знаниями в области законодательства Кыргызской Республики, регулирующего платежные системы, включая управление рисками в платежной системе (для должности Временного администратора ПО/ОПС);

4) обладать безупречной деловой репутацией;

5) отсутствие конфликта интересов со связанными с банком лицами, кредиторами и заемщиками банка, а также со связанными лицами с ПО/ОПС, поставщиками товаров/услуг и агентов ПО и контрагентов ОПС, в которые вводится Временная администрация.»;

– пункт 23 после слов «в банках» дополнить словами «/ПО/ОПС»;

– пункты 25, 26 и 29 после слова «Правления» дополнить словами «/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе»;

– пункт 27 изложить в следующей редакции:

«27. С момента введения Временной администрации:

1) полномочия органов управления банка/ПО/ОПС и должностных лиц приостанавливаются и переходят к Временной администрации. После этого все решения органов управления считаются неправомочными, если они не утверждены Временной администрацией. Временная администрация осуществляет все полномочия органов управления:

– банка в соответствии с уставом банка и законодательством Кыргызской Республики, за исключением полномочия по принятию решения о добровольной ликвидации;

– ПО/ОПС в соответствии с уставом ПО/ОПС и законодательством Кыргызской Республики, за исключением полномочия по принятию решения о добровольной ликвидации;

2) от имени банка/ПО/ОПС, как юридического лица, вправе выступать только Временная администрация. Любые действия, предпринятые кем-либо от имени банка/ПО/ОПС, считаются заведомо ничтожными;

3) приостанавливается исполнение судебных актов о взыскании с банка/ПО/ОПС долгов, за исключением имущества, находящегося в доверительном управлении у банка/ПО/ОПС;

4) прекращается начисление процентов, неустойки и других финансовых санкций по всем долговым обязательствам банка/ПО/ОПС, в том числе по уплате обязательных платежей в бюджет;

5) прекращается распределение прибыли, выплата дивидендов, выполнение любых финансовых обязательств перед акционерами, а также выплата любых вознаграждений (премий, бонусов и других

стимулирующих выплат, кроме фиксированной заработной платы) должностным лицам и работникам банка/ПО/ОПС;

6) приостанавливаются все банковские операции и платежи, сделки и иная деятельность, если Национальным банком не будет установлено иное;

7) приостанавливается судопроизводство по гражданским и экономическим делам, по которым стороной выступает банк/ПО/ОПС;

8) приостанавливается исполнение любых принудительных актов уполномоченных государственных органов, принятых в отношении банка/ПО/ОПС.»;

– в пункте 30 слово «Законом» заменить словами «Законом Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности»;

– пункт 31 изложить в следующей редакции:

«31. С момента введения Временной администрации должностные лица банка/ПО/ОПС обязаны обеспечить Временной администрации полный и беспрепятственный доступ в помещения, к активам и документации банка/ ПО/ОПС.»;

– пункт 32 изложить в следующей редакции:

«32. Руководство банка (члены Правления)/ПО/ОПС (члены исполнительного органа) при введении Временной администрации обязано предоставить Временной администрации отдельное помещение в банке/ПО/ОПС, в котором отсутствуют аудио/видео устройства, осуществляющие аудио/видеозапись, пресекать любые попытки третьих лиц установить аудио/видеооборудование в помещении, предоставленном Временной администрации, обеспечить безопасность хранения документов банка/ПО/ОПС, Временной администрации, а также предоставить Временной администрации оборудование и технику, необходимые для осуществления деятельности.»;

– пункт 33 изложить в следующей редакции:

«33. Временная администрация в период своей деятельности пользуется служебными помещениями, средствами связи, автомобильным транспортом и иными техническими средствами,

принадлежащими банку/ПО/ОПС, в порядке и на условиях, установленных для исполнительного органа банка/ПО/ОПС, если интересы безопасности Временной администрации и/или защиты служебной информации, либо иные обстоятельства не требуют установления особых условий работы и технического оснащения Временной администрации.»;

– пункт 34 изложить в следующей редакции:

«34. Временный администратор в целях осуществления Временной администрации может делегировать те полномочия, которые он сочтет необходимыми в рамках своей компетенции и целевому назначению введения Временной администрации, руководителям и служащим банка/ПО/ОПС, если Правлением/Комитетом по надзору/Комитетом по платежной системе Национального банка не будет установлено иное. Также Временный администратор вправе привлекать специалистов для осуществления Временной администрации. Информация об этом должна быть отражена в отчете Временного администратора, предоставляемого в Национальный банк.»;

– пункт 35 изложить в следующей редакции:

«35. Временный администратор немедленно после своего назначения:

– в случае введения Временной администрации в банке уведомляет филиалы, дочерние компании и представительства банка, банковскую группу, иностранный банк (филиалом которого является банк, в который введена Временная администрация);

– в случае введения Временной администрации в ПО/ОПС уведомляет банки, дочерние компании ПО/ОПС, зависимые компании (если применимо) ПО/ОПС о введении Временной администрации и направляет письмо-уведомление, содержащее образец подписи Временного администратора;

– издает приказы о создании комиссии для проведения инвентаризации, о введении особого пропускного режима для лиц, имеющих право доступа в помещения банка (филиалов/дочерних компаний)/ПО/ОПС, в том числе удаленного доступа к автоматизированным и информационным системам, и другие

необходимые приказы и распоряжения по усмотрению Временного администратора в целях осуществления Временной администрации.»;

– в пункте 36:

абзац первый изложить в следующей редакции:

«Временный администратор немедленно после своего назначения сообщает банкам-корреспондентам/банкам, поставщикам товаров/услуг и агентам ПО/ОПС о введении режима Временной администрации (по каналам системы SWIFT, по факсу, другими доступными и приемлемыми средствами связи) и направляет письмо-уведомление, которое содержит следующее:»;

второй абзац после слова «Правления» дополнить словами «/ Комитета по надзору/Комитета по платежной системе»;

– пункт 38 изложить в следующей редакции:

«38. Основной задачей Временной администрации является проведение режима Временной администрации банка/ПО/ОПС, согласно законодательству Кыргызской Республики.»;

– пункт 39 изложить в следующей редакции:

«39. В обязанности Временной администрации входит следующее, исходя из целей и оснований, по которым вводится Временная администрация:

– принятие мер по предотвращению ухудшения финансового состояния банка/ПО/ОПС;

– обеспечение сохранности записей, документов и активов банка/ПО/ОПС;

– проведение сверки финансовой отчетности с действительным положением дел в банке/ПО/ОПС;

– минимизация по возможности расходов банка/ПО/ОПС;

– согласование с Национальным банком действий по взаимоотношению с правоохранительными органами, при необходимости таковых;

– принятие необходимых мер по восстановлению платежеспособности банка/ПО/ОПС при наличии реальных возможностей и намерений участников банка/ПО/ОПС улучшить финансовое состояние банка/ПО/ОПС;

- подготовка рекомендаций по дальнейшей деятельности банка/ПО/ОПС;

- проведение мероприятий по реструктуризации банка при наличии соответствующего решения Национального банка;

- принятие других мер в целях Временной администрации.»;

- пункт 40 после слова «Правлением» дополнить словами «/Комитетом по надзору/Комитетом по платежной системе»;

- пункт 42 после слова «Правление» дополнить словами «/Комитет по надзору/Комитет по платежной системе»;

- пункт 43 изложить в следующей редакции:

«43. В период Временной администрации отчетность банка, включая филиалы и дочерние компании, или ПО/ОПС (ежедневная, ежемесячная, квартальная, годовая и иная отчетность и информация), подписывается Временным администратором (представителем Временной администрации в филиале/дочерней компании) и главным бухгалтером в соответствии с требованиями Национального банка.

В период Временной администрации банком/ ПО/ОПС предоставляются отчеты в государственные органы (налоговые органы, органы статистики и другие).»;

- пункт 44 изложить в следующей редакции:

«44. Временный администратор вправе:

- назначать или привлекать специалистов для назначения представителями Временной администрации в филиалы банка, а также в органы управления его дочерних компаний, в представительства и/или филиалы ПО/ОПС (при наличии);

- созывать собрание акционеров в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики;

- печатывать при необходимости помещения банка/ПО/ОПС;

- закрывать (приостанавливать деятельность) филиалы, дочерние компании, представительства, сберегательные кассы и другие структурные подразделения банка, или представительства и/или филиалы ПО/ОПС (при наличии);

- подписывать любые документы и договоры от имени банка/ПО/ОПС;

- предъявлять претензионные и исковые требования от имени банка/ПО/ОПС;
- заключать договор на проведение независимой аудиторской проверки банка/ПО/ОПС;
- подписывать приказы и распоряжения, обязательные для представителей Временной администрации и сотрудников банка/ПО/ОПС;
- издавать (с обязательным соблюдением трудового законодательства) приказы/распоряжения о принятии на работу, назначении на должности, об увольнении или временном отстранении от должности, распределении обязанностей между сотрудниками банка/ПО/ОПС;
- пересматривать, штатное расписание банка (головного учреждения, отделений, филиалов и т.д.)/ПО/ОПС, включая представительства и/или филиалы, в соответствии с трудовым законодательством;
- ставить вопрос о привлечении к ответственности (в том числе и посредством обращения в соответствующие правоохранительные и судебные органы) руководителей и участников банка/ПО/ОПС и иных, связанных с банком/ПО/ОПС лиц, за действия, повлекшие введение Временной администрации и/или вызвавшие проблемы в банке/ПО/ОПС, с последующим уведомлением органа надзора;
- в период Временной администрации банка/ПО/ОПС быть представителем во всех судах от имени банка/ПО/ОПС, в котором осуществляется Временная администрация, в качестве истца или ответчика;
- выполнять иные функции в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.»;
- пункт 45 изложить в следующей редакции:

«45. С разрешения Правления/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка Временный администратор может осуществлять частичную или полную выплату сумм:

  - по вкладам лиц, не связанных с банком на основании информации, представленной Временным администратором,

с соответствующим обоснованием по выплатам и представлением информации по влиянию выплат на финансовое состояние банка и показатели ликвидности;

– по задолженности ПО/ОПС перед банками, поставщиками товаров/услуг, агентами, контрагентами на основании информации, предоставленной Временным администратором, с соответствующим обоснованием по выплатам и предоставлением информации по влиянию выплат на финансовое состояние ПО/ОПС.»;

– пункт 46 дополнить абзацами следующего содержания:

«Временная администрация обязана прекратить любые выплаты, связанные с административными и хозяйственными расходами ПО/ОПС, если она придет к выводу, что ПО/ОПС неплатежеспособна и должна быть признана банкротом.

Временная администрация должна обеспечить выплату задолженности, в первую очередь, поставщикам товаров/услуг, полностью или частично находящихся в государственной собственности, коммунальных предприятий и бюджетных организаций, а также другим поставщикам товаров/услуг.»;

– пункт 47 изложить в следующей редакции:

«47. В срок не позднее 15 (пятнадцати) календарных дней со дня введения в банк/ ПО/ОПС Временной администрации Временный администратор обязан подготовить и предоставить Правлению/Комитету по надзору/Комитету по платежной системе Национального банка отчет о текущем финансовом состоянии и оценке деятельности банка/ПО/ОПС. Отчет может быть составлен с помощью внешнего аудитора, стоимость услуг которого включается в расходы по Временной администрации. В отчет Временного администратора включается оценка стоимости активов, которые могут быть реализованы при ликвидации банка, банкротстве ПО/ОПС, полное определение объема обязательств и остающихся капитальных ресурсов, а также одна из следующих рекомендаций с соответствующим обоснованием:

– возобновление самостоятельной деятельности банка/ПО/ОПС в связи с устранением проблем;

– отзыва лицензии банка и начала принудительной ликвидации банка;

- отзыва лицензии ПО/ОПС;
- проведение мероприятий по реструктуризации банка.»;
- пункт 48 изложить в следующей редакции:

«48. Правление/Комитет по надзору/Комитет по платежной системе Национального банка, рассмотрев отчет и рекомендации Временного администратора, принимает одно из следующих решений:

- о возобновлении самостоятельной деятельности банка/ПО/ОПС в связи с устранением проблем;
- об отзыве лицензии банка и начале принудительной ликвидации банка, в соответствии с законодательством;
- об отзыве лицензии ПО/ОПС;
- о поддержании предложения о начале реструктуризации банка.

На основании принятого Правлением/Комитетом по надзору/Комитетом по платежной системе Национального банка решения Временный администратор в течение установленного Национальным банком срока готовит план мероприятий по дальнейшей деятельности банка/ПО/ОПС, который представляется на рассмотрение Правления/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка.»;

- пункт 61 изложить в следующей редакции:

«61. В случае отказа Национального банка в удовлетворении ходатайства о реструктуризации Временный администратор должен предоставить в Национальный банк ходатайство с новыми/доработанными мерами по реструктуризации банка либо с предложением о ликвидации банка в сроки, установленные Правлением Национального банка.»;

- в пункте 73 слово «Закона» заменить словами «Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности»;

- наименование главы 13 изложить в следующей редакции:

«Представитель Временного администратора в филиале/дочерней компании банка, представительстве и/или филиале ПО/ОПС»;

– в пункте 91 слово «Законом» заменить словами «Законом Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности»;

– пункт 99 изложить в следующей редакции:

«99. Для оказания помощи Временному администратору Временный администратор может привлечь специалистов в качестве представителей Временного администратора. Количество представителей Временного администратора определяется Временным администратором в зависимости от наличия у банка филиалов, дочерних компаний, сберегательных касс и других структурных подразделений, у ПО/ОПС – представительства и/или филиала, а также характера и объема предстоящей работы. Условия оплаты труда, ответственность представителя Временного администратора устанавливаются в соответствии с договором, заключаемым с Временным администратором.»;

– пункт 100 изложить в следующей редакции:

«100. Привлеченный Временным администратором специалист для осуществления функций представителя Временного администратора должен иметь опыт работы в финансово-банковской системе/платежной системе не менее 2 (двух) лет, а также не быть лицом, связанным с банком/ПО/ОПС или имеющим конфликт интересов.»;

– пункт 102 изложить в следующей редакции:

«102. Представитель Временного администратора вручает копию приказа руководителю филиала/дочерней компании/сберкассы банка, руководителю представительства и/или филиала ПО/ОПС, который должен расписаться, указать дату и время вручения на втором экземпляре копии, который хранится у представителя Временного администратора до прекращения его полномочий.»;

– пункт 105 изложить в следующей редакции:

«105. Временный администратор вправе не назначать представителя Временной администрации в филиал (дочернюю компанию), сберкассу и другие структурные подразделения банка, представительство и/или филиал ПО/ОПС и делегировать полномочия/функции руководителю филиала/сберкассы (дочерней компании) банка и других структурных подразделений банка,

руководителю представительства и/или филиала ПО/ОПС с согласованием всех сделок с Временным администратором.»;

– пункт 106 изложить в следующей редакции:

«106. Расходы Временной администрации, связанные с ее деятельностью, осуществляются за счет банка/ПО/ОПС, в который/ую введен режим Временной администрации.»;

– пункт 107 изложить в следующей редакции:

«107. Оплата труда Временного администратора и привлеченных им специалистов, не являющихся служащими Национального банка, осуществляется за счет средств банка/ПО/ОПС. В случаях когда в банке/ПО/ОПС, в который/ую назначен Временный администратор, не имеется ликвидных средств для оплаты труда Временного администратора и привлеченных им специалистов, не являющихся служащими Национального банка, по ходатайству Временного администратора и решению Национального банка эти расходы осуществляются за счет собственных средств Национального банка. Данные расходы в дальнейшем будут отнесены на затраты банка/ПО/ОПС, в который/ую назначен Временный администратор. Оплата труда служащих Национального банка, привлеченных в состав Временной администрации, осуществляется за счет собственных средств Национального банка.

Расходы по оплате труда Временного администратора и привлеченных им специалистов, не являющихся служащими Национального банка, осуществленные за счет Национального банка, погашаются банком/ПО/ОПС в случае прекращения деятельности Временной администрации, а в случае начала процедуры принудительной ликвидации в отношении банка – в соответствии с очередностью удовлетворения требований кредиторов, в порядке, установленном Законом Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности.»;

– пункты 108 и 110 после слов «Правление», «Правления» дополнить словами «/Комитет по надзору/Комитет по платежной системе» в различных падежах;

– абзац десятый пункта 112 после слова «банка» дополнить словами «/ПО/ОПС»;

– пункты 113 и 115 после слова «Правлением» дополнить словами «/Комитетом по надзору/Комитетом по платежной системе»;

– наименование главы 15 изложить в следующей редакции:

«Прием и передача печатей, ключей и документации банка/ПО/ОПС Временной администрации»;

– пункт 116 изложить в следующей редакции:

«116. По прибытии Временной администрации в банк/ПО/ОПС руководитель банка/ПО/ОПС сдает, а Временный администратор принимает все печати (штампы) и ключи банка/ПО/ОПС (включая электронные), расписываясь в акте приема-передачи или соответствующем журнале регистрации печатей и ключей банка/ПО/ОПС.

Представитель Временного администратора в филиале/дочерней компании банка принимает от руководителя филиала/дочерней компании все печати (штампы) и ключи банка (включая электронные), расписываясь в акте приема-передачи или соответствующем журнале регистрации печатей и ключей банка.

Представитель Временного администратора в представительстве и/или филиале ПО/ОПС (при наличии) принимает от руководителя дочерней компании все печати (штампы) и ключи ПО/ОПС (включая электронные), расписываясь в акте приема-передачи или соответствующем журнале регистрации печатей и ключей ПО/ОПС.»;

– пункт 117 изложить в следующей редакции:

«117. Руководитель банка/ПО/ОПС и главный бухгалтер банка/ПО/ОПС сдают бухгалтерскую и иную документацию банка/ПО/ОПС Временному администратору как минимум по перечню, согласно приложению 1 к настоящему Положению.

Прием и передача указанной документации осуществляется в порядке и сроки, установленные в постановлении Правления/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе Национального банка, и оформляются соответствующим актом (актами).

Руководитель и главный бухгалтер филиала/дочерней компании банка/ПО/ОПС сдают бухгалтерскую и иную документацию банка/ПО/ОПС представителю Временного администратора как минимум по перечню, согласно приложению 1 к настоящему Положению.»;

- пункт 118 после слова «банка» дополнить словами «/ПО/ОПС»;
- пункт 119 изложить в следующей редакции:

«119. Временный администратор обязан не позднее рабочего дня, следующего за днем введения Временной администрации, начать проведение:

- инвентаризации в головном офисе, филиалах, структурных подразделениях банка всех материальных ценностей (основных средств, оборудования и т.п.) в банке, в том числе имущества, не принадлежащего банку и находящегося у него в залоге, в доверительном управлении (далее – инвентаризация); инвентаризации в ПО/ОПС, включая ее представительства/филиалы, всех материальных ценностей (основных средств, оборудования и т.п.). Сроки проведения инвентаризации определяются приказом Временного администратора в зависимости от количества филиалов, других структурных подразделений, объема предполагаемой работы, но не могут превышать 30 (тридцати) календарных дней с момента введения Временной администрации;

- ревизию банкнот, монет и иных ценностей, находящихся в кассах, банкоматах, платежных терминалах и операционных кассах вне кассового узла банка, в его филиалах и представительствах (далее – ревизия), или ревизию банкнот, монет и иных ценностей, находящихся в кассах, платежных терминалах ПО/ОПС. Ревизия должна быть завершена не позднее 3 (трех) рабочих дней со дня введения Временной администрации;

- сверку счетов в банках-корреспондентах с получением подтверждения по счетам всех банков-корреспондентов на дату начала Временной администрации;

- сверку счетов ПО/ОПС на счетах, открытых в коммерческих банках, с получением подтверждения по счетам в коммерческих банках на дату начала Временной администрации.

Также Временный администратор:

1) производит сверку в банке:

- ценных бумаг, учитываемых по рыночной или скорректированной стоимости;

– кредитов, корректировок резерва на покрытие потенциальных потерь и убытков по кредитам в соответствии с положениями «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» и «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утверждаемыми Правлением Национального банка;

– прочих активов, признаваемых по оценочной стоимости;

2) составляет балансовый отчет с учетом корректировок по отдельным статьям в результате сверки в банке.

3) составляет балансовый отчет по итогам сверки в ПО/ОПС.»;

– абзац первый пункта 121 изложить в следующей редакции:

«В случае если руководитель банка/ПО/ОПС (главный бухгалтер или иной любой работник банка/ПО/ОПС) отказался от проведения ревизии и/или инвентаризации, участия в комиссии по ревизии и/или инвентаризации, Временный администратор составляет акт о противодействии осуществлению Временной администрации.»;

– наименование главы 17 после слова «банка» дополнить словами «/ПО/ОПС»;

– пункт 122 изложить в следующей редакции:

«122. Временный администратор в течение 2 (двух) рабочих дней с момента введения Временной администрации в банке предоставляет в Национальный банк оформленные надлежащим образом карточки с образцами подписей Временного администратора и иных лиц, которым предоставлено право подписи на расчетных документах банка (в 2 (двух) экземплярах).

Представитель Временной администрации банка, имеющего в областях филиал/дочернюю компанию банка, в течение 2 (двух) рабочих дней с момента введения Временной администрации должен предоставить в областное управление Национального банка оформленные надлежащим образом карточки с образцами подписей представителя Временной администрации и иных лиц, которым Временный администратор предоставляет право подписи на расчетных документах банка (в 2 (двух) экземплярах).

Временный администратор в течение 2 (двух) рабочих дней с момента введения Временной администрации в ПО/ОПС предоставляет в коммерческие банки, в которых открыты счета ПО/ОПС, оформленные надлежащим образом карточки с образцами подписей Временного администратора и иных лиц, которым предоставлено право подписи на расчетных документах ПО/ОПС (в 2 (двух) экземплярах), в том числе право доступа к банковским счетам ПО/ОПС, по которым операции осуществляются посредством удаленного/дистанционного обслуживания.»;

– пункт 123 изложить в следующей редакции:

«123. Карточки с образцами подписей работников банка и его филиалов/дочерних компаний, которые на момент введения Временной администрации и назначения Временного администратора имели право подписи платежных документов банка, считаются недействительными. Указанные карточки подлежат хранению в Национальном банке и областных управлениях Национального банка соответственно.

Карточки с образцами подписей работников ПО/ОПС и ее/его представительств/филиалов, которые на момент введения Временной администрации и назначения Временного администратора имели право подписи платежных документов ПО/ОПС, считаются недействительными. Указанные карточки подлежат хранению в коммерческом банке, в которых открыты счета ПО/ОПС.»;

– пункт 124 изложить в следующей редакции:

«124. Право первой подписи на расчетных документах банка/ПО/ОПС принадлежит Временному администратору, а на расчетных документах филиала/дочерней компании банка/ПО/ОПС – представителю Временного администратора.

Право второй подписи на платежных документах банка принадлежит главному бухгалтеру банка либо представителю Временного администратора/лицу, входящему в состав Временной администрации, который, согласно распределению обязанностей, осуществляет функции главного бухгалтера, а на расчетных документах филиала/дочерней компании банка – главному бухгалтеру филиала/дочерней компании или иному лицу, уполномоченному Временным администратором, по предложению представителя

Временной администрации, осуществлять функции главного бухгалтера филиала/дочерней компании.

Право второй подписи на платежных документах ПО/ОПС принадлежит главному бухгалтеру ПО/ОПС либо представителю Временного администратора/лицу, входящему в состав Временной администрации, который, согласно распределению обязанностей, осуществляет функции главного бухгалтера, а на расчетных документах дочерней компании ПО/ОПС (при наличии) – главному бухгалтеру представительства/филиала или иному лицу, уполномоченному Временным администратором, по предложению представителя Временной администрации, осуществлять функции главного бухгалтера дочерней компании.

Временный администратор вправе принять решение о сохранении за руководителем филиала банка его функций и права первой подписи расчетных документов филиала банка.

Временный администратор вправе принять решение о сохранении за руководителем представительства/филиала ПО/ОПС ее/его функций и права первой подписи расчетных документов представительства/филиала ПО/ОПС.»;

– пункт 125 изложить в следующей редакции:

«125. Платежные документы банка и его филиалов принимаются к исполнению структурным подразделением Национального банка, осуществляющим расчетные операции, учреждениями, предоставляющими услуги по межбанковским платежам и расчетам, банками-корреспондентами, за подписью лиц, указанных в пункте 124 настоящего Положения.

Платежные документы ПО/ОПС и ее/его представительств/филиалов принимаются к исполнению коммерческим банком, в котором открыты счета ПО/ОПС, за подписью лиц, указанных в пункте 124 настоящего Положения.»;

– абзац первый пункта 128 изложить в следующей редакции:

«При противодействии органов управления и/или отдельных должностных лиц и работников банка/ПО/ОПС и иных, связанных с банком/ПО/ОПС лиц, осуществлению функций Временной администрации, Временный администратор составляет акт

о противодействии осуществлению Временной администрации (согласно Приложению 3 к настоящему Положению).»;

– пункт 130 изложить в следующей редакции:

«130. В филиале/дочерней компании банка, представительстве/ филиале ПО/ОПС акт о противодействии осуществлению Временной администрации составляется и подписывается представителем Временного администратора. Копия акта о противодействии осуществлению Временной администрации направляется Временному администратору.»;

– пункт 131 изложить в следующей редакции:

«131. Акт о противодействии осуществлению Временной администрации в обязательном порядке подлежит регистрации в банке/ПО/ОПС в качестве входящей корреспонденции с указанием даты, входящего номера и сведений о лице, зарегистрировавшем данный документ.»;

– пункт 132 изложить в следующей редакции:

«132. Временный администратор вправе обратиться в правоохранительные органы с заявлением о фактах противодействия органов управления банка/ПО/ОПС и/или отдельных должностных лиц и работников, и иных, связанных с банком/ПО/ОПС лиц, осуществлению Временной администрации, согласно законодательству.»;

– пункт 133 изложить в следующей редакции:

«133. Противодействие органов управления банка (филиала/ дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала) и/или отдельных их должностных лиц и работников и иных, связанных с банком/ПО/ОПС лиц, Временному администратору (его представителям) является основанием для применения к банку/ПО/ОПС и/или отдельным их должностным лицам мер воздействия в соответствии с законодательством.»;

– пункт 134 изложить в следующей редакции:

«134. Срок действия Временной администрации может быть продлен однократно решением Правления/Комитета по надзору/ Комитета по платежной системе Национального банка, согласно Закону Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской

Республики, банках и банковской деятельности», на срок не более шести месяцев.»;

- в пункте 135:

первое предложение изложить в следующей редакции:

«Орган надзора в день принятия решения о продлении Временной администрации готовит письмо-уведомление, которое доводится в установленном порядке до организаций, предоставляющих услуги межбанковских платежей и расчетов, ПО/ОПС.»;

второе предложение после слова «Правления» дополнить словами «/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе»;

- пункты 137 и 138 после слов «Правления» дополнить словами «/Комитета по надзору/Комитета по платежной системе»;

- пункт 139 изложить в следующей редакции:

«139. Полномочия должностных лиц банка/ПО/ОПС, приостановленные на период Временной администрации, восстанавливаются после прекращения деятельности Временного администратора, если данные лица не были освобождены от должности в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и если отсутствует требование Национального банка о смене должностных лиц банка/ПО/ОПС.»;

- пункт 140 изложить в следующей редакции:

«140. Временный администратор после восстановления полномочий должностных лиц банка/ПО/ОПС сдает, а руководитель банка/ПО/ОПС принимает в согласованные сроки печати (штампы), ключи (в том числе электронные), бухгалтерскую и иную документацию банка/ПО/ОПС по перечню, согласно Приложению 1 к настоящему Положению.

Прием и передача печатей (штампов), ключей (в том числе электронных), бухгалтерской и иной документации банка/ПО/ОПС оформляется соответствующим актом (актами).»;

- пункт 141 дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«ПО/ОПС в течение 2 (двух) дней с момента прекращения Временной администрации должна предоставить в коммерческие банки, где имеются их расчетные счета, оформленные надлежащим образом карточки с образцами подписей должностных лиц ПО/ОПС,

а также иных лиц, которым принадлежит право подписи на расчетных документах ПО/ОПС (в двух экземплярах).»;

– в пункте 145 слова «предоставляющих услуги по межбанковским системам расчетов и платежей» заменить на слова «предоставляющих услуги межбанковских платежей и расчетов»;

– Приложение 1 изложить в следующей редакции:

«Приложение 1

Минимальный перечень

документации банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала), подлежащей обязательному приему-передаче при начале и прекращении Временной администрации

1. Учредительные документы банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала).

2. Свидетельство о государственной регистрации (перерегистрации) банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала).

3. Лицензии на осуществление банковских операций банка/ПО/ОПС, а также на осуществление профессиональной деятельности на рынке ценных бумаг и другие лицензии и разрешения.

4. Штатное расписание банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала), список сотрудников банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала) с указанием должности, структурного подразделения, в котором они работают, должностного оклада, список вакантных должностей, а также личные дела и трудовые книжки сотрудников банка/ПО/ОПС (представительства/филиала). Все приказы по личному составу и основной деятельности.

5. Список филиалов, представительств и дочерних компаний (включая находящихся за рубежом) с указанием их местонахождения.

6. Бухгалтерский баланс банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала) на дату назначения/прекращения Временной администрации в целом по банку и в разрезе филиалов, по ПО/ОПС (и в разрезе представительства/филиала), а также отчетность по забалансовому учету.

7. Список клиентов банка (филиала/дочерней компании) с указанием номера счета, номера юридического дела с отметкой о количестве листов в каждом деле (в юридических делах должны быть описи документов).

8. Список поставщиков товаров/услуг, агентов ПО/ОПС с указанием номера счета, номера юридического дела с отметкой о количестве листов в каждом деле (в юридических делах должны быть описи документов).

9. Документация по выданным гарантиям, аккредитивам и другим обязательствам банка.

10. Договоры по всем сделкам, заключенным банком (филиалом/дочерней компанией), ПО/ОПС (представительством/филиалами), включая хозяйственные договора.

11. Договоры об установлении корреспондентских отношений, шифры электронных платежей и аналогов подписей, включая электронные ключи.

12. Кредитные досье и иные досье, которые ведутся банком (филиалом/дочерней компанией), документы о залоговом имуществе, гарантийные и другие забалансовые обязательства, выпущенные банком.

13. Все имеющиеся отчеты по аудиторским проверкам, проведенным в банке/ПО/ОПС внешними аудиторами.

14. Книга учета доверенностей, а также копии доверенностей, выданных сотрудникам банка/ПО/ОПС, руководителям их филиалов, дочерних компаний, представительств и третьим лицам.

15. Все протоколы и решения исполнительного органа банка/ПО/ОПС, распорядительные документы и книги учета данных документов.

16. Все протоколы заседаний Совета директоров (при наличии) и собраний собственников (акционеров) банка/ПО/ОПС.

17. Журнал входящей и исходящей корреспонденции банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала). Входящая и исходящая корреспонденция банка/ПО/ОПС с Национальным банком, клиентами банка, организациями.

18. Журнал регистрации заключенных банком (филиалом/дочерней компанией), ПО/ОПС (представительством/филиалом) договоров, контрактов и соглашений.

19. Образцы подписей лиц, имевших право первой и второй подписи на платежных документах, а также подписи на кредитных и иных договорах, трудовых соглашениях и контрактах, заключенных банком (филиалом/дочерней компанией), ПО/ОПС (представительством/филиалом).

20. Смета административно-хозяйственных расходов банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала).

21. Список претензий, исков и исполнительных листов, предъявленных к банку (филиалу/дочерней компании), ПО/ОПС (представительству/филиалу) в судебном и внесудебном порядке с указанием сумм, а также претензии банка/ПО/ОПС к другим.

22. Инвентаризационная опись основных средств, МБП, других активов, а также документов, архива (передается после завершения инвентаризации).

23. Фирменные бланки (или другие формы документов, содержащие фирменную символику и другие реквизиты банка/ПО/ОПС), используемые для направления официальных запросов банка/ПО/ОПС.

24. Все отчеты по проведенным в банке/ПО/ОПС целевым и комплексным проверкам.

25. Любые другие документы, которые, по мнению временного администратора, должны быть переданы руководством банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительством/филиалом).

26. Временный администратор вправе требовать от руководства банка (филиала/дочерней компании), ПО/ОПС (представительства/филиала) дополнительные документы и документы, подтверждающие достоверность документов, указанных в настоящем перечне.»;

– наименование приложения 2 изложить в следующей редакции:

«Минимальные требования к отчету Временного администратора о проделанной работе в банке»;

– в подпункте седьмом пункта 1 приложения 2:

в абзаце шестом слова «(дочерних учреждениях)» заменить словами «(дочерних компаниях)»;

в абзаце девятом слова «дочернего учреждения» заменить словами «дочерней компании»;

– Положение дополнить приложением 2–1 следующего содержания:

«Приложение 2–1

Минимальные требования
к отчету Временного администратора
о проделанной работе в ПО/ОПС

1. Ежемесячный отчет должен включать:

1) бухгалтерский баланс ПО/ОПС по состоянию на последний день отчетного месяца;

2) отчет о фактическом погашении суммы задолженности перед поставщиками товаров/услуг, агентами за отчетный месяц в сравнении с плановым графиком погашения, график погашения на предстоящий месяц (по неделям);

3) прогноз погашения обязательств ПО/ОПС на предстоящий месяц (по неделям);

4) другие данные, которые, по мнению Национального банка, являются необходимыми для представления в составе ежемесячного отчета (по требованию).

В ежемесячном отчете отражается:

– информация о мерах, предпринимаемых Временной администрацией для увеличения капитала ПО/ОПС;

– заключение Временного администратора о вероятности оздоровления ПО/ОПС.

Ежемесячный отчет, кроме этого, должен содержать краткую пояснительную записку, в которой указываются:

– сведения об изменениях структуры и численности персонала ПО/ОПС и его представительств/филиалов, о назначении

и увольнении сотрудников ПО/ОПС, об изменениях в составе представителей Временной администрации.

– информация об основных мероприятиях по финансовому оздоровлению ПО/ОПС, проведенных за отчетный период согласно разработанному плану, объяснение причин невыполнения мероприятий и (или) выполнения не в сроки, указанные в плане;

– сведения о противодействии органов управления и (или) отдельных сотрудников ПО/ОПС (представительства/филиала) Временной администрации (ее представителям) в ходе выполнения им своих функций.

2. Отчет за весь период Временной администрации должен включать все данные, характеризующие изменения основных финансовых показателей деятельности ПО/ОПС за весь период работы Временной администрации, а также обоснованные выводы о результатах выполнения Временной администрацией возложенных на нее задач (прогноз последствий Временной администрации и т.п.).

3. К отчету Временной администрации за весь период должны быть приложены копии приказов и распоряжений Временной администрации.

4. Отчет подписывается Временным администратором.»;

– приложение 3 изложить в следующей редакции:

«Приложение 3

АКТ
о противодействии осуществлению Временной администрации

(наименование коммерческого банка/ПО/ОПС

(филиала, дочерней компании, сберкассы, представительства)

---

*(местонахождение банка/ПО/ОПС (филиала, дочерней
компании, представительства*

терминала, сберкассы), адрес, телефон)

_____ « ____ » _____ 20__
(место составления) г.

Мной, Временным администратором/представителем Временного администратора _____ в присутствии нижеподписавшихся лиц

(ФИО):

1. _____
2. _____
3. _____

составлен настоящий акт о том, что коммерческий банк/ПО/ОПС в лице:

_____ *(ФИО руководителя, должностного лица/сотрудника/ов банка/ПО/ОПС)*

воспрепятствовал осуществлению Временной администрации:

_____ *(не допустил в здание банка/ПО/ОПС, не предоставил запрашиваемые Временным*

администратором/представителем Временного администратора документы банка и др.)

Сотрудник/и банка/ПО/ОПС предупрежден/ы Временным администратором/ представителем Временного администратора об ответственности банка/ПО/ОПС и его должностных лиц за воспрепятствование осуществлению Временной администрации.

Акт составлен:

_____
(ФИО Временного администратора/представителя
Временного администратора) (Подпись)

Ознакомлен:

_____ (ФИО сотрудника банка/ПО/ОПС)
_____ (должность)
_____ (Подпись)

Получен второй экземпляр акта _____
(ФИО сотрудника банка/ПО/ОПС)
_____ (Подпись)

Должностные лица банка/ПО/ОПС _____
(ФИО сотрудника/ов банка/ПО/ОПС)

отказались ознакомиться с содержанием акта о противодействии осуществлению Временной администрации.

_____
(ФИО Временного администратора/представителя
Временного администратора) (Подпись)»;

– приложение 4 изложить в следующей редакции:

«Приложение 4

ПРОЦЕДУРЫ

по проведению Временным администратором (его представителями) некоторых мероприятий в ходе Временной администрации

1. По прибытии в банк/ПО/ОПС Временный администратор снимает остатки денежных средств в кассе и хранилище и составляет акт в 3 (трех) экземплярах.

2. По прибытии в банк/ПО/ОПС Временный администратор опечатывает хранилище и кассу банка/ПО/ОПС, все сейфы, несгораемые шкафы и шкафы, которые запираются на ключ.

3. По прибытии в банк/ПО/ОПС Временный администратор опечатывает всю документацию банка/ПО/ОПС, включая архив.

4. По прибытии в банк/ПО/ОПС Временный администратор издает следующие приказы:

1) о приостановлении деятельности Совета директоров и Правления (исполнительного органа) банка/ПО/ОПС и переходе их полномочий Временной администрации;

2) о режиме проведения платежей;

3) о предоставлении Временному администратору права подписи на всю документацию, исходящую из банка/ПО/ОПС;

4) о запрете и персональной ответственности для всех сотрудников банка/ПО/ОПС выполнять любые действия материального характера без письменного разрешения Временного администратора.

5. В целях обеспечения сохранности имущества, материальных ценностей и документации, находящихся в банке/ПО/ОПС, Временный администратор издает приказ, уведомляющий службу охраны банка/ПО/ОПС о запрете на вынос из банка/ПО/ОПС имущества и документов без письменного разрешения Временного администратора, а также приказ об ограничении приема лиц в неприемные часы.

6. Временный администратор издает приказ об административно-материальной ответственности всех сотрудников банка/ПО/ОПС за сохранность имущества, материальных ценностей, документации и других ценностей.

7. Временный администратор издает приказ о создании в банке/ПО/ОПС комиссии, которая отвечает за опечатывание здания банка/ПО/ОПС соответственно, в конце рабочего дня. В состав комиссии входят Временный администратор (представители Временного администратора и/или члены Временной администрации) и сотрудники банка/ПО/ОПС.

8. Временному администратору необходимо предупредить персонально каждого сотрудника банка/ПО/ОПС о возможном увольнении в соответствии с действующим трудовым законодательством.

9. Временный администратор банка обязан обратиться в Национальный банк с просьбой об обновлении службой безопасности Национального банка ключей, ключей от сейфов, паролей, электронных ключей, которые используются для создания цифровой подписи в электронных документах и для доступа в автоматизированные системы.

10. В случае необходимости Временный администратор вправе обратиться в Национальный банк с просьбой использовать технические средства, принадлежащие Национальному банку.

11. В ходе инвентаризации и ревизии, проводимой в банке/ПО/ОПС, согласно требованиям пункта 119 настоящего Положения, Временный администратор вправе руководствоваться порядком проведения и оформления результатов инвентаризации, который используется в Национальном банке.»;

– пункт 2 приложения 5 изложить в следующей редакции:

«2. Лимит ответственности, риски, подлежащие страхованию, определяются Национальным банком в зависимости от размера банка/ПО/ОПС, масштаба операций банка/ПО/ОПС, филиальной сети, штатной численности банка/ПО/ОПС, степени значимости платежной системы и других факторов.»;

– в приложении 7:

пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. Укажите позицию, на которую предлагается Ваша кандидатура:

(должность, наименование банка/ПО/ОПС)»;

пункт 8 изложить в следующей редакции:

«8. Сведения о наличии знаний у кандидата в области:

- банковского и платежного законодательства _____;
- управления банковскими рисками, в т.ч. рисками в платежной системе _____;
- нормативных правовых актов Национального банка _____.»

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 марта 2020 года
№ 2020-П-14\17-2-(НПА)

**О внесении изменений в постановление Правления
Национального банка Кыргызской Республики
«Об утверждении Положения «О минимальных требованиях
по выполнению кассовых операций в коммерческих банках
и небанковских финансово-кредитных организациях
Кыргызской Республики» от 27 марта 2013 № 9/10**

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и статьей 26 Закона Кыргызской Республики «О платежной системе Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по выполнению кассовых операций в коммерческих банках и небанковских финансово-кредитных организациях Кыргызской Республики» от 27 марта 2013 года № 9/10 (прилагается).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Коммерческим банкам, небанковским финансово-кредитным организациям и платежным организациям, лицензируемым Национальным банком Кыргызской Республики, в срок до 1 января 2021 года привести свою деятельность в соответствие с требованиями Положения «О минимальных требованиях по выполнению кассовых операций в коммерческих банках и небанковских финансово-кредитных организациях Кыргызской Республики» от 27 марта 2013 года № 9/10.

5. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, небанковских финансово-кредитных организаций, операторов платежных систем и платежных организаций, лицензируемых и регулируемых Национальным банком Кыргызской Республики.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 марта 2020 года
№ 2020-П-14/17–2-(НПА)

**Изменения
в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики «Об утверждении Положения
«О минимальных требованиях по выполнению кассовых
операций в коммерческих банках и небанковских
финансово-кредитных организациях Кыргызской
Республики» от 27 марта 2013 года № 9/10**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по выполнению кассовых операций в коммерческих банках и небанковских финансово-кредитных организациях Кыргызской Республики» от 27 марта 2013 года № 9/10 следующие изменения:

в Положении «О минимальных требованиях по выполнению кассовых операций в коммерческих банках и небанковских финансово-кредитных организациях Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. Настоящее Положение распространяется на коммерческие банки, небанковские финансово-кредитные организации и платежные организации, лицензируемые и регулируемые Национальным банком (далее – ФКО).»;

– пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Настоящее Положение регулирует кассовые операции, проводимые через кассу ФКО, а также устанавливает требования по подтверждающим документам, по размещению, оснащению периферийных устройств и обеспечению их безопасности, а также инкассации банкоматов и автоматизированных терминалов самообслуживания.»;

- в пункте 9:

абзацы второй, четвертый, двадцать первый, двадцать второй, двадцать четвертый и двадцать пятый признать утратившими силу;

дополнить абзацами четырнадцатым и пятнадцатым следующего содержания:

«- кассета периферийного устройства (далее – кассета) – часть периферийного устройства, используемая для хранения, приема и/или выдачи денежных средств разных номиналов.

Также вместо кассеты могут быть использованы специальные мешки/сумки, находящиеся в сейфовой зоне, предназначенные для хранения денежных средств, принятых банкоматом с функцией cash-in и автоматизированным терминалом самообслуживания.»;

- пункт 20 изложить в следующей редакции:

«20. Кассовый работник вправе выдавать клиенту банкноты пачками по указанным на верхних накладках пачек банкнот суммам, отдельными корешками, отдельные банкноты полистным пересчетом, монеты мешками с надписями на ярлыках, в ящиках с неповрежденной заводской пломбой, а если требуется меньшее количество монет, то монеты выдаются пакетами, упакованными по 100 (сто) штук, отдельные монеты – поштучным пересчетом.»;

- в пункте 21:

абзац первый после слов «по надписям на ярлыках» дополнить словами «в ящиках с неповрежденной заводской пломбой»;

в первом предложении абзаца второго слово «мешках» дополнить словом «/ящиках»;

- пункт 24 дополнить вторым абзацем следующего содержания:

«При использовании автоматизированных программ ведение кассовых книг разрешается, согласно выходным формам, утвержденным внутренними нормативными документами ФКО.»;

- пункт 25 дополнить четвертым предложением следующего содержания:

«При использовании автоматизированных программ кассовые документы формируются, согласно выходным формам и отчетам.»;

- второе предложение пункта 31 изложить в следующей редакции:

«Наличные деньги выдаются инкассаторам, кассовому работнику пачками банкнот, кассетами, мешками/ящиками с монетами, отдельными корешками, банкнотами и монетами или сумками с наличными деньгами.»;

- пункт 32 изложить в следующей редакции:

«32. Инкассаторы, кассовый работник принимают пачки банкнот, кассеты, мешки/ящики с монетами для их перевозки по надписям на верхних накладках пачек банкнот с проверкой количества корешков, правильности целостности упаковки пачек банкнот/кассет и пломб, оттисков клише, наличия необходимых реквизитов на верхних накладках пачек банкнот, пломбах, оттисках клише, мешки с монетами – по надписям на ярлыках, в ящиках с неповрежденной заводской пломбой, с проверкой правильности указанных сумм и целостности мешков с монетами и пломб, наличия необходимых реквизитов на пломбах и ярлыках к мешкам/ящикам с монетами. Отдельные корешки, банкноты и монеты принимаются полистным, поштучным пересчетом.»;

- главу 9 изложить в следующей редакции:

«Глава 9. Минимальные требования по размещению, оснащению и инкассации периферийных устройств

53. ФКО, включая их агентов, при установке и подключении периферийных устройств должны принять все меры по минимизации рисков, связанных с возможностью взлома, порчи, нарушения работоспособности или хищения данных устройств. Банкоматы и автоматизированные терминалы самообслуживания должны быть размещены в местах, соответствующих его техническим характеристикам (офисный, межстенный и т.д.).

54. ФКО, включая их агентов, при установке и подключении периферийных устройств должны принимать меры по защите устройств, предотвращающие несанкционированные операции. Ответственность за несанкционированные операции, а также обеспечение проведения платежей через периферийные устройства несет ФКО.

55. Для снижения рисков, связанных со взломом, порчей, нарушением работоспособности, хищением, а также предотвращения несанкционированных операций ФКО должна:

- оборудовать банкомат системами видеонаблюдения, которые могут обеспечить получение видеоизображения надлежащего качества, для обеспечения наглядной доказательной базы в рамках претензионных работ (срок хранения записей видеосъемки должен составлять не менее 30 календарных дней);

- обеспечить безопасность функционирования периферийного устройства от несанкционированного доступа;

- застраховать банкоматы и денежные средства, находящиеся в них, кроме банкоматов, установленных в помещениях, соответствующих требованиям по технической укреплённости и оборудованных средствами охранно-тревожной сигнализации и видеонаблюдения или наличием круглосуточной физической охраны, либо выполнить рекомендации, указанные в пункте 56. настоящего Положения;

- использовать лицензионные программные обеспечения либо программные обеспечения собственной разработки при наличии комплекта документации;

- проводить периодический контроль/мониторинг внешнего вида периферийного устройства, включая его целостность и отсутствие наличия несанкционированного оборудования, а также действий инкассаторских служб и организаций, обслуживающих ремонт, профилактику периферийного устройства;

- проводить периодическую оценку рисков подверженности периферийных устройств атакам (информационные, технические и физические) и попыткам их совершения, а также своевременно устранять выявленные уязвимости;

- совершенствовать внутренние нормативные документы, направленные на обнаружение, фиксацию, идентификацию и предотвращение атак или попыток их совершения.

56. В целях усиления безопасности банковского оборудования рекомендуется:

- использовать системы удаленного мониторинга периферийных устройств, обеспечивающие контроль надлежащего

функционирования защитного оборудования и программного обеспечения;

- корпус и панель банкомата и автоматизированного терминала самообслуживания должны быть антивандальными;
- оборудовать антискимминговым устройством;
- оборудовать охранной сигнализацией с выводом сигнала срабатывания на пульт охранной организации;
- оборудовать системой GPS-слежения, с помощью которого можно определить местонахождение похищенного оборудования;
- закреплять банкоматы и автоматизированные терминалы самообслуживания к устанавливаемой поверхности;
- кассеты снабдить капсулами с чернилами, которые окрашивают (приводят в негодность) денежные купюры в случае несанкционированного доступа.

57. Загрузка или изъятие денежных средств из банкомата и автоматизированного терминала самообслуживания производится ФКО и их агентами самостоятельно либо инкассаторской службой, с которой заключен соответствующий договор, а также в соответствии с внутренними процедурами ФКО и их агентов.

58. Загрузка банкомата наличными денежными знаками, а также изъятие их из банкомата должны осуществляться в соответствии с внутренними процедурами либо на основании договора о выполнении операций по инкассированию, заключенного с соответствующей организацией. Загрузка банкомата наличными денежными знаками производится по мере необходимости в пределах установленного для банкомата лимита наличных денежных средств.

Пополнение или изъятие денежных средств из периферийного устройства должны осуществляться своевременно и в сроки, гарантирующие бесперебойность работы периферийного устройства. Ответственность за своевременное инкассирование периферийного устройства несут ФКО и их агенты.

59. Загрузка или изъятие денежных средств из банкомата и автоматизированного терминала самообслуживания должны осуществляться сотрудником ФКО в сопровождении лиц, обеспечивающих безопасность указанного сотрудника и сохранность

перевозимых денежных средств, либо инкассаторской службой, с составлением соответствующего акта или отчета, а также проверкой целостности кассеты, пломбы или пломбированием (в случае необходимости) каждой кассеты, за исключением собственных автоматизированных терминалов самообслуживания агентов. При этом персонал, осуществляющий сервисную и техническую поддержку периферийного устройства, не должен допускаться к инкассации.

60. Загрузка кассет денежными купюрами должна осуществляться сотрудниками ФКО в количестве не менее 2 (двух) человек с составлением соответствующих актов или отчетов, а также закрытием на ключ или пломбированием кассеты, включая проверку целостности кассет.

61. Инкассация денежных средств из банкомата и автоматизированного терминала самообслуживания должна осуществляться с составлением соответствующего отчета, подтверждающего операцию изъятия денежных средств. В случае отсутствия такой возможности распечатывается электронная форма отчета.

62. Мониторинг работы периферийного устройства, а также обеспечение его заполнения денежными средствами должны осуществляться ФКО и их агентами или инкассаторской службой, с которой заключен соответствующий договор. В договоре должны быть предусмотрены условия и порядок проведения инкассации.

63. Процедуры инкассации банкоматов в обязательном порядке должны содержать нормы, регламентирующие условия хранения и использования ключей/паролей для инкассации банкоматов и автоматизированного терминала самообслуживания, а также обеспечить их соблюдение. Кроме того, инкассации денежных средств из банкомата и автоматизированного терминала самообслуживания должна сопровождаться обязательной распечаткой из периферийного устройства отчета о сумме денежных средств, находящихся в периферийном устройстве на момент инкассации, и отчета, подтверждающего операцию загрузки новых денежных средств в банкомат. Данные отчеты должны быть подписаны лицами, осуществляющими процедуру инкассации.

64. Вскрытие кассет должно осуществляться с предварительной проверкой целостности кассеты, пломбы или наклейки для опечатки на кассетах. Полистный пересчет денежных знаков в кассетах должен осуществляться кассовыми работниками в количестве не менее 2 (двух) человек с составлением соответствующих актов или отчетов. При выявлении излишка или недостачи при полистном, поштучном пересчете наличных денежных знаков, изъятых из периферийного устройства, составляется акт пересчета.»;

- Приложение 8 изложить в следующей редакции:

Приложение 8
к Положению о минимальных
требованиях по выполнению
кассовых операций
в коммерческих банках
и небанковских финансово-
кредитных организациях
Кыргызской Республики

« _____
(наименование ФКО)

к н и г а
учёта ценностей оборотной кассы
и прочих ценностей за 20__ г.

Начата «__» _____ 20__ г.

Окончена «__» _____ 20__ г.

Записи в настоящей книге производятся
до полного её использования

Месяц _____ 20__ г.

Национальная валюта _____	(Дата)
	СУММА
Денежные средства в кассе банка на начало дня	
ПРИХОД	
РАСХОД	
Остаток на конец дня	
Руководитель	_____
Главный бухгалтер	Подпись
Заведующий кассой	_____
	Подпись
	_____
	Подпись

(наименование ФКО)

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ
Итого в настоящей книге содержится
пронумерованных и прошнурованных листов

(количество указывается прописью)

с № _____ по № _____ включительно

Руководитель

Главный бухгалтер (бухгалтер)

Заведующий кассой

« _____ » _____ 20 ____ г.

»;

– Приложение 13 изложить в следующей редакции:

«Приложение 13
к Положению о минимальных
требованиях по выполнению
кассовых операций
в коммерческих банках
и небанковских финансово-
кредитных организациях
Кыргызской Республики

**Правила обработки, формирования
и упаковки национальной валюты**

Во всех ФКО принимается единый, установленный настоящим Положением порядок обработки, формирования и упаковки национальной валюты. Денежная наличность, находящаяся в ФКО, согласно требованиям обработки, формирования и упаковки национальной валюты, хранится в хранилище/сейфовой комнате ФКО.

Кассиры обязаны сортировать принятые ими в кассу банкноты по достоинствам, а затем на годные к обращению, ветхие и дефектные.

Рассортированные по достоинствам годные и ветхие банкноты кассир формирует и упаковывает отдельно.

Денежная наличность, поступившая в конце рабочего дня в неотсортированном виде, должна храниться от сортированных денег отдельно в сумке с приложением описи денежных средств, с указанием номиналов. Сумка должна быть опломбирована кассиром, упаковавшим денежную наличность. К сумке крепится ярлык с указанием даты, номера пломбы и реквизитов кассира. При этом во внутренних нормативных документах банка должен быть прописан установленный лимит времени, в течение которого кассир обязан произвести сортировку денежной наличности, поступившей в конце рабочего дня.

Каждые 100 листов отсортированных банкнот одного и того же достоинства формируются в корешки обратной стороной с серией и номером вверх, чтобы белое поле было с правой стороны, и обандероливаются крестообразно стандартной бандеролью или кольцевой поперечной бандеролью соответственно. Использование резинок для обандероливания банкнот строго запрещается. На бандеролях корешков ветхих банкнот проставляется штамп со словом «Ветхие».

Стандартные бандероли для упаковки банкнот должны иметь следующие реквизиты:

- наименование учреждения банка;
- именной штамп (код) кассира, производившего пересчет, сортировку и упаковку банкнот.

Каждые 10 корешков (1 корешок – 100 листов) денежной наличности, предназначенные для сдачи в Национальный банк, а также для проведения операций по обмену активами между банками, формируются в пачку (1000 листов в одной пачке одного и того же номинала), которая снабжается верхней накладкой установленного образца из картона, с проставлением логотипа учреждения банка и упаковывается шпагатом крестообразно или в вакуумный полиэтиленовый пакет.

Денежная наличность в пачках/корешках, предназначенная для операционной кассы/сдачи на ответственное хранение, с описью денежных средств упаковывается в сумки с прикреплением ярлыка,

где указывается номер пломбы, дата упаковки, реквизиты и подпись кассира. Сумка должна быть опломбирована кассиром, упаковавшим денежную наличность.

Годные к обращению монеты расфасовываются по номиналу и упаковываются кассовыми работниками в мешки без наружных швов и повреждений. Горловина каждого упакованного мешка плотно завязывается шпагатом без узлов и надрывов. Концы шпагата завязываются глухим узлом с наложением пломбы и ярлыка. При наличии мешкопрошивальной машины мешки прошиваются вместе с ярлыком соответствующим образом. На верхней накладке пачки банкнот и на ярлыке мешка монет, независимо от способа упаковки, проставляются:

- 1) штамп с наименованием банка или номер кода;
- 2) номинал банкнот/монет;
- 3) сумма банкнот/монет;
- 4) количество банкнот/монет;
- 5) дата упаковки;
- 6) именной штамп или код кассового работника;
- 7) подпись кассового работника;
- 8) штамп с надписью «дефектные» на ярлыке мешка с дефектными монетами и штамп «ветхие» на накладке пачки ветхих денег;
- 9) номер выпуска.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 марта 2020 года
№ 2020-П-14\17-3-(НПА)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О прямом банковском надзоре» от 28 мая 2008 года № 22/4»

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О прямом банковском надзоре» от 28 мая 2008 года № 22/4 года (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, операторов платежных систем и платежных организаций.

5. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 марта 2020 года
№ 2020-П-14/17-3-(НПА)

**Изменения
в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики «Об утверждении Положения
«О прямом банковском надзоре» от 28 мая 2008 года № 22/4**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О прямом банковском надзоре» от 28 мая 2008 года № 22/4 следующие изменения:

в Положении «О прямом банковском надзоре», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 1.2. дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«Настоящее Положение распространяется также на операторов платежных систем (далее – ОПС) и платежные организации (далее – ПО), лицензируемые Национальным банком, в части, не противоречащей нормативным правовым актам, регулирующим деятельность данных организаций, а также с учетом их специфики, в соответствии с Законом Кыргызской Республики «О платежной системе Кыргызской Республики».»;

– пункт 1.3. дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«Прямой банковский надзор является мерой воздействия, также применяемой в отношении ОПС/ПО в целях обеспечения эффективного и бесперебойного функционирования платежной системы и контроля за проведением операций ПО по исполнению своих текущих финансовых обязательств.»;

– пункт 1.4. изложить в следующей редакции:

«1.4. Основными задачами прямого банковского надзора являются более пристальное изучение и анализ платежеспособности банка/ПО, качества управления банком/деятельности ОПС/ПО, и любых других участков деятельности, которые несут потенциальный риск ухудшения

положения; целенаправленный и оперативный мониторинг и контроль операций на местах, в соответствии с полномочиями, установленными Комитетом по надзору Национального банка (далее – КПН) и Комитетом по платежной системе (далее – КПС), контроль исполнения всех предписанных Национальным банком и разработанных самим банком/ОПС/ПО мер по оздоровлению финансового состояния и улучшению положения, а также по обеспечению стабильной и бесперебойной работы системы.»;

– пункт 2.1. изложить в следующей редакции:

«2.1. Решение о введении прямого банковского надзора в банке принимается КПН, для ОПС/ПО решение принимается КПС.»;

– пункт 2.2. изложить в следующей редакции:

«2.2. Для выполнения задач прямого банковского надзора КПН/КПС направляет в банк/ОПС/ПО уполномоченного служащего/уполномоченных служащих Национального банка. В случае, если в банк/ОПС/ПО направляется несколько уполномоченных служащих (далее – группа контролеров), то назначается их руководитель (далее – руководитель группы контролеров). В случае, если в банк/ОПС/ПО направляется один уполномоченный служащий (далее – контролер), то он выполняет функции руководителя группы контролеров (если применимо).»;

– пункт 2.2.2. изложить в следующей редакции:

«2.2.2. При осуществлении прямого банковского надзора для контроля за проведением платежных операций банка/ОПС/ПО руководитель группы контролеров при необходимости может привлекать уполномоченных служащих структурных подразделений, областных управлений/представительств Национального банка и сотрудников банка/ОПС/ПО, обладающих достаточным опытом и знаниями по проводимым операциям в банках/ОПС/ПО. В случае привлечения уполномоченных служащих структурных подразделений, областных управлений/представительств Национального банка руководитель группы контролеров предварительно должен согласовать данное решение на КПН/КПС.»;

– пункт 2.3. изложить в следующей редакции:

«2.3. В постановлении КПН/КПС о введении прямого банковского надзора должны быть указаны:

- основания для введения прямого банковского надзора;
- срок применения данной меры воздействия;
- виды и периодичность предоставления отчетов банка/ОПС/ПО и руководителя группы контролеров;
- особые условия/режим работы банка/ОПС/ПО, (включая филиалы/представительства/агентскую сеть и другие обособленные подразделения) и группы контролеров (включая ее полномочия);
- обязанности банка/ОПС/ПО по отношению к Национальному банку и группе контролеров.»;
- пункт 2.4. изложить в следующей редакции:

«2.4. В день введения прямого банковского надзора ответственное структурное подразделение Национального банка направляет Правлению банка/Руководителю ОПС/ПО либо лицу, замещающему их, выписку из постановления КПН/КПС о введении прямого банковского надзора, содержащую полную преамбулу и резолютивную часть постановления КПН/КПС.»;

- пункт 2.5 изложить в следующей редакции:

«2.5. Руководитель и члены группы контролеров, которые направляются в банк/ОПС/ПО (включая филиалы и другие обособленные подразделения), назначаются из числа уполномоченных служащих Национального банка для выполнения задач прямого банковского надзора.»;

- пункт 2.5.1. изложить в следующей редакции:

«2.5.1. Руководитель группы контролеров несет ответственность за:

- исполнение постановления КПН/КПС по осуществлению прямого банковского надзора;
- руководство за деятельностью группы контролеров;
- распределение обязанностей между членами группы контролеров.»;

- Положение дополнить пунктом 2.6–1. следующего содержания:

«2.6–1. При осуществлении прямого банковского надзора, предполагающего контроль за деятельностью ОПС/ПО, КПС вправе:

- установить требование, чтобы ОПС/ПО проводили расчеты с поставщиками услуг/агентами/контрагентами и иными организациями только после согласования с руководителем группы контролеров и при наличии его подписи;

- инициировать при наличии рисков приостановление отдельных видов операций/платежей, вплоть до расторжения договора с поставщиками услуг с учетом условий договора и законодательства Кыргызской Республик по согласованию с руководством Национального банка;

- установить максимальные размеры по суммам, свыше которых ОПС/ПО не вправе проводить операции без согласования с руководителем группы контролеров и без его подписи.»;

- пункт 2.7. изложить в следующей редакции:

«2.7. Не позднее дня введения прямого банковского надзора и назначения группы контролеров, которая будет контролировать операции банка/ОПС/ПО на месте, уполномоченный служащий Национального банка предоставляет в организацию, в отношении которой введен прямой банковский надзор, образец подписи руководителя группы контролеров. При проведении расчетов через систему дистанционного обслуживания ПО должна предоставить руководителю группы контролеров функцию согласующего в системе дистанционного обслуживания по проводимым расчетам. В случае отсутствия такой возможности коммерческий банк, обслуживающий ПО, должен информировать руководителя группы контролеров о проведенных операциях через системы дистанционного обслуживания в течение введения прямого банковского надзора (данный пункт должен быть включен в договор, подписанный между ПО и коммерческим банком). Подписи должностных лиц банка/ОПС/ПО считаются недействительными при отсутствии подписи руководителя группы контролеров.»;

- пункт 2.8. изложить в следующей редакции:

«2.8. КПН/КПС устанавливает срок, в течение которого в банке/ОПС/ПО осуществляется прямой банковский надзор, а также определяет периодичность отчетов, предоставляемых Правлением банка/руководителем ОПС/ПО и руководителем группы контролеров в соответствующее структурное подразделение Национального банка

и КПН/КПС. КПН/КПС по результатам рассмотрения отчетов вправе продлить или отменить (досрочно) действие прямого банковского надзора.»;

– пункт 2.9. изложить в следующей редакции:

«2.9. Правление банка/руководитель ОПС/ПО либо лицо, замещающее их, обязано в течение 10 дней с момента введения прямого банковского надзора оповестить всех акционеров (учредителей) банка/ОПС/ПО о введении прямого банковского надзора.»;

– пункт 2.10. изложить в следующей редакции:

«2.10. Руководство банка/ОПС/ПО при введении прямого банковского надзора несет полную ответственность за исполнение постановления КПН/КПС, включая требования по согласованию операций с группой контролеров. В случае невыполнения требований постановления КПН/КПС к руководству банка/ОПС/ПО могут быть применены меры воздействия в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.»;

– Положение дополнить пунктом 3.1–1. следующего содержания:

«3.1–1. Национальный банк вправе вводить прямой банковский надзор за деятельностью ОПС/ПО в случаях:

– возникновения нештатных ситуаций, которые могут привести к нарушению бесперебойности функционирования платежной системы, системному риску и/или к невыполнению обязательств перед пользователями в течение установленного срока;

– неисполнения финансовых обязательств перед участниками и пользователями платежной системы, которые могут создать угрозу для дальнейшей деятельности оператора платежной системы/платежной организации, и неспособность погасить обязательства в течение установленного срока;

– наличия информации правоохранительных и иных органов и лиц, подтверждающей незаконную деятельность оператора платежной системы/платежной организации;

– действия или бездействия должностных лиц и/или органов управления/исполнительного органа операторов платежных систем/платежных организаций, которые влекут за собой приостановление/

отзыв лицензии, принудительную ликвидацию или банкротство оператора платежной системы/платежной организации;

- выявления фактов нарушения законодательства Кыргызской Республики, предписаний Национального банка, которые не были устранены в течение предписанного Национальным банком времени.

Основаниями введения прямого банковского надзора в ОПС/ПО также могут послужить:

- систематическое неисполнение своих обязательств перед поставщиками услуг/агентами/контрагентами и другими участниками в течение установленного срока;

- возникновение сбоев аппаратного и/или программного обеспечения системы, а также невозможность перехода на резервные и/или альтернативные каналы, последствия которых могут повлиять на других участников платежных систем;

- действие и бездействие ОПС/ПО и их должностных лиц, которые могут негативно повлиять на бесперебойное функционирование ОПС/ПО;

- неправомерные действия (действие, бездействие, злоупотребление положением), которые отвечают интересам акционеров (учредителей)/участников, должностных лиц, аффилированных лиц и лиц, связанных с ними общими интересами, которые несут риск ухудшения финансового состояния ОПС/ПО, а также уничтожения, хищения, подлог документов;

- наличие конфликта между акционерами (учредителями)/участниками, влияющего на деятельность ОПС/ПО;

- возбуждение уголовного дела в отношении акционеров (учредителей)/участников;

- смена руководителя, членов Совета директоров (смена всего состава) более двух раз за последовательные 12 месяцев (не считая избрание Совета директоров на годовом собрании акционеров);

- массовое увольнение/сокращение должностных лиц, ключевого персонала и/или дублирующего состава (более 15 процентов работников в течение 2 месяцев);

- несоблюдение требований банковского и платежного законодательства, законодательства по противодействию

финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов.»;

– Положение дополнить пунктом 4.1–1. следующего содержания:

«4.1–1. КПС, учитывая основания для введения прямого банковского надзора, финансовое состояние и специфику ОПС/ПО, а также иные факторы и обстоятельства, которые влияют или могут повлиять на эффективность и надежность платежной системы, вправе установить при введении и в любой момент в процессе осуществления прямого банковского надзора:

– ограничения (приостановление) по проводимым операциям в сторону поставщиков товаров/услуг, которые связаны с высокими рисками;

– требования по срокам погашения задолженности перед поставщиками товаров/услуг;

– требования о смене должностных лиц ОПС/ПО, чьи действия или бездействие создают угрозу ухудшения положения ОПС/ПО или возникновения системного риска;

– ограничения и/или требования по расторжению договоров с поставщиками товаров/услуг с учетом условий договора и законодательства Кыргызской Республики при наличии рисков;

– иные требования и ограничения, направленные на снижение рисков, угрожающих положению ОПС/ПО, оздоровление его финансового состояния и защиту интересов пользователей платежных услуг.»;

– в пункте 4.2. шестой абзац изложить в следующей редакции:

«- контроль за предоставлением регулярных отчетов банка, предусмотренных в постановлении о введении ПБН;»;

– Положение дополнить пунктом 4.2–1. следующего содержания:

«4.2–1. КПС определяет полномочия и обязанности руководителя и членов группы контролеров, выполняющих задачи прямого банковского надзора ОПС/ПО, основными из которых являются:

– изучение и детальный анализ договоров между поставщиками платежных услуг, качества управления ОПС/ПО, состояния учета и отчетности и любых других участков деятельности, которые несут

потенциальный риск ухудшения для всех участников платежных систем;

- постоянный, целенаправленный и оперативный мониторинг обработки и проведения платежей, мониторинг операций и действий ОПС/ПО и/или его должностных лиц;

- контроль за расчетно-денежными операциями ОПС/ПО, включая временное приостановление приема платежей, а также контроль за ограничениями по операциям, установленными КПС;

- контроль за выполнением мер воздействия, применяемых Национальным банком и мер, разработанных самим ОПС/ПО, по улучшению положения и оздоровлению финансового состояния/погашение задолженностей ОПС/ПО и завершению платежей между участниками платежных систем;

- контроль за предоставлением регулярных финансовых отчетов ОПС/ПО, предусмотренных в постановлении о введении ПБН;

- подготовка и предоставление регулярных отчетов в соответствующее структурное подразделение Национального банка и руководству Национального банка;

- регулярное и оперативное информирование (в устной и/или письменной форме) руководства Национального банка о ситуации в ОПС/ПО и предпринятых мерах, незамедлительное сообщение о действиях ОПС/ПО и/или его должностных лиц, угрожающих его положению и финансовому состоянию, или о проведении ОПС/ПО операций в нарушение требований Национального банка;

- подготовка предложений руководству Национального банка относительно дальнейших мер и действий в отношении ОПС/ПО и/или его должностных лиц на основании анализа эффективности предпринятых мер, текущего положения, а также факторов и обстоятельств, которые могут повлиять на ситуацию в ОПС/ПО.»;

- пункт 4.3. изложить в следующей редакции:

«4.3. Для осуществления прямого банковского надзора руководитель группы контролеров вправе при необходимости:

- инициировать созыв Совета директоров (при наличии) и Правления банка/исполнительного органа ОПС/ПО;

- пригласить председателя Совета директоров с просьбой разъяснить ситуацию и принять неотложные меры;

- внести предложение Совету директоров (при наличии) о созыве внеочередного собрания акционеров банка;

- иметь полный доступ к автоматизированным банковским системам банка с возможностью получения информации обо всех клиентах банка и их счетах, обо всех балансовых счетах банка (чтение, формирование и печать отчетов, без права исправления);

- иметь полный доступ к электронной нормативной базе банка/ОПС/ПО с возможностью чтения и печати, без права исправления, удаления;

- инициировать запрос о необходимой информации у соответствующих государственных органов и иных организаций и направить за подписью руководства Национального банка;

- иметь доступ к автоматизированной системе/ программному обеспечению ОПС/ПО (чтение, формирование и печать отчетов, без права исправления, удаления).»;

- пункт 4.4. изложить в следующей редакции:

«4.4. В условиях прямого банковского надзора руководство банка/ОПС/ПО продолжает нести полную ответственность за деятельность банка/ОПС/ПО, в том числе за финансовое состояние банка/ОПС/ПО, выполнение требований и рекомендаций Национального банка, проведение мер по финансовому оздоровлению, снижению рисков, устранению нарушений и недостатков в деятельности банка/ОПС/ПО, а также за предоставление в Национальный банк и руководителю группы контролеров плана мероприятий по выводу банка/ОПС/ПО из сложившейся ситуации, регулярных отчетов и любой необходимой и/или запрашиваемой информации.»;

- пункт 4.5. изложить в следующей редакции:

«4.5. Руководство банка/ОПС/ПО обязано оказывать содействие группе контролеров и предоставлять исчерпывающую и достоверную информацию и документы, включая все материалы, подготовленные для заседаний Совета директоров (при наличии) и Правления банка/исполнительному органу ОПС/ПО до их проведения. Также обеспечить необходимые условия (помещение, компьютер, средства

связи и др.) для осуществления прямого банковского надзора в банке/ОПС/ПО.

Руководство банка/ОПС/ПО (члены Правления банка/исполнительный орган ОПС/ПО) обязано:

- предоставить группе контролеров отдельное помещение в банке/ОПС/ПО, в котором отсутствуют аудио/видео устройства, осуществляющие аудио/видео запись;

- пресекать любые попытки третьих лиц установить аудио/видео оборудование в предоставленном группе контролеров помещении;

- обеспечить безопасность хранения документов банка/ОПС/ПО и группы контролеров;

- предоставить оборудование и технику, необходимые для осуществления прямого банковского надзора;

- обеспечить полный доступ к внешней электронной почте;

- обеспечить соблюдение полного режима конфиденциальности банком/ОПС/ПО и/или работниками банка/ОПС/ПО компьютерных рабочих станций группы контролеров.»;

- Положение дополнить пунктом 4.6–1. следующего содержания:

«4.6–1. Прямой банковский надзор за деятельностью ОПС/ПО осуществляется на основании данных регулятивного отчета ОПС/ПО, итогов инспекторских проверок, неисполнения предписаний/предупреждений и на данных (отчетах) группы контролеров, содержащих информацию о:

- проблемных и неисполненных финансовых обязательствах перед участниками и пользователями платежной системы, которые могут создать угрозу для дальнейшей деятельности оператора платежной системы/платежной организации, и неспособность погасить обязательства в течение установленного срока;

- текущем состоянии ликвидности (структура активов и обязательств ОПС/ПО, прогноз по выполнению текущих обязательств, данные об источниках финансирования, проведения анализа по срокам погашения задолженностей и др.);

- наличии информации правоохранительных и иных органов, а также лиц, подтверждающей незаконную деятельность ОПС/ПО;

– действию или бездействию должностных лиц и/или органов управления/исполнительного органа ОПС/ПО, которые влекут за собой приостановление/отзыв лицензии, принудительную ликвидацию или банкротство ОПС/ПО.»;

– пункт 4.8. изложить в следующей редакции:

«4.8. В случае отказа банка/ОПС/ПО и/или его должностных лиц исполнить постановление КПН/КПС о введении прямого банковского надзора или создания препятствий для осуществления прямого банковского надзора, а также нарушения норм постановления КПН/КПС, в том числе отдельных пунктов постановления КПН/КПС, группой контролеров составляется акт о противодействии проведению прямого банковского надзора, который подписывается руководителем и всеми членами группы контролеров (согласно Приложению 1 и 2).

В случае нарушения банком/ОПС/ПО требований настоящего Положения, нормативных актов Национального банка, а также законодательства Кыргызской Республики и/или режима прямого банковского надзора, установленного постановлениями КПН/КПС (поручений, ограничений), Национальный банк вправе применить к банку/ОПС/ПО и его руководству меры воздействия в соответствии с банковским и платежным законодательством, включая отзыв лицензии на осуществление банковских операций.

– примечание 1 к Положению изложить в следующей редакции:

«(1) Под частой сменой руководства банка понимается: для Председателя – более двух раз за последовательные 12 месяцев; для членов Совета директоров – смена всего состава Совета директоров более двух раз за последовательные 12 месяцев (не считая избрания Совета директоров на годовом собрании акционеров).»;

– в наименовании Приложения 1 слова «прямого банковского надзора» заменить словами словом «прямого банковского надзора банка»;

– Положение дополнить Приложением 2 следующего содержания:

«Приложение 2
к Положению «О прямом
банковском надзоре»

АКТ

о противодействии проведению прямого
банковского надзора за ОПС/ПО

(наименование оператора платежной системы и платежной организации)

---

*(местонахождение оператора платежной системы и платежной организации,
адрес, телефон)*

«__» _____ 20__ г.

(место составления)

Мной/нами, служащим/и Национального банка Кыргызской
Республики _____,

(ФИО служащих Национального банка)

составлен настоящий акт о том, что оператор платежных систем и/
или платежная организация в лице:

(ФИО сотрудника/ов ОПС/ПО)

воспрепятствовал проведению прямого банковского надзора
за ОПС/ПО:

---

*(не допустил в здание ОПС/ПО, не предоставил запрашиваемые
группой контролеров документы ОПС/ПО и др.)*

Сотрудник/и ОПС/ПО предупрежден/ы группой контролеров
об ответственности ОПС/ПО и его должностных лиц
за воспрепятствование проведению прямого банковского надзора.

Акт составлен

_____ <i>(ФИО руководителя группы контролеров)</i>	_____ <i>(должность)</i>	_____ <i>(подпись)</i>
_____ <i>(ФИО руководства ОПС /ПО/лица, который его замещает)</i>	_____ <i>(должность)</i>	_____ <i>(подпись)</i>
ОЗНАКОМЛЕН		
_____ <i>(ФИО членов группы контролеров)</i>	_____ <i>(должность)</i>	_____ <i>(подпись)</i>
_____ <i>(ФИО сотрудника(ов) ОПС/ПО, прямо или косвенно создавшего(их) препятствия для осуществления прямого банковского надзора)</i>	_____ <i>(должность)</i>	_____ <i>(подпись)</i>
Получен второй экземпляр акта	_____ <i>(ФИО сотрудника ПО/ОПС)</i>	
	_____ <i>(должность)</i>	_____ <i>(Подпись)</i>

В случае отказа со стороны сотрудников ОПС/ПО в подписании настоящего акта группа контролеров вправе оставить настоящий акт в офисе ОПС/ПО, при этом зарегистрировать его в установленном порядке с указанием в настоящем акте факта данного отказа.»

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 марта 2020 года
№ 2020-П-14\17-4-(ПС)

Об утверждении Концепции развития цифровых платежных технологий в Кыргызской Республике на 2020–2022 годы

В соответствии со статьями 20, 68 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Концепцию развития цифровых платежных технологий в Кыргызской Республике на 2020–2022 годы (прилагается).

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения платежных организаций и операторов платежных систем, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи», ЗАО «Межбанковский процессинговый центр», коммерческих банков и ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана».

5. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 марта 2020 года
№ 2020-П-14/17-4-(ПС)

КОНЦЕПЦИЯ **развития цифровых платежных технологий** **в Кыргызской Республике на 2020–2022 годы**

1. Общие положения

Розничный сегмент платежного сектора постоянно трансформируется. Увеличение числа участников, а также их интеграция способствует формированию локальных экосистем в платежном секторе и появлению новых платежных сервисов.

Участники платежных систем сокращают затраты и повышают доступность своих услуг путем переориентации традиционных способов обслуживания клиентов в отделениях/сберкассах и предоставления услуг через системы дистанционного обслуживания.

Для поддержания конкурентоспособности участники платежных систем проводят модернизацию своих автоматизированных систем, чтобы более активно конкурировать с разработчиками инновационных программно-технических решений, а также с компаниями, осуществляющими свою деятельность в платежной сфере и применяющими новейшие технологии.

В настоящее время существует ряд причин, препятствующих дальнейшему развитию цифровых платежных технологий в Кыргызской Республике, особенно в регионах, основными из которых являются:

- ограниченное количество операций, доступных для осуществления юридическими и физическими лицами через существующие каналы дистанционного обслуживания из-за отсутствия системы удаленной идентификации клиентов;
- отсутствие межсистемной интеграции между всеми участниками платежного рынка;

- сравнительно низкий уровень использования клиентами цифровых каналов при взаимодействии с участниками платежных систем;

- несовершенная законодательная база, не регламентирующая использование инновационных цифровых платежных технологий и продуктов;

- отсутствие качественной интернет-связи в регионах республики.

Настоящая Концепция определяет цель, задачи и основные направления развития цифровых платежных технологий в Кыргызской Республике на 2020–2022 годы и соответствует долгосрочным задачам экономического развития Кыргызской Республики и платежной системы, установленным в следующих документах:

- Указе Президента Кыргызской Республики «Об объявлении 2020 года Годом развития регионов, цифровизации страны и поддержки детей» от 8 января 2020 года УП № 1;

- Указе Президента Кыргызской Республики «О Национальной стратегии развития Кыргызской Республики на 2018–2040 годы» от 31 декабря 2018 года № 221;

- Концепции национальной программы «Цифровой Кыргызстан-2019–2023» и дорожной карте по ее реализации (распоряжение Правительства Кыргызской Республики от 15.02.2019 г. № 20-р);

- Законе Кыргызской Республики «О платежной системе Кыргызской Республики» от 21 января 2015 года № 21;

- постановлении Правительства Кыргызской Республики и Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Государственной программы мероприятий по увеличению доли безналичных платежей и расчетов в Кыргызской Республике на 2018–2022 годы (третий этап)» от 28 марта 2018 года № 166/51–6;

- Основных направлениях развития платежной системы Кыргызской Республики на 2018–2022 годы, утвержденных постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 13.12.2017 г. № 2017-П-14–51–7-(ПС).

Для эффективного и безопасного развития и функционирования цифрового платежного пространства необходимы скоординированные мероприятия на уровне всех его участников, а также своевременное регулирование, которое будет, с одной стороны, поддерживать стабильность платежной системы и защищать права потребителей, а с другой стороны, содействовать развитию и внедрению цифровых инноваций.

В Концепции используются следующие понятия и термины:

Искусственный интеллект – свойство интеллектуальных систем выполнять творческие функции, которые традиционно считаются прерогативой человека, а также разработка компьютерных систем, способных решать задачи, ранее требовавшие обязательного участия человека.

Маркетплейс (online marketplace, online e-commerce marketplace) – платформа электронной коммерции, предоставляющая информацию о продукте или услуге третьих лиц, чьи операции обрабатываются оператором маркетплейса. В целом маркетплейс представляет собой оптимизированную онлайн-платформу по предоставлению продуктов и услуг.

Открытые API (application programming interface) (далее – API) – открытые интерфейсы, позволяющие обеспечить передачу и получение информации между информационными системами различных организаций с использованием стандартных протоколов обмена данными.

Система быстрых платежей – система, в которой передача распоряжения о переводе денежных средств и доступность средств для получателя платежа обеспечиваются в реальном времени или практически в реальном времени 24/7.

Участники платежных систем – банки, небанковские финансово-кредитные организации, платежные организации и операторы платежных систем, имеющие лицензию Национального банка на проведение банковских операций.

2. Цели и задачи

Целью настоящей Концепции является определение приоритетных направлений развития в сфере цифровых платежных технологий

учетом прогрессивного мирового опыта и реализации задач дальнейшего повышения эффективности, надежности и безопасности платежной системы Кыргызской Республики, обеспечение к 2022 году гармоничного взаимодействия участников платежных систем, их клиентов, органов государственного управления и коммерческих организаций посредством электронных каналов коммуникаций.

Основными задачами по развитию цифровых платежных технологий в Кыргызской Республике являются:

- создание условий для внедрения новых цифровых платежных технологий, предоставляемых участниками платежных систем;
- повышение качества, доступности и разнообразия цифровых платежных услуг для населения;
- развитие и совершенствование дистанционного обслуживания населения;
- создание благоприятных условий для населения при пользовании ими платежными услугами во всех регионах республики;
- применение мирового передового опыта в сфере цифровых платежных технологий;
- обеспечение прозрачности проведения платежных операций;
- создание условий для минимизации издержек физических и юридических лиц при получении услуг, оказываемых участниками платежных систем, а также снижение их операционных расходов при оказании данных услуг;
- создание и поддержание необходимого уровня безопасности функционирования цифровых технологий в платежном секторе;
- совершенствование системы защиты прав потребителей платежных услуг.

В соответствии с указанными задачами выделены следующие основные направления развития цифровых платежных технологий на 2020–2022 годы:

1. Нормативное правовое регулирование.
2. Создание условий для развития цифровых платежных технологий.

3. Развитие и совершенствование платежной инфраструктуры.

4. Формирование единого платежного пространства в рамках Евразийского экономического союза (ЕАЭС).

3. Основные направления развития цифровых платежных технологий

На протяжении последних семнадцати лет в Кыргызской Республике на государственном уровне проводится планомерная и последовательная работа по реализации мероприятий Государственной программы по увеличению доли безналичных платежей и расчетов, направленная на повсеместное использование безналичных платежей, развитие инфраструктуры по приему электронных платежных инструментов и каналов дистанционного обслуживания.

На сегодняшний день платежи могут осуществляться различными электронными способами и платежными инструментами.

Тем не менее высокие темпы внедрения цифровых технологий в целом требуют от участников платежного сектора поиска пути повышения конкурентоспособности и эффективности своей деятельности на рынке платежных услуг, а от регулятора – создания благоприятных условий для развития цифрового взаимодействия и безопасного, надежного и эффективного его осуществления.

3.1. Нормативное правовое регулирование

Регулирование в сфере цифровых платежных технологий предполагает создание необходимых условий для их применения, в том числе за счет повышения гибкости в регулировании, совершенствовании инструментов защиты прав потребителей цифровых платежных услуг, а также установление требований по совершенствованию информационной безопасности, защите персональных данных и иных мер.

Необходимо создание межведомственной рабочей группы для регулирования и внедрения мер поддержки цифровых платежных технологий, в которую должны войти как представители органов власти, так и бизнес-сообщества. Работа такой группы позволит

выявлять и устранять правовые барьеры, препятствующие развитию цифровых технологий в платежной сфере.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Регулирование цифровых платежных технологий	1.1. Создание соответствующей межведомственной рабочей группы по регулированию и внедрению мер поддержки цифровых платежных технологий 1.2. Выработка предложений по регулированию и внедрению механизмов поддержки цифровых платежных технологий в рамках созданной межведомственной рабочей группы	III кв. 2020	IV кв. 2022	Национальный банк, МЭ КР (по согласованию), ГКИТС (по согласованию), ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др. заинтересованные лица
	2. Разработка и утверждение нормативных правовых актов по развитию инновационных платежных бизнес-моделей, внедрению цифровых бизнес-процессов, продуктов и услуг	III кв. 2020	IV кв. 2022	

3.2. Создание условий для развития цифровых платежных технологий

Интеграция мобильных систем и платежного сервиса повышает доступность финансовых услуг для физических и юридических лиц, способствует снижению доли наличного денежного оборота. Изменения в сфере розничных финансовых услуг связаны, в первую очередь, с появлением новой конкурентной среды, базирующейся на массовом распространении и использовании мобильных приложений и мобильных цифровых устройств.

При этом базовыми тенденциями развития розничных каналов платежных услуг являются:

- привлечение клиентов и установление деловых отношений через онлайн-каналы обслуживания;
- дистанционное/мобильное управление банковскими счетами;
- электронные платежи;
- дистанционные продажи товаров и услуг;
- цифровая и биометрическая удаленная идентификация;
- хранение истории обслуживания платежных документов;
- интеграция финансовых и платежных услуг с социальными сетями/мессенджерами.

Современные электронные платежные инструменты остаются базой развития цифрового общества в целом и цифровых банковских платежных технологий в частности. Из всех компонентов цифровой платежной системы именно электронные платежные инструменты в Кыргызской Республике являются наиболее распространенными среди клиентов.

3.2.1. Развитие бесконтактных платежных технологий

Бесконтактные технологии позволяют осуществлять платежи дистанционно, что существенно ускоряет проведение безналичных расчетов. Помимо технологии бесконтактных платежей в мире получили широкое распространение платежи с использованием мобильных устройств, в том числе QR-кодов.

В Кыргызской Республике бесконтактные платежные инструменты представлены только в виде бесконтактных банковских карт международных платежных систем, но и их доля в общем объеме эмиссии банковских карт все еще незначительна.

Для развития бесконтактных технологий в Кыргызской Республике необходимо:

- увеличение объема эмиссии бесконтактных платежных инструментов (карты, электронные кошельки, смартфоны, брелки, кольца, браслеты, чипы и т.д.);

- увеличение количества POS-терминалов с функцией приема бесконтактных платежей в торгово-сервисных точках;
- обеспечение эмиссии бесконтактных банковских карт национальной платежной системы «Элкарт»;
- создание условий для развития сервисов, обеспечивающих выполнение операций оплаты с использованием мобильных устройств, в том числе QR-кодов.

Также необходимо учесть, что одним из приоритетных направлений государственной политики является поддержка детей. В рамках этой стратегии, учитывая восприимчивость детей к новым технологиям, а также актуальность вопросов финансовой грамотности, возникает необходимость выпускать целевые платежные инструменты для детей/школьников, позволяющие использовать их только в определенных местах в пределах установленных лимитов.

Данные инструменты позволят решить такую проблему, как использование детьми/школьниками наличных денег, выданных на питание, проезд и другие нужды не по назначению, путём внедрения запуска специальных бесконтактных платежных карт для школьников и учащихся, например, «карта школьника/учащегося», с возможностью расплачиваться ими только в общественном транспорте, определённом ограниченном круге торгово-сервисных предприятий и т.д., а также соответствующими лимитами и ограничениями (например, запрет на обналичивание, запрет на перевод денежных средств на другие карты и инструменты).

К тому же снижение порога возраста для получения платежной карты/электронного кошелька/использования QR-кода позволит повысить финансовую грамотность у школьников и учащихся.

На сегодняшний день национальная платежная система «Элкарт» последовательно формирует систему мобильных и бесконтактных платежей, основанную на международных стандартах.

С 1 марта 2019 года оператором национальной платежной системы «Элкарт» ЗАО «Межбанковский процессинговый центр» (далее – ЗАО «МПЦ») уже запущен проект по совершению платежей с использованием QR-кода (двухмерного штрих-кода) через мобильное приложение «Элкарт Мобайл», что позволяет торговым

точкам принимать платежи в безналичной форме посредством мобильного телефона.

В 2020 году будет реализовываться проект по эмиссии карт «Элкарт» с технологией бесконтактных платежей, который предоставит картодержателям новый и современный платежный продукт. Внедрение проекта положительно отразится на привлекательности и популярности карт «Элкарт» при ежедневном использовании для оплаты текущих расходов, например, в общественном транспорте, в торгово-сервисных предприятиях (ТСП) и т.п.

Кроме этого, необходимо продолжить работу по обеспечению приема и обслуживания карт «Элкарт» с технологией бесконтактных платежей в периферийной сети (банкоматах, POS-терминалах (физических и виртуальных), платежных терминалах) всех участников платежных систем Кыргызской Республики.

3.2.2. Развитие розничной системы безналичных платежей и расчетов

Приоритетными направлениями развития системы безналичных расчетов по розничным платежам в ближайшей перспективе являются:

- развитие технологий дистанционного обслуживания (далее – ДО), в том числе с привлечением агентской сети и обеспечение ее работы по принципу «24 часа в сутки X 7 дней в неделю»;
- повышение финансовой грамотности и информированности населения о доступности, безопасности и надежности современных электронных платежных инструментов, средств платежа и технологий ДО;
- реализация мер по популяризации безналичных форм расчета среди населения (социальные акции, рекламные акции, бонусные программы, кампании через средства массовой информации и др.);
- создание участниками платежных систем и торгово-сервисными предприятиями более привлекательных условий для расчетов населением за приобретаемые товары и услуги в безналичной форме;

- стимулирование торгово-сервисных предприятий и мотивирование их работников к принятию оплаты за товары и услуги преимущественно в безналичной форме;

- обеспечение развития в Кыргызской Республике услуг по осуществлению платежей/переводов в режиме реального времени между клиентами разных банков с текущих банковских/расчетных счетов.

Динамика роста банковских карт показывает ежегодную стабильную положительную тенденцию. Так, по состоянию на 1 января 2020 года общее число банковских карт в обращении составило 2980,6 тыс. шт. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года количество карт возросло на 22,5 процента.

В части онлайн-банкинга практически все коммерческие банки предоставляют услуги интернет-банкинга. Мобильный банкинг, как разновидность интернет-банкинга, предоставляют девять коммерческих банков из 23.

3.2.3. Развитие рынка электронных денег

Развитие рынка электронных денег является одним из ключевых факторов создания широких возможностей для граждан, формирования инвестиционной привлекательности и улучшения конкурентных преимуществ различных сфер экономики на национальном уровне.

Для удовлетворения потребностей держателей электронных денег системы расчетов с их использованием должны функционировать на основе следующих принципов:

- надежности и непрерывности функционирования;
- обеспечения межсистемной интеграции между системами расчетов электронными деньгами;
- удобства в использовании;
- безопасности систем.

В 2020–2022 гг. развитие рынка электронных денег в Кыргызской Республике будет направлено на:

- идентификацию владельцев электронных кошельков;

- расширение возможностей юридических и физических лиц по осуществлению операций с электронными деньгами различных систем расчетов;
- повышение заинтересованности конечных потребителей в использовании электронных кошельков;
- построение понятных и прозрачных условий для осуществления операций с электронными деньгами;
- повышение требований по безопасности при осуществлении операций с электронными деньгами.

На сегодняшний день в Кыргызской Республике действуют около десяти эмитентов электронных денег и одиннадцати систем расчетов электронными деньгами.

С начала 2019 года продолжается рост показателей по электронным деньгам. По состоянию на конец 2019 года по сравнению с 2018 годом количество электронных кошельков увеличилось почти в 1,6 раза, составив более 1,9 млн. Объем операций по оплате через электронные кошельки за товары и услуги в отчетном году по сравнению с 2018 годом увеличился на 36,8 процента, составив 5,9 млрд. сомов.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Внедрение бесконтактных технологий при проведении расчетов в безналичной форме	1. Внедрение и развитие бесконтактных платежных инструментов	III кв. 2020	IV кв. 2022	КБ, ОПС, ПО, Национальный банк, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем KG», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.
	2. Запуск специальных бесконтактных платежных карт, электронных кошельков, использование QR-кода для школьников и учащихся с установлением лимитов и других необходимых ограничений	III кв. 2020	IV кв. 2021	Национальный банк, ЗАО «МПЦ», КБ, ОПС/ПО и др.
	3. Проведение мероприятий по переходу на идентифицированные электронные кошельки и мобильные платежные приложения	II кв. 2020	IV кв. 2020	КБ, ОПС, ПО, Национальный банк, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем KG», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.
	4. Изучение целесообразности и подготовка предложений по эмиссии электронных денег или цифровой валюты Национальным банком	I кв. 2021	IV кв. 2021	Национальный банк, КБ, ОПС, ПО, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем KG», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.
	5. Развитие рынка электронных денег, основанное на безопасности их использования и расширении возможностей осуществления операций	III кв. 2020	IV кв. 2022	КБ, ОПС, ПО, Национальный банк, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем KG», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.
	6. Создание условий для активного развития сервисов, обеспечивающих выполнение операций оплаты с использованием мобильных устройств, в том числе QR-кодов и других технологий	IV кв. 2020	IV кв. 2022	КБ, ОПС, ПО, Национальный банк, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем KG», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Развитие возможностей безналичных платежей	1. Расширение перечня сервисов, в том числе нефинансовых, внедрение инновационных сервисов «Элкарт» и других платежных систем, банковских счетов, электронных кошельков	III кв. 2020	IV кв. 2022	ЗАО «МПЦ», КБ, Национальный банк, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.
	2. Создание условий для развития сервисов, обеспечивающих безналичные расчеты по розничным платежам с текущих банковских/расчетных счетов в режиме реального времени	III кв. 2020	IV кв. 2022	Национальный банк, ЗАО «МПЦ», КБ, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.
	3. Проведение между коммерческими банками и операторами систем электронных денег синхронизации данных по операциям в системе электронных денег в режиме реального времени (онлайн) в целях снижения рисков несоответствия данных по эмитированным электронным деньгам	III кв. 2020	II кв. 2021	КБ, ОПС, ПО, Национальный банк, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.
	4. Увеличение функциональной возможности по использованию платежных карт для школьников и учащихся с 10 лет	III кв. 2020	IV кв. 2021	Национальный банк, ЗАО «МПЦ», КБ, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана» и др.
	5. Обеспечение приема и обслуживания карт «Элкарт» с технологией бесконтактных платежей в периферийной сети (банкоматах, ПОС-терминалах (физических и виртуальных) всех участников платежных систем Кыргызской Республики	II кв. 2020	IV кв. 2020	ЗАО «МПЦ», КБ, Национальный банк, ОПС, ПО, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи» и др.

3.3. Развитие и совершенствование платежной инфраструктуры

Развитие и применение цифровых платежных технологий способствуют повышению уровня конкурентоспособности технологий в Кыргызской Республике в целом, росту доступности, безопасности,

качества и ассортимента финансовых услуг, снижению рисков и издержек в финансовой сфере.

На территории Кыргызской Республики компоненты платежной системы представлены следующим образом:

1. Система крупных платежей Национального банка – Гроссовая система расчетов в режиме реального времени (ГСРРВ).

2. Системы розничных платежей: Система пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей (СПК), системы расчетов платежными картами, системы денежных переводов, системы моментальных платежей, системы расчетов электронными деньгами.

3. Инфраструктура для маршрутизации финансовых сообщений (сервис-бюро SWIFT, межбанковская коммуникационная сеть).

4. ЗАО «Межбанковский процессинговый центр» – оператор национальной системы расчетов платежными картами «Элкарт».

3.3.1. Система быстрых платежей (СБП)

В условиях активного развития цифрового взаимодействия между физическими лицами, роста электронной коммерции и цифровизации организаций удобные мгновенные безналичные расчеты становятся востребованными для потребителей платежных услуг. В международной практике под быстрыми (или мгновенными) платежами понимается сервис безналичных переводов и платежей для розничных клиентов, доступный 24/7/365 и обеспечивающий мгновенное или близкое к мгновенному (в течение 10 сек.) подтверждение транзакции для ее участников, вне зависимости от используемого платежного инструмента (перевода со счета, прямого дебетования, платежных карт или иное), а также механизмов клиринга и расчетов. Последние несколько лет наблюдается активное развитие национальных систем быстрых платежей как в развитых, так и в развивающихся странах. В настоящее время в мире действует уже свыше 20 таких систем, более 18 – на стадии подготовки и запуска, еще целый ряд стран включился в консультации и планирование по их реализации.

В настоящий момент в Кыргызской Республике все большую популярность приобретают услуги по мгновенному переводу денежных средств с карты на карту или платежи с электронного

кошелька на электронный кошелек с помощью простого идентификатора QR-кода и т.д. Но системы, предоставляющие такую опцию, закрыты и могут предоставлять данную услугу только в рамках внутрисистемных ресурсов и только для внутренних участников.

Таким образом, существует актуальность в появлении интегрирующей платформы или «единого интегратора», который может взять на себя функцию объединения имеющихся на рынке отдельных участников в единое платежное пространство. Тем самым упрощается задача для обычных пользователей при выборе платежных инструментов и, соответственно, повышается привлекательность безналичных платежей и переводов.

Сервис СБП дает возможность переводить денежные средства между клиентами разных банков по простому идентификатору (номеру телефона, адресу электронной почты, QR-коду и др.).

Создание сервиса по цифровым платежам позволит обеспечить возможность использования данной услуги всеми участниками рынка платежей (юридическими и физическими лицами, банками и небанковскими финансово-кредитными организациями, государственными организациями) с точки зрения удовлетворения спроса на ускорение процессов платежей и расчетов.

Благодаря мгновенной доступности денежных средств для конечного получателя, сервис по быстрым платежам обеспечивает увеличение объема оборачиваемости денежных средств в экономике. Максимальный эффект от использования сервиса по быстрым платежам достигается за счет обеспечения его повсеместности на всей территории страны.

Таким образом, основным преимуществом сервиса по быстрым платежам следует считать возможность мгновенной оплаты вне зависимости от времени и места ее совершения, видов оплаты (платежи между юридическими лицами, розничные платежи, платежи между физическими лицами), наличие более гибких рычагов по управлению своими финансами, минимизацию транзакционных издержек по сравнению с другими платежными системами.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Создание условий для внедрения системы быстрых платежей	1. Разработка и утверждение дорожной карты по созданию системы быстрых платежей	III кв. 2020	IV кв. 2020	Национальный банк, ЗАО «МПЦ», КБ и др.
	2. Реализация дорожной карты и поэтапный запуск системы быстрых платежей	I кв. 2021	IV кв. 2022	Национальный банк, ЗАО «МПЦ», КБ, и др.

3.3.2. Миграция участников платежных систем на международный стандарт ISO 20022 «Финансовые услуги. Универсальная схема сообщений финансовой индустрии» на национальном и международном уровнях

Стандартизация сообщений, передаваемых организациями и компаниями, становится все более важной. Для ведения своего бизнеса участники платежных систем обмениваются огромным количеством информации со своими клиентами и между собой. Такой обмен сообщениями работает только в том случае, если отправитель и получатель сообщений имеют одинаковое понимание того, как интерпретировать такую информацию.

Стандарт ISO 20022 является международным стандартом обмена электронными сообщениями между финансовыми организациями и был разработан под эгидой Международной организации по стандартизации (ISO – International Standard Organisation) в рамках Технического комитета «Финансовые услуги» (ТК 68).

Основными целями миграции стандарта ISO 20022 на национальном уровне являются:

- создание благоприятных условий для развития международной торговли, обмена товарами и услугами;
- обеспечение эффективного взаимодействия систем финансовых институтов, инфраструктурных организаций и их клиентов;
- повышение общего уровня автоматизации;

– увеличение объемов обрабатываемых операций без увеличения штатной численности;

– сокращение риска операционных ошибок при совершении операций.

Необходимость перехода на новый стандарт ISO 20022 обусловлен тем, что SWIFT с ноября 2021 года будет осуществлять трансграничные услуги на основе данного стандарта, и все участники SWIFT должны быть способны принимать и обрабатывать сообщения такого формата.

Форматы стандарта ISO 20022 будут использоваться в национальных платежных системах (ГСПРВ и СПК) внутри республики, Национальным банком, Центральным казначейством при Министерстве финансов Кыргызской Республики, коммерческими банками, а также при проведении межгосударственных платежей в рамках ЕАЭС, трансграничных переводов и др.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Миграция на международный стандарт ISO 20022 «Финансовые услуги. Универсальная схема сообщений финансовой индустрии»	1. Разработка и утверждение дорожной карты по миграции международного стандарта ISO 20022 «Финансовые услуги. Универсальная схема сообщений финансовой индустрии»	III кв. 2020	IV кв. 2020	Национальный банк, ЗАО «МПЦ», КБ, и др.
	2. Реализация дорожной карты по миграции международного стандарта ISO 20022 «Финансовые услуги. Универсальная схема сообщений финансовой индустрии»	I кв. 2021	II кв. 2022	Национальный банк, ЗАО «МПЦ», КБ, и др.

3.3.3. Создание подтверждающего центра идентификации

Структуры и процедуры идентификации и аутентификации, используемые в настоящее время в Кыргызской Республике, не в полной мере отвечают современным стандартам цифровой трансформации.

Основные недостатки в функционировании систем идентификации связаны с процедурами подтверждения данных, уведомления и контроля различными участниками банковского и платежного рынков, а также замкнутостью данных систем.

Решение данного вопроса возможно путем использования платформы Единой системы идентификации Кыргызской Республики, запуск в тестовом режиме которой планируется во втором-третьем квартале 2020 года.

В перспективе для расширения базы удаленной идентификации возможна интеграция инфраструктуры ЗАО «МПЦ» и клиентской базы коммерческих банков, а также модификация платформы для расширения ее технологической базы и функционала.

Создание в Кыргызской Республике подтверждающего центра идентификации обеспечит взаимный обмен информацией об идентификации. Данный центр может опираться на системы идентификации, действующие в банках. Коммерческие банки страны могут выступить в качестве каналов получения и трансляции идентификационных сервисов в соответствии с требованиями о противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов не только для использования в банковской системе, но и в иных областях, в том числе для получения государственных и муниципальных услуг.

Подтверждающий центр идентификации позволит каждому клиенту, сделав идентификацию в одной финансовой организации, получать услуги и совершать сделки в другой финансовой организации, не посещая ее лично. Данный центр будет использоваться органами государственного управления, а в перспективе – и коммерческими организациями.

При активном развитии ДО, расширение перечня оказываемых клиентам услуг и совершение сделок потребует решения вопросов, связанных с информационным обменом между органами государственного управления и (или) иными организациями, и поддержании в актуальном состоянии сведений о клиентах.

Получение информации в режиме реального времени значительно ускорит документооборот и снизит затраты, в том числе временные, на получение продуктов или услуг, предоставляемых банками.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Создание инструментов дистанционной идентификации и аутентификации, в том числе на базе подтверждающего центра	1. Анализ инструментов дистанционной идентификации	III кв. 2020	IV кв. 2020	Национальный банк, КБ, ГКИТС (по согласованию), ГРС при ПКР (по согласованию), ОПС, ПО и др.
	2. Разработка и запуск инструментов дистанционной идентификации, в том числе на базе подтверждающего центра	I кв. 2021	IV кв. 2022	Национальный банк, КБ, ОПС, ПО, ГКИТС (по согласованию), ГРС при ПКР (по согласованию) и др.

3.3.4. Создание платформы маркетплейс для платежных услуг и продуктов

Создание платформы маркетплейса для платежных услуг и продуктов направлено на развитие конкуренции на платежном рынке, повышение удобства, прозрачности и оперативности получения услуг клиентами в режиме «единого окна», устранение барьеров для доступа к платежным продуктам клиентов.

Платформа маркетплейс позволит обеспечить возможность поиска и удобного предоставления востребованных платежных услуг и продуктов для клиентов всеми участниками рынка наряду с другими финансовыми площадками, в том числе с применением чатов, ботов и робо-эдвайзинга. Платформа будет предусматривать консолидацию данных по предложениям участников платежной экосистемы, анализ потребностей и персонализацию предложений для клиентов.

Планируется разработка дизайна и проведение пилотирования платформы маркетплейса участников платежных систем разработка дорожной карты по правовому и технологическому обеспечению реализации проекта и запуск платформы.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Создание и развитие платформы маркетплейса по платежным услугам и продуктам	1. Разработка и утверждение дорожной карты по созданию платформы маркетплейса по платежным услугам и продуктам	III кв. 2021	IV кв. 2021	Национальный банк, КБ, ОПС, ПО и др.
	2. Внедрение платформы маркетплейса по платежным услугам и продуктам	I кв. 2022	IV кв. 2022	Национальный банк, КБ, ОПС, ПО и др.

3.3.5. Внедрение технологии обмена данными (API)

В Кыргызской Республике продолжается рост доли безналичного оборота в общем розничном товарообороте и качественное изменение портфеля выпускаемых банками в обращение банковских карт, развиваются бесконтактные технологии и платежные сервисы, основанные на современных инновационных решениях.

Национальный банк также заинтересован в проводимой международными платежными системами работе по внедрению и широкому применению на финансовом/банковском/платежном рынках страны мобильных платежных сервисов, основанных на технологии токенизации. Развитие открытых API позволит использовать сторонние приложения, которые обращаются напрямую к банковским и платежным системам для получения информации по счетам, формирования и отслеживания платежей и другой информации. API нужен участникам платежных систем для создания собственного цифрового ядра и лучшего взаимодействия с клиентами.

Для стимулирования развития рынка финансовых и платежных услуг Национальному банку необходимо проводить работу с участниками платежных систем по модернизации и развитию их программно-технической инфраструктуры, чтобы обеспечить возможность использования API для предоставления открытых данных (например, курсов валют, новостей, тарифов, сведений

о расположении периферийной сети, описания и спецификации продуктов, связи с колл-центрами и т. п.).

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Внедрение технологии обмена данными (API)	1. Разработка единых стандартов по обмену данными (API)	III кв. 2020	I кв. 2021	Национальный банк, КБ, ОПС, ПО и др.
	2. Внесение законодательной нормы по обязательному использованию API банками и операторами платежных систем	II кв. 2021	II кв. 2022	Национальный банк, КБ, ОПС, ПО и др.

3.3.6. Исследование и анализ применения технологии распределенных реестров

Технология распределенных реестров (Distributed Ledger Technology) (далее – DLT) – это децентрализованные цифровые реестры, содержащие блоки, которые связаны сетью компьютерных узлов.

В отличие от традиционных баз данных в DLT нет центрального хранилища информации: данные транзакций регистрируются сразу в нескольких местах. При добавлении блока в общий регистр происходит его обработка каждым сетевым узлом (проверка достоверности и подтверждение). Благодаря такому механизму мониторинга цифровая система записи транзакций не нуждается в посредниках¹.

Переход к децентрализованной сети имеет множество положительных моментов, но в то же время в DLT существует и ряд недостатков:

- неоднозначное правовое регулирование: на сегодняшний день государства только внедряют регулирование технологий распределенного реестра и криптоэкономики;

- необходимость в высокой вычислительной мощности: для проверки операций майнеры биткоинов осуществляют множество операций, что говорит о высоком уровне энергопотребления;

¹ <https://fbs-tax.com/mediacenter/blog-ru/is-it-worth-implementing-distributed-ledger-technologies-worldwide/>

– недостаточная осведомленность пользователей: повсеместная интеграция DLT требует глубокого понимания принципов и механизмов их работы;

– необходимость реформирования бизнес-стратегии: для того, чтобы интеграция распределенных реестров была эффективной, компаниям придется выработать оптимальную стратегию перехода к децентрализованной системе.

Апробирование технологии распределенных реестров в сфере финансовых и платежных услуг имеет потенциал для сокращения затрат времени на взаимозачеты, снижения затрат и оптимизации рабочих процессов. Цифровые активы и распределенные реестры представляют собой новый способ проведения транзакций и, как следствие, потребуются новый подход к обеспечению защищённости, безопасности при построении блокчейн-систем.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Исследование и анализ применения технологии распределенных реестров	1. Разработка предложений по применению технологии распределенных реестров в платежной сфере	II кв. 2021	II кв. 2022	Национальный банк, КБ, ОПС, ПО и др.

3.3.7. Регулирование деятельности, связанной с оборотом цифровых (виртуальных) активов (криптовалют)

В связи с тем, что децентрализованные, основанные на математических принципах, криптовалюты, в частности биткоин привлекают повышенное внимание, сформировались две распространённые точки зрения:

1) криптовалюты являются трамплином для будущего развития платёжных систем, так как они обладают потенциальной возможностью повысить эффективность платежей и снизить издержки на платежи и переводы денежных средств, могут способствовать осуществлению микроплатежей, позволяя коммерческим компаниям монетизировать недорогие товары или услуги, продаваемые через интернет;

2) в связи с высокой анонимностью по сравнению с традиционными способами безналичных платежей криптовалюты в руках преступников, пытающихся обойти существующие ограничения в финансовой системе, становятся новым мощным инструментом для перемещения и хранения денежных средств таким образом, что они оказываются вне досягаемости правоохранительных и иных компетентных органов.

Согласно Рекомендациям ФАТФ (Группа разработки финансовых мер борьбы с отмыванием денег), провайдеры услуг виртуальных активов должны подлежать лицензированию или регистрации.

В связи с вышеизложенным рассматривается возможность осуществления Национальным банком Кыргызской Республики регулирования деятельности по оказанию услуг по покупке-продаже виртуальных активов/криптовалют.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Регулирование деятельности, связанной с оборотом цифровых (виртуальных) активов (криптовалют)	1. Выработка подходов и разработка механизмов регулирования деятельности, связанной с оборотом цифровых (виртуальных) активов (криптовалют)	II кв. 2020	III кв. 2020	Национальный банк, МЭ КР, др. государственные и правоохранительные органы (по согласованию) и участники платежных систем
	2. Разработка предложений по внесению изменений в некоторые законодательные акты КР/разработка профильного законопроекта по вопросам регулирования деятельности, связанной с оборотом цифровых (виртуальных) активов (криптовалют)	III кв. 2020	IV кв. 2020	Национальный банк, МЭ КР (по согласованию), др. государственные и правоохранительные органы (по согласованию) и участники платежных систем

3.3.8. Исследование и анализ применения технологии искусственного интеллекта

Рост производственной обработки данных, совершенствование алгоритмов машинного обучения, снижение стоимости обеспечения

процессов, усиленная конкуренция и завышенные требования потребителей к финансовым компаниям – все эти факторы привели искусственный интеллект к полноправному участию в сфере финансовых технологий.

Технологии на базе искусственного интеллекта (далее – ИИ) позволяют финансовым компаниям работать на опережение и оказывать персонализированный сервис по более низкой цене, чем это было возможно раньше.

По факту технология ИИ может обрабатывать намного бóльшие объемы информации, самообучаться и накапливать знания на высоких скоростях, обеспечивая улучшение взаимодействия между человеком и компьютером.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Исследование и анализ применения технологии искусственно-го интеллекта	Разработка предложений по применению технологии искусственного интеллекта	II кв. 2022	IV кв. 2022	Национальный банк, МЭ КР (по согласованию), КБ, ОПС, ПО и др.

3.3.9. Исследование и анализ применения облачных сервисов

За последнее десятилетие рынок платежных услуг претерпел кардинальные изменения: он приобрел черты динамично развивающегося рынка. При организации работы с клиентами сегодня недостаточно применять традиционные методы предоставления платежных услуг. Необходимо создавать и правильно использовать новые формы привлечения и обслуживания клиентов на основе внедрения современных информационных технологий.

Одной из таких технологий является виртуализация информационного взаимодействия клиентов и персонала участников платежных систем, т.е. предоставления участникам платежных систем облачных сервисов.

Суть концепции облачных вычислений заключается в предоставлении конечным пользователям удаленного динамического доступа к услугам, вычислительным ресурсам и приложениям через интернет.

Планируется подготовка предложений по применению инфраструктуры облачных сервисов совместно с участниками платежных систем.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Исследование и анализ применения облачных сервисов	Разработка предложений по применению облачных сервисов	II кв. 2022	IV кв. 2022	Национальный банк, ГКИТС (по согласованию), КБ, ОПС, ПО и др.

4. Формирование единого платежного пространства в рамках Евразийского экономического союза (ЕАЭС)

Взаимодействие в рамках ЕАЭС направлено на формирование единого платежного пространства с использованием новых финансовых технологий, включая проведение платежей, передачу финансовых сообщений, взаимодействие и интеграцию платежных систем по карточным операциям, а также унификацию и гармонизацию технологических стандартов.

Взаимодействие с центральными (национальными) банками стран ЕАЭС ведется в том числе в рамках деятельности рабочей группы по координации развития национальных платежных систем ЕАЭС по направлениям:

- «Сотрудничество в области развития финансовых технологий»;
- «Сотрудничество в области внедрения стандарта ISO 20022»;
- «Сотрудничество в области интеграции национальных систем платежных карт»;
- «Сотрудничество в области передачи финансовых сообщений».

Для реализации указанных задач государства-члены ЕАЭС будут осуществлять взаимный обмен опытом по анализу, пилотированию и внедрению инновационных технологий в платежной сфере, разработку предложений по формированию единого платежного пространства, созданию системы передачи финансовых сообщений, а также интеграции платежных систем по карточным операциям с использованием новых технологий.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 3, 2020

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Формирование единого платежного пространства в рамках ЕАЭС	Обмен опытом по анализу, пилотированию и внедрению инновационных технологий в платежной сфере в рамках сводной дорожной карты	III кв. 2020	IV кв. 2022	Национальный банк, центральные банки стран ЕАЭС, КБ, ОПС, ПО и др.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 30 марта 2020 года
№ 2020-П-07\18–1-(ДКП)

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 24, 28 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 5,00 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в силу с 31 марта 2020 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение одного рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Экономическое управление.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 30 марта 2020 года
№ 2020-П-07/18–2-(ДКП)

О внесении изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О нормативах обязательных резервных требований для банков» от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10–2-(ДКП)

В соответствии со статьями 20, 27 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и Положением «Об обязательных резервах», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10–1-(ДКП), Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О нормативах обязательных резервных требований для банков» от 13 марта 2019 года № 2019-П-07/10–2-(ДКП) следующее изменение:

– в пункте 3 слова «80,00 процента» заменить словами «70,00 процента».

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Экономическому управлению довести настоящее постановление до сведения банков.

4. Настоящее постановление вступает в силу с 1 апреля 2020 года.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Экономическое управление.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 30 марта 2020 года
№ 2020-П-12\19-1-(БС)

О порядке работы и регулирования деятельности банков, небанковских финансово-кредитных организаций и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики, при введении на определенных территориях Кыргызской Республики чрезвычайного положения в связи с распространением коронавируса COVID-19

Правление Национального банка Кыргызской Республики в соответствии с Указами Президента Кыргызской Республики «О введении чрезвычайного положения на территории города Джалал-Абад и Сузакского района Джалал-Абадской области Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 57, «О введении чрезвычайного положения на территории города Ош, Ноокатского и Кара-Суйского районов Ошской области Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 56, «О введении чрезвычайного положения на территории города Бишкек Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 55, руководствуясь статьей 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», постановляет:

1. Утвердить меры по минимизации рисков в деятельности коммерческих банков, небанковских финансово-кредитных организаций и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики, при возникновении угрозы массового инфицирования населения в условиях чрезвычайного положения в связи с эпидемией инфекционных заболеваний и способы осуществления комплекса мероприятий, применяемых до, во время

и/или после возникновения угрозы массового инфицирования персонала для обеспечения функционирования критичных бизнес-процессов банков небанковских финансово-кредитных организаций и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики и обеспечивающих их реализацию (прилагаются).

2. Рекомендовать всем микрофинансовым организациям и обменным бюро приостановить свою деятельность на территориях Кыргызской Республики, где введено чрезвычайное положение и имеются соответствующие решения комендантов, до его отмены, за исключением дистанционного обслуживания клиентов.

3. Микрофинансовым организациям провести работу с коммерческими банками и операторами платежных систем по обеспечению и налаживанию дистанционного (удаленного) обслуживания клиентов микрофинансовых организаций с учетом минимизации рисков угрозы инфицирования населения и обеспечения информационной безопасности, а также по информированию клиентов по вопросам обслуживания и способах дистанционного (удаленного) проведения операций, работе колл-центров (справочных).

4. Продлить на 45 календарных дней сроки рассмотрения Национальным банком, а также сроки предоставления всех документов банками, небанковскими финансово-кредитными организациями и другими поднадзорными Национальному банку лицами по вопросам лицензирования деятельности банков, небанковских финансово-кредитных организаций и других поднадзорных Национальному банку лиц, в том числе по вопросам согласования должностных лиц, выдаче, регистрации, перерегистрации, переоформления лицензий/свидетельств, расширения деятельности, реорганизации, приобретения порогового участия в капитале (приобретение акций), заключительным встречам по результатам инспекторских проверок, отчетов по инспекторским проверкам и другим вопросам, предусмотренным соответствующими нормативными правовыми актами Национального банка по вопросам лицензирования.

5. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О порядке работы и регулирования

деятельности банков, небанковских финансово-кредитных организаций и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики, при введении на территории Кыргызской Республики чрезвычайной ситуации в связи с распространением коронавируса COVID-19» от 23 марта 2020 года № 2020-П-12/14–1-(БС) следующее изменение:

в Мерах по минимизации рисков в деятельности коммерческих банков, небанковских финансово-кредитных организаций и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики, при возникновении угрозы массового инфицирования населения в условиях чрезвычайной ситуации в связи с эпидемией инфекционных заболеваний и способах осуществления комплекса мероприятий, применяемых до, во время и/или после возникновения угрозы массового инфицирования персонала для обеспечения функционирования критичных бизнес-процессов банков небанковских финансово-кредитных организаций и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики и обеспечивающих их реализацию, утвержденных вышеуказанным постановлением:

пункт 13 изложить в следующей редакции:

«13. Банкам необходимо обеспечить деятельность обособленных структурных подразделений с учетом возможности обеспечения доступа населения к банковским/платежным услугам в каждом конкретном населенном пункте.

Решение о закрытии/приостановлении деятельности обособленного структурного подразделения банка (филиалов, сберегательных касс и т.д.) должно быть предварительно согласовано с Национальным банком.

При этом в случае закрытия/приостановления деятельности обособленного структурного подразделения банка (филиалы, сберегательные кассы и т.д.), связанного с закрытием помещения (торговые центры и другие), в котором они находятся, предварительное согласование не требуется и банкам необходимо незамедлительно информировать Национальный банк о возникшей ситуации по невозможности осуществления деятельности с указанием причин.

Национальный банк может запретить банку приостановление деятельности/закрытие обособленного структурного подразделения, если, по оценке Национального банка, приостановление/закрытие такого обособленного структурного подразделения создаст условия для невозможности получения населением банковских услуг.»

6. Настоящее постановление вступает в силу со дня его официального опубликования и действует до принятия соответствующего решения Правления Национального банка Кыргызской Республики.

7. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

8. Управлению методологии надзора и лицензирования банков, Управлению платежных систем, Управлению надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями, довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», ОЮЛ «Ассоциация микрофинансовых организаций», микрофинансовых организаций, кредитных союзов, ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», ОАО «Гарантийный фонд», кредитных бюро, платежных организаций и операторов платежных систем, всех структурных подразделений, областных управлений, представительства Национального банка в Баткенской области.

9. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 30 марта 2020 года
№ 2020-П-12/19–1-(БС)

**Меры по минимизации рисков
в деятельности коммерческих банков, небанковских
финансово-кредитных организаций и других юридических
лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской
Республики, при возникновении угрозы массового
инфицирования населения в условиях чрезвычайного
положения в связи с эпидемией инфекционных заболеваний
и способы осуществления комплекса мероприятий,
применяемых до, во время и/или после возникновения угрозы
массового инфицирования персонала для обеспечения
функционирования критичных бизнес-процессов банков
небанковских финансово-кредитных организаций и других
юридических лиц, поднадзорных Национальному банку
Кыргызской Республики и обеспечивающих их реализацию**

Глава 1. Общие положения

1. Коммерческие банки, небанковские финансово-кредитные организации и другие юридические лица, поднадзорные Национальному банку Кыргызской Республики (далее – банки), а также должностные лица перечисленных организаций должны использовать в своей деятельности меры, утвержденные настоящим постановлением с учетом специфики деятельности.

2. Банки должны разработать внутренние документы, которые будут содержать основные меры, методы и средства сохранения (поддержания) обеспечения непрерывности деятельности банков в случае возникновения нештатных ситуаций, связанных с нарушением работоспособности персонала банков и последствий распространения коронавируса COVID-19 с учетом мер, предусмотренных настоящим постановлением.

3. На период введения режима чрезвычайного положения на отдельных территориях Кыргызской Республики в связи с распространением коронавируса COVID-19 банки должны соблюдать все экономические нормативы и требования, предусмотренные банковским законодательством Кыргызской Республики, за исключением случаев, предусмотренных настоящим постановлением, а также отдельными решениями Правительства Кыргызской Республики, Национального банка Кыргызской Республики и иных уполномоченных органов государственной власти по вопросам обеспечения режима чрезвычайного положения.

Глава 2. Обеспечение безопасности персонала и клиентов банка в период чрезвычайного положения

4. Угроза массового инфицирования персонала в условиях чрезвычайного положения в связи с эпидемией (пандемией) инфекционных заболеваний является нештатной ситуацией, требующей оперативного реагирования на риски персонала, который выполняет производственные функции и отвечает за технологический процесс выполнения критичных бизнес-функций банков.

5. Превентивные меры реализации эпидемиологических угроз включают определение основных критичных функций на период действия/сохранения угроз и формирование основного и дополнительного резерва специалистов, обслуживающих и эксплуатирующих критичные автоматизированные системы банка.

6. В банках и их структурных подразделениях, у агентов, осуществляющих расчетно-кассовое обслуживание клиентов, должны быть предусмотрены меры по обеспечению безопасности клиентов и персонала банка.

Необходимо обеспечить обслуживание клиентов в помещениях и структурных подразделениях банка с учетом соблюдения санитарных норм безопасности и профилактики распространения инфекции, предписывающих не допускать скопления большого количества людей.

На входе в помещение банка должны быть обязательно установлены дезинфицирующие средства (санитайзеры). Также

банку следует обеспечить клиентам банка, находящимся в очереди, соблюдение безопасного расстояния между ними (не менее 1 м).

При этом банкам рекомендуется рассмотреть вопрос об особом режиме работы отделений банка в период действия режима чрезвычайного положения с обязательным информированием клиентов о графике работы на официальных интернет-сайтах, а также в социальных сетях или электронных рассылках для клиентов.

7. Кассовые и другие работники банка, непосредственно контактирующие с клиентами, должны быть обеспечены средствами личной защиты (масками, средствами защиты глаз, перчатками и санитайзерами) и обрабатывать руки и задействованные поверхности после каждого клиента и работы с денежными средствами. Банкам также необходимо рассмотреть возможность обеспечения персонала спецодеждой.

Банку рекомендуется обеспечить регулярную обработку дверных ручек во всех помещениях обслуживания клиентов, кнопки вызова и этажей лифта, кнопки POS-терминалов и любых других предметов, контактирующих с клиентами и персоналом, специальными средствами дезинфекции каждые 2 (два) часа.

Банку рекомендуется обеспечить регулярную обработку поверхностей банкоматов и автоматизированных терминалов самообслуживания специальными средствами дезинфекции при каждом сеансе инкассирования устройства.

8. Банкам необходимо рассмотреть вопрос о переводе максимального количества работников на режим удаленной работы, за исключением персонала, участвующего в осуществлении основных (критичных) для деятельности банка операций или являющегося ответственным за функционирование инфраструктуры, критичной для деятельности банка. При этом банкам необходимо обеспечить режим сохранности и безопасности конфиденциальной информации и защиты каналов передачи информации, а также соблюдение требований информационной безопасности.

Вопросы оплаты труда, порядка сокращения числа работников (удаленная работа, отпуск без содержания и др.) в связи с введением режима чрезвычайного положения должны решаться в соответствии с трудовым законодательством Кыргызской Республики.

Кроме того, банкам необходимо с учетом ограничений, установленных в связи с введением чрезвычайного положения на территории Кыргызской Республики, рассмотреть вопрос обеспечения транспортом сотрудников от дома до рабочих мест и обратно.

9. При осуществлении операций и оказании услуг банкам необходимо принять меры по максимальному переводу своих клиентов на использование доступных дистанционных/удаленных онлайн-сервисов и инфраструктуры для ограничения прямых контактов персонала с клиентами.

В частности, банками по вопросам кредитования (финансирования) и рассмотрения других заявок клиентов может быть предусмотрена первоначальная онлайн-обработка поступивших заявлений и документов (электронные версии документов направляются в отделения банка для их обработки через электронные средства связи). На основании рассмотренных электронных версий документов банком может быть принято решение об удовлетворении заявки и назначено конкретное время, когда клиенту необходимо прийти с готовыми документами в отделение банка для получения средств или иной услуги (в том числе проводится идентификация и верификация клиента).

10. Банкам провести работу над уменьшением плановых и внеплановых визитов клиентов, проинформировать (на официальных интернет-сайтах или в социальных сетях и электронных рассылках для клиентов) о существующих онлайн-сервисах и дистанционном обслуживании, а также предусмотреть возможность перевода на удаленное дистанционное обслуживание клиентов. Также банкам необходимо обеспечить регистрацию и рассмотрение поступающих в электронном виде заявлений от клиентов.

11. Заседания органов управления банка, комитетов и других коллегиальных органов приоритетно следует проводить в удаленном/заочном формате путем применения технологий видеоконференцсвязи/электронной почты и т.д. либо опросным методом, если он предусмотрен внутренними документами банка и не противоречит законам Кыргызской Республики, с последующим подтверждением и подписанием принятых решений на очередном очном заседании.

Глава 3. Обеспечение бесперебойности оказания банковских и платежных услуг

12. Банкам необходимо обеспечить деятельность обособленных структурных подразделений с учетом возможности обеспечения доступа населения к банковским/платежным услугам в каждом конкретном населенном пункте.

Решение о закрытии/приостановлении деятельности обособленного структурного подразделения банка (филиалы, сберегательные кассы и т.д.) должно быть доведено до сведения Национального банка в течение 1 (одного) рабочего дня со дня принятия решения с указанием причин.

Национальный банк может запретить банку приостановление деятельности/закрытие обособленного структурного подразделения, если, по оценке Национального банка, приостановление деятельности/закрытие такого обособленного структурного подразделения создаст условия для невозможности получения населением банковских услуг.

Кроме этого, банкам необходимо незамедлительно информировать Национальный банк о возникновении ситуаций невозможности осуществления деятельности отдельных обособленных структурных подразделений с указанием причин.

13. Банкам необходимо обеспечить бесперебойное функционирование обособленных структурных подразделений, доступных для обслуживания банкоматов, POS-терминалов и автоматизированных терминалов самообслуживания, а также осуществление основных банковских услуг: расчетно-кассовое обслуживание (в том числе конверсионных операций (при необходимости)), прием заявлений, рассмотрение и выдачу кредитов (при необходимости), переводы по системам денежных переводов.

14. Банкам необходимо оказывать клиентам в надлежащем порядке консультационные услуги по всем вопросам предоставляемых услуг, а также обеспечить бесперебойную работу колл-центров, интернет-сайтов, онлайн-сервисов, страниц в социальных сетях, оптимизировав их под условия чрезвычайного положения.

15. Банкам необходимо заблаговременно проводить анализ потребностей в обеспечении банка и его обособленных структурных подразделений и банкоматов денежной наличностью. По результатам

анализа банкам необходимо подготовить и направить соответствующую заявку в Национальный банк.

16. Банкам необходимо на постоянной основе своевременно обеспечивать инкассирование и бесперебойную работу банкоматов, автоматизированных терминалов самообслуживания. В случае возникновения ситуаций по невозможности инкассирования банкоматов/терминалов самообслуживания незамедлительно информировать об этом Национальный банк с указанием причин.

17. Банкам необходимо обеспечить своевременные взаиморасчеты с платежными системами и прием во всех своих структурных подразделениях и филиалах наличных денежных средств от платежных организаций и их агентов в полном объеме и своевременное зачисление на счета поставщиков товаров/услуг и платежных организаций.

18. Во избежание рисков возникновения нештатных ситуаций и финансовых потерь банкам необходимо адекватно управлять рисками, связанными с угрозой роста числа хакерских атак на банковские системы в целях хищения денег и данных, взять под особый контроль функционирование периферийной сети, системы расчетов банковскими платежными картами, мобильного/интернет банкинга и мобильных приложений, а также обеспечить бесперебойность и безопасность платежных инструментов, каналов обмена финансовыми сообщениями и деятельности банка в целом.

19. В банках на постоянной основе должны быть обеспечены возможности решения проблемных задач, связанных с выходом из строя техники, программного обеспечения или других объектов инфраструктуры. В случае нарушения работы критичных систем и невозможности самостоятельно устранить причины их возникновения незамедлительно информировать об этом Национальный банк с указанием причин.

20. Банкам необходимо на постоянной основе проводить мониторинг текущей ситуации в банке, проводить анализ достаточности имеющихся средств (ликвидных активов) и принимать меры для исключения ухудшения финансового состояния банка.

21. Банкам необходимо на постоянной основе проводить работу со штабом уполномоченного коменданта по обеспечению непрерывной деятельности банка.

Глава 4. Вопросы регулирования и надзора за деятельностью банков

22. Требования банковского законодательства по вопросам надзора, регулирования и лицензирования деятельности банков, установленные в нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики, распространяются на банки полностью. При этом сроки рассмотрения документов по вопросам лицензирования, в том числе по вопросам согласования должностных, выдаче, регистрации, перерегистрации, переоформления лицензий/свидетельств, расширения деятельности, реорганизации, приобретения порогового участия в капитале (приобретение акций) на основании решения Правления Национального банка, могут быть продлены, с учетом срока действия режима чрезвычайного положения.

23. Случаи нарушения банком экономических нормативов и требований, установленных банковским законодательством Кыргызской Республики в результате введенного режима чрезвычайного положения на территории Кыргызской Республики, будут рассматриваться Национальным банком с учетом принятых банком мер и действий, а также влияния режима чрезвычайного положения.

24. Отчетность банков, кроме случаев принятия Национальным банком отдельного решения по данному вопросу, должна предоставляться в установленные нормативными правовыми актами Национального банка сроки и может быть направлена в Национальный банк в электронном формате с последующим предоставлением бумажной версии после снятия режима чрезвычайного положения.

25. В период действия настоящего постановления переписка банков с Национальным банком может осуществляться в электронном формате с уполномоченных адресов электронной почты, определенных банком и направленных на официальную электронную почту Национального банка (mail@nbkg.kg) с последующим после прекращения чрезвычайного положения на территории Кыргызской Республики предоставлением оригиналов документов.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 3 апреля 2020 года
№ 2020-П-12\20-1-(НПА)

О временных сроках представления отчетности коммерческими банками и небанковскими финансово- кредитными организациями Кыргызской Республики в Национальный банк Кыргызской Республики

В связи с ситуацией, сложившейся из-за пандемии COVID-19, и в целях сохранения стабильности в банковской и финансовой системах страны в соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить следующие временные сроки предоставления коммерческими банками ежемесячных и ежеквартальных отчетов в Национальный банк Кыргызской Республики:

– по разделам 1–18, 19, 29, 30, 31, 32, 33 и 37 периодического регулятивного банковского отчета, предусмотренного Положением «О Периодическом регулятивном банковском отчете», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 25 августа 2005 года № 26/5, – не позднее 20 числа месяца, следующего за отчетным периодом;

При этом сроки предоставления ежедневных и еженедельных отчетов (26, 27, 28, 34, 35 и 36 разделов) остаются без изменений;

– периодической регулятивной консолидированной отчетности, предусмотренной Положением «О периодической регулятивной консолидированной отчетности», утвержденным постановлением

Правления Национального банка Кыргызской Республики от 28 июня 2019 года № 2019-П-12/34–4-(НПА) – не позднее 30 числа месяца, следующего за отчетным периодом.

2. Установить временные сроки предоставления отчетов:

– ликвидаторами банков, предусмотренных Положением «О ликвидации банков», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23–5-(НПА), – не позднее 15 числа месяца, следующего за отчетным периодом;

– временными администраторами банков, предусмотренных Положением «О Временной администрации», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23–8-(НПА), – не позднее 15 числа месяца, следующего за отчетным периодом.

3. Для небанковских финансово-кредитных организаций, а также других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку, продлить срок предоставления периодических регулятивных отчетов до 10 мая 2020 года, предусмотренных положениями:

– «О Периодическом регулятивном банковском отчете», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 25 августа 2005 года № 26/5;

– «О периодическом регулятивном отчете кредитного союза», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 16 января 2008 года № 3/3;

– «О периодическом регулятивном отчете микрофинансовой компании», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 мая 2009 года № 25/3;

– «О периодическом регулятивном отчете микрокредитной компании/микрокредитного агентства», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 27 мая 2009 года № 25/3;

– «О периодическом регулятивном отчете микрокредитных компаний и микрокредитных агентств, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденным постановлением Правления

Национального банка Кыргызской Республики от 17 октября 2014 года № 45/1;

- Правилами регулирования деятельности гарантийных фондов, утвержденными постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 9 сентября 2019 года № 2019-П-33/47–3-(НФКУ).

Сроки предоставления ежедневных отчетов обменными бюро, работающими вне зоны действия чрезвычайного положения, введенного Указами Президента Кыргызской Республики «О введении чрезвычайного положения на территории города Джалал-Абад и Сузакского района Джалал-Абадской области Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 57, «О введении чрезвычайного положения на территории города Ош, Ноокатского и Кара-Суйского районов Ошской области Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 56, «О введении чрезвычайного положения на территории города Бишкек Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 55, остаются без изменений и предоставляются, согласно Положению «О порядке проведения обменных операций с наличной иностранной валютой в Кыргызской Республике», утвержденному постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 14 августа 2019 года № 2019-П-12/42–1-(НПА).

Обменным бюро, зарегистрированным на территории Кыргызской Республики, где введено чрезвычайное положение и имеются соответствующие решения комендантов, Национального банка Кыргызской Республики о приостановлении деятельности, необходимо в портале установить «нерабочий период» до отмены режима чрезвычайного положения либо соответствующих решений комендантов, Национального банка Кыргызской Республики о приостановлении деятельности.

4. Отчетность коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций и иных юридических лиц, поднадзорных Национальному банку, указанных в пунктах 1–3 настоящего постановления, представляется в Национальный банк в электронном формате.

Отчеты на бумажных носителях должны быть переданы в Национальный банк после снятия режима чрезвычайного

положения. При этом отчеты на бумажных носителях должны быть идентичны ранее представленным отчетам в электронном формате.

5. Настоящее постановление вступает в силу со дня его официального опубликования и действует до принятия соответствующего решения Правления Национального банка Кыргызской Республики.

6. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

7. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков, ОЮЛ «Ассоциация микрофинансовых организаций», ОЮЛ «Национальная ассоциация кредитных союзов и кооперативов Кыргызской Республики», ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», ОАО «Гарантийный фонд», микрофинансовых организаций, кредитных союзов, кредитных бюро, обменных бюро, Агентства по ликвидации банков, ликвидатора ОАО «Ак Банк» Шаршекеевой К., соответствующих структурных подразделений, областных управлений, представительства Национального банка в Баткенской области.

8. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 3 апреля 2020 года
№ 2020-П-14\20-2-(ПС)

О временных сроках представления отчетности в электронном формате коммерческими банками, платежными организациями и операторами платежных систем в Национальный банк Кыргызской Республики в части платежной системы

В связи с ситуацией, сложившейся из-за пандемии COVID-19, в целях сохранения стабильности в банковской и платежной системах страны, в соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Для операторов платежных систем, платежных организаций, коммерческих банков и операторов международных систем денежных переводов продлить срок предоставления ежемесячных и ежеквартальных отчетов в Национальный банк Кыргызской Республики до 10 мая 2020 года, предусмотренных:

- Положением «О периодическом регулятивном банковском отчете», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 25 августа 2005 года № 26/5 (разделы 20, 21 ПРБО);

- Положением «Об электронных деньгах в Кыргызской Республике», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 марта 2016 года № 15/6;

- Положением «Об основных требованиях к деятельности коммерческих банков при заключении агентского договора по предоставлению банковских розничных услуг», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 26 мая 2010 года № 36/7;

- Правилами осуществления надзора (оверсайта) за платежной системой Кыргызской Республики, утвержденными постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 21 декабря 2015 года № 77/4;

- Правилами осуществления денежных переводов по системам денежных переводов в Кыргызской Республике, утвержденными постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 15 июля 2009 года № 30/6;

- Положением «О банковских платежных картах в Кыргызской Республике», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 9 декабря 2015 года № 76/8;

- Положением «О нештатных ситуациях в платежной системе», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46–2-(ПС).

Сроки предоставления ежедневных и еженедельных отчетов, а также порядок информирования клиентов и Национального банка Кыргызской Республики об инцидентах, затрагивающих работоспособность платежной системы в целом, предусмотренных пунктом 10 Положения «О нештатных ситуациях в платежной системе», утвержденного постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46–2-(ПС), остаются без изменений.

2. Установить следующие временные сроки предоставления отчетов операторами платежных систем и платежными организациями, предусмотренных Положением «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50–2-(ПС):

– ежемесячные отчеты – не позднее 25 числа месяца, следующего за отчетным периодом;

– отчеты за 1 квартал 2020 года – не позднее 10 мая 2020 года.

3. Отчетность операторов платежных систем, платежных организаций, коммерческих банков и операторов международных систем денежных переводов, указанных в пунктах 1 и 2 настоящего постановления, предоставляется в Национальный банк Кыргызской Республики в электронном формате.

Бумажные версии отчетов предоставляются в Национальный банк Кыргызской Республики после снятия режима чрезвычайного положения и должны быть идентичными ранее предоставленным отчетам в электронном формате.

4. Настоящее постановление вступает в силу со дня его официального опубликования и действует до принятия соответствующего решения Правления Национального банка Кыргызской Республики.

5. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

6. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения операторов платежных систем, платежных организаций, коммерческих банков, операторов международных систем денежных переводов, соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 9 апреля 2020 года
№ 2020-П-14\21-1-(ПС)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О временных правилах регулирования деятельности финансово-кредитных организаций в связи с пандемией COVID-19» от 18 марта 2020 года № 2020-П-12/13-1-(БС)

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О временных правилах регулирования деятельности финансово-кредитных организаций в связи с пандемией COVID-19» от 18 марта 2020 года № 2020-П-12/13-1-(БС) следующее изменение:

– дополнить пунктами 8–1 и 8–2 следующего содержания:

«8–1. Коммерческим банкам, в независимости от того, в каком банке открыт счет клиента (пенсионера, получателя государственных пособий) не взимать комиссию с клиента при снятии денежных средств по национальной системе расчетов с использованием банковских платежных карт «Элкарт» посредством банкоматов, пунктов выдачи наличных денежных средств, POS-терминалов и иных периферийных устройств, в том числе по каждой транзакции, проведенной через POS-терминалы в рамках агентского договора с ГП «Кыргыз почтасы».

8–2. ЗАО «Межбанковский процессинговый центр» не взимать комиссии у коммерческих банков за процессинг платежей по национальным картам «Элкарт» пенсионеров и получателей государственных пособий.».

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ЗАО «Межбанковский процессинговый центр», ГП «Кыргыз почтасы», Социальный фонд Кыргызской Республики, Министерство труда и социальной защиты Кыргызской Республики, структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

4. Настоящее постановление вступает в силу со дня принятия.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 16 апреля 2020 года
№ 2020-П-12\23-1-(БС)

О продлении сроков проведения аудита, утверждения, представления и публикации финансовой отчетности банка

Правление Национального банка Кыргызской Республики в соответствии с Указами Президента Кыргызской Республики «О введении чрезвычайного положения на территории города Джалал-Абад и Сузакского района Джалал-Абадской области Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 57, «О введении чрезвычайного положения на территории города Ош, Ноокатского и Кара-Суйского районов Ошской области Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 56, «О введении чрезвычайного положения на территории города Бишкек Кыргызской Республики» от 24 марта 2020 года № 55, «О внесении изменений в некоторые решения Президента Кыргызской Республики» от 14 апреля 2020 года № 71, «О введении чрезвычайного положения на территории города Нарын и Ат-Башинского района Нарынской области Кыргызской Республики» от 14 апреля 2020 года № 72 руководствуясь статьями 20, 68 и 127 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», постановляет:

1. Установить следующие сроки проведения внешнего аудита, утверждения и представления годовой финансовой отчетности банка:

– проведение внешнего аудита и утверждение общим собранием акционеров годовой финансовой отчетности банка – в срок не позднее 1 сентября 2020 года;

– представление Национальному банку заверенной копии аудиторского заключения вместе с финансовой отчетностью, утвержденной общим собранием акционеров, и письмом аудитора к руководству банка – в срок не позднее 15 сентября 2020 года;

– опубликование годовой финансовой отчетности банка (в том числе консолидированной отчетности) вместе с аудиторским заключением в средствах массовой информации – не позднее 1 октября 2020 года.

Для банковских групп (нерезидентов) со структурой 2 и 3, указанных в приложениях 2 и 3 Положения «О консолидированном надзоре», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 28 июня 2019 года № 2019-П-12/34–4-(НПА), применимы сроки, предусмотренные пунктами 84 и 91 указанного Положения.

2. Установить следующие сроки публикации финансовой отчетности:

– ежеквартальной финансовой отчетности банка (ежеквартальные отчеты о финансовом положении, о совокупном доходе, о движении денежных средств и об изменениях в собственном капитале), а также информации, содержащейся в пункте 31–1 Положения «О требованиях к формированию финансовой отчетности коммерческих банков Кыргызской Республики», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 12.03.2010 г. № 6/2, на официальном интернет-сайте банка – не позднее 30 числа месяца, следующего за отчетным кварталом, а в средствах массовой информации, на государственном и/или официальном языках – не позднее 30 числа последнего месяца следующего отчетного квартала;

– ежемесячных отчетов о финансовом положении и о совокупном доходе (ежемесячной финансовой отчетности) – не позднее 30 числа следующего месяца на официальном интернет-сайте банка.

Ежемесячная и ежеквартальная финансовая отчетность в соответствии с пунктом 27 Положения «О требованиях к формированию финансовой отчетности коммерческих банков Кыргызской Республики», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 12 марта 2010 года № 6/2, предоставляются в Национальный банк в электронном виде в течение 3 (трех) рабочих

дней после публикации в средствах массовой информации и/или размещения на официальном интернет-сайте банка, с последующим предоставлением на бумажном носителе.

3. Настоящее постановление вступает в силу со дня его официального опубликования и действует до 31 декабря 2020 года.

4. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

5. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», всех структурных подразделений, областных управлений, представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 22 апреля 2020 года
№ 2020-П-33\24–2-(НФКУ)

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

– «Об утверждении «Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций микрофинансовыми компаниями» от 30 мая 2014 года № 24/8;

– «Об утверждении «Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций кредитными союзами» от 30 мая 2014 года № 24/9.

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями довести настоящее постановление до сведения микрофинансовых компаний Кыргызской Республики, ОЮЛ «Ассоциация микрофинансовых организаций», ОЮЛ «Национальная ассоциация кредитных союзов и кооперативов Кыргызской Республики».

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями.

Председатель

Т. Абдыгулов

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 22 апреля 2020 года
№ 2020-П-33/24–2-(НФКУ)**

**Изменения в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций микрофинансовыми компаниями» от 30 мая 2014 года № 24/8 следующие изменения:

в Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций микрофинансовыми компаниями», утвержденной вышеуказанным постановлением:

– в пункте 15:

в абзаце первом слова «и привлекающие срочные вклады (депозиты)» и «бумажных и» исключить;

в абзаце втором слова «и привлекающие денежные средства» и «бумажных и» исключить;

– пункт 16 признать утратившим силу;

– пункт 18 дополнить абзацем следующего содержания:

«Примечание: Превышение установленных лимитов в пределах 0–0,05% не влечет за собой применение штрафа.»;

– Приложение 1 изложить в следующей редакции:

«Приложение 1
к Инструкции о порядке
соблюдения
лимитов открытых
валютных позиций
микрофинансовыми
компаниями

Ежедневный отчет об открытых валютных позициях

FIELD	FIELD NAME	TYPE	WIDTH	DEC	Комментарий
1					Отчетная дата
2					Условный код НФКО
3					Балансовый счет
4					Код валюты буквенный
5					Активный остаток на конец дня в сомах
6					Пассивный остаток на конец дня в сомах
7					Активный остаток на конец дня в номинале
8					Пассивный остаток на конец дня в номинале
9					Учетный курс валюты
Total					

База данных должна называться VALXXXDD

Первые три знака XXX – номера учреждения

Четвертый и пятый знак DD – день обработки

FIELD – столбец

FIELD NAME – наименование столбца

TYPE – тип данных

WIDTH – количество знаков

DEC – количество знаков после точки

Total – итого

Отчет должен передаваться в dbf. формате

»;

- Приложение 2 признать утратившим силу.

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций кредитными союзами» от 30 мая 2014 года № 24/9 следующие изменения:

в Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытых валютных позиций кредитными союзами», утвержденной вышеуказанным постановлением:

– в пункте 15:

в абзаце первом слова «в первый рабочий день, следующий за отчетной неделей, до 9.00» заменить словами «ежедневно до 9.00 ч.», слова «бумажных и» исключить;

в абзаце втором слова «в первый рабочий день, следующий за отчетной неделей, до 9.00» заменить словами «ежедневно до 9.00 ч.», слова «бумажных и» исключить;

– Приложение к Инструкции изложить в следующей редакции:

«Приложение
к Инструкции «О порядке
соблюдения лимитов открытых
валютных позиций
кредитными союзами

Ежедневный отчет об открытых валютных позициях

FIELD	FIELD NAME	TYPE	WIDTH	DEC	Комментарий
1					Отчетная дата
2					Условный код НФКО
3					Балансовый счет
4					Код валюты буквенный
5					Активный остаток на конец дня в сомах
6					Пассивный остаток на конец дня в сомах
7					Активный остаток на конец дня в номинале
8					Пассивный остаток на конец дня в номинале
9					Учетный курс валюты
Total					

База данных должна называться VALXXXXX
Первые три знака XXX – номера учреждения
Четвертый и пятый знак DD – день обработки
FIELD – столбец
FIELD NAME – наименование столбца
TYPE – тип данных
WIDTH – количество знаков
DEC – количество знаков после точки
Total – итого
Отчет должен передаваться в dbf. формате.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК
БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 22 апреля 2020 года
№ 2020-П-33\24-3-(НФКУ)

**О внесении изменений в постановление Правления
Национального банка Кыргызской Республики
«Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых
микрофинансовыми организациями и кредитными союзами
в соответствии с исламскими принципами банковского
дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8**

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8 (прилагаются).

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для

включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями довести настоящее постановление до сведения Объединения юридических лиц «Ассоциация микрофинансовых организаций», Объединения юридических лиц «Национальная ассоциация кредитных союзов и кооперативов Кыргызстана», соответствующих микрофинансовых организаций и структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 22 апреля 2020 года
№ 2020-П-33/24–3-(НФКУ)

**Изменения в постановление Правления Национального
банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения
«Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми
организациями и кредитными союзами в соответствии
с исламскими принципами банковского дела
и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8 следующие изменения:

в Положении «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– главу 2 «Договор/партнерство шарика/мушарака» дополнить пунктами 52–1 и 52–2 следующего содержания:

«52–1. Договора/партнерства, применяемые в сельскохозяйственном секторе:

1) Договор мусакат (ирригационное партнерство) – это договор, по которому одна сторона предоставляет определенные сельскохозяйственные деревья/растения другой стороне, осуществляющей уход за ними, с условием раздела урожая/плодов между сторонами согласно долям, определенным при заключении договора.

2) Договор музараа – это договор, по которому одна сторона предоставляет землю другой стороне для организации сельскохозяйственных работ за долю урожая, согласованную при заключении договора.

3) Договор мугараса – это договор, по которому одна сторона предоставляет безлесную землю другой стороне для посадки на ней деревьев с последующим разделом деревьев и урожая/плодов в соответствии с согласованным в договоре коэффициентом.

52–2. Для правильной реализации финансирования в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования на развитие сельского хозяйства необходимо руководствоваться стандартами шариата, а также в ФКО должны быть сотрудники, обладающие соответствующими знаниями по стандартам шариата для их применения в работе.»